Sud

Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu"

9-10

NR. 9-10 SERIE NOUĂ (186-187) • ANUL XXI • Septembrie-Octombrie 2016
apare din anul 1996

Publicată cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale
www.revistasud.ro

20 DE ANI DE APARIȚIE

La mulți ani, Sud !

paginile 9-11

Lia-Maria și **Ion Andreiță**: „…revistei noastre dragi, ***Sud*** – vechea urare academică: Vivat ! Crescat ! Floreat !"

Luminița Cornea: „20 de ani ! Mult ? Puțin ? Pentru o revistă ce apare în provincie este foarte mult. Din suflet și cu toată dragostea, felicităm colectivul de redacție și pe toți cei ce au contribuit la dăinuirea ei în cultura românească. Mult și deplin succes în continuare ! La mulți și rodnici ani !"

Gheorghe Dragomir: „La mulți și fructuoși ani dragi colaboratori și truditori ai revistei ***Sud*** !"

Nicolae Dan Fruntelată: „Vă urez La Mulți Ani, vă rog să păstrați revista ***Sud*** ca și când, ca și cum de asta ar depinde continuitatea noastră !"

Victoria Milescu: „Fie ca steaua ***Sud***-ului să-i lumineze pe cei ce citesc, pe cei ce lucrează întru buna și dreapta alcătuire a revistei încă mulți, mulți ani de acum înainte."

Nicolae Scurtu: „În răstimpul celor patru luștri de existență, revista ***Sud*** adună în paginile ei un impresionat număr de poeți, prozatori, istorici și critici literari, eseiști, istorici, traducători și memorialiști, care s-au impus prin contribuțiile lor."

Liviu Ioan Stoiciu: „Felicitări autorităților din Bolintin Vale pentru susținerea apariției revistei de cultură ***Sud*** ! Istoria le va fi recunoscătoare…"

Ion C. Ștefan: „…***Sud*** – întrupare de lumină și creație, curcubeu înălțat peste timp și spațiu, zbor prelung spre împlinirile dorite, care ne vor purta mai departe !"

Daniel Trăistaru, primarul orașului Bolintin Vale: „…urăm „La mulți ani" și o activitate cât mai lungă Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu și revistei ***Sud***."

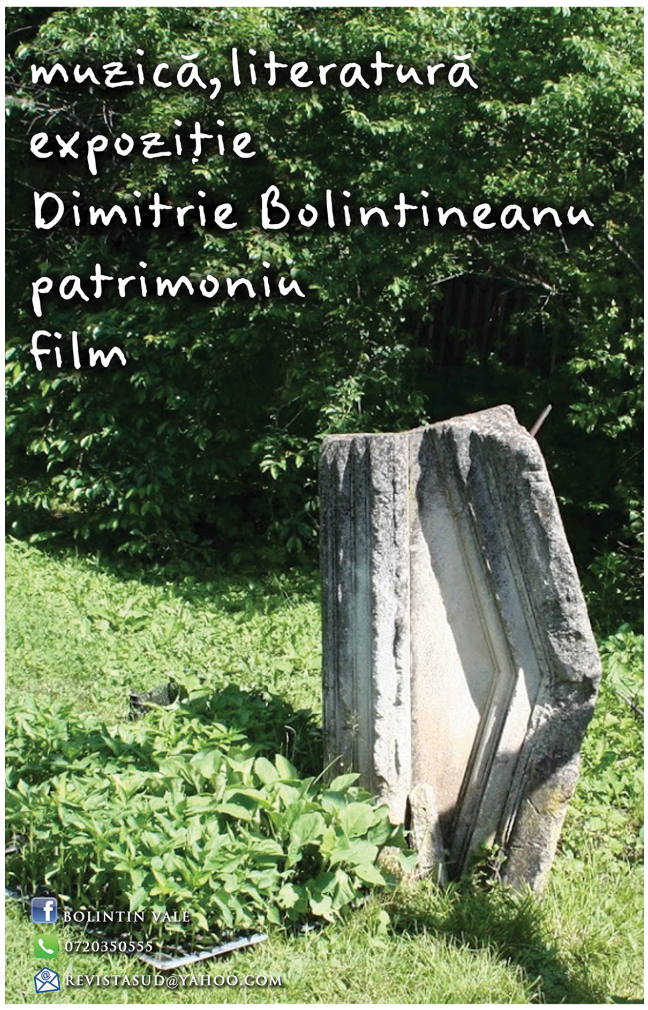


*Revista **Sud** împlinește, când soarele intră în declin, spre iarnă, raza de căldură menită să țină treaz spiritul unui neam de oameni frumoși. Sudul României, adică miezul ei de pâine dulce, de Argeș și Dunăre, își trimite, prin oamenii lui de carte, mireasma grâului, a ierburilor și a gorganelor cu cimbru, turme și herghelii spre toate unghiurile Țării.*

Mă bucur să o știu plină de gânduri curate în dulcea taină a colindelor.

La mulți ani !

Fănuș Neagu



BOLINTIN - CRIVINA - MALU SPART - SUSENI

Programul manifestărilor în pagina 17

Editorial

Aniversară

Vasile GRIGORESCU

Pe 5 octombrie 1996 era publicat primul număr al revistei noastre. În primăvara acelui an, un grup de bolintineni, la îndemnul publicistului Constantin Carbarău inițiau revigorarea vieții culturale locale. Vânzoleala postdecembristă se calmase, iar oamenii simțeau iarăși nevoia unor produse culturale personalizate, autohtone. Se reînnoda astfel o veche și bogată tradiție, ce crease în timp niște „consumatori" exigenți și mândri de zestrea lor. Steagul ridicat de poetul Bolintineanu trebuia menținut la înălțime, iar principalul efect al acelei mișcări a fost revista *Sud*.

Au trecut de atunci două decenii și-am fost întrebat care ar fi secretul longevității unei publicații mici, mai mult locale decât naționale, cu resurse, prin forța împrejurărilor, limitate ? Ce a putut să țină în viață un asemenea proiect, în vreme ce altele, plecate la drum cu o înzestrare superioară, au eșuat.

O explicație este aceea că *Sud*-ul este o revistă „făcută din oameni", în care legăturile sentimentale trec dincolo de buche, răzbat cuprinsul paginilor și leagă prietenii indestructibile. Cititorii și autorii au urzit o strânsă familie intelectuală, care face ca tirajul revistei să se epuizeze la fiecare număr, semn că *Sud*-ul nu trăiește degeaba.

Pentru noi, mica lume bolintineană, în urmă cu douăzeci de ani a avut loc un eveniment dintre cele care marchează o epocă. Acum, suntem datori cu o împrospătare spirituală care să țină cel puțin încă douăzeci. Să luăm energiile cele bune din fiecare și să le unim întru propășirea culturii române, a valorilor noastre identitare și a bătrânului Bolintin, în cele din urmă.

La mulți ani, ***Sud*** !


Sud
Publicație editată de Fundația Culturală "Dimitrie Bolintineanu" orașul Bolintin Vale, județul Giurgiu
1
NR. 1 • ANUL 1 • 5 OCTOMBRIE 1996
Dimitrie Bolintineanu
Responsabilitatea alegătorilor
Rezultatele Concursului național de creație literară "Dimitrie Bolintineanu" ediția a XVII-a
Pag. 2
În acest număr, două lucrări premiate: NUCUL - povestire de Nicolae Tita, Slatina
TOAST BOLINTINEANULUI - Luminița Dascălu, Brăila
De ce BOLINTIN ?
Pag. 9
Turnul ceasornicului din Giurgiu
Pag. 10
Interviu cu dl. ing. Al Păstaru, primarul orașului Bolintin Vale
Leopold Sedar Senghor - 90
Pag. 12

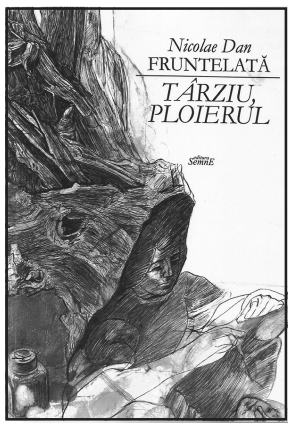
Nicolae Dan Fruntelată
Puterea, acest cancer al lumii noastre pag. 3

Nicolae Scurtu
Intregiri la biografia lui Dinu Adamesteanu pag. 7

Niculae Stoica
25 de ani de la conflictele intracomunitare din județul Giurgiu pag. 12

Emil Păunescu
Quo vadis Historia ? pag. 17

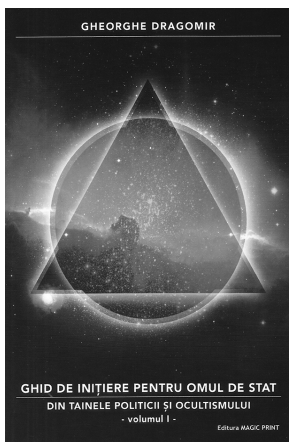
Biblioteca SUD-ului



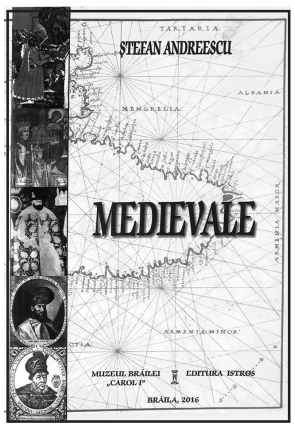
Nicolae Dan Fruntelată, **Târziu, ploierul**, București, Editura Semne, 2016. Prin cartea aceasta de poeme târzii mă întorc la mine acasă, la gustul laptelui matern, la aerul cu miros de pelin, de oman, de iarbă tăiată prima oară de coasa amintirii. În oprișoarele unde cântă prigoriile verii, în satul meu de oameni strini, adica pierduți pentru totdeauna, dar păstrați de cuvintele repezi, în Sudul meu cald și bun ca o pâine făcută în țăst de bunica limbii mele române, Constandina, de tot ce-am fost cât am fost, de tot ce-am iubit.



Nicolae Scurtu, **Al. Hanță – repere pentru o biografie**, București, Editura Ars Docendi, 2016. În cartea aceasta, singulară în felul ei, mi-am propus să recuperez, să reactualizez, să decriptez și să restitui câteva dintre mărturiile scriptice și iconografice privitoare la itinerarul unui intelectual care a parcurs un timp nu tocmai prielnic reflecției și artei.



Gheorghe Dragomir, **Ghid de inițiere pentru omul de stat. Vol. 1: Din tainele politicii și ocultismului**, Onești, Editura Magic Print, 2016. Ne vom referi în cuprinsul lucrării și la unele probleme care frământă omenirea în zilele noastre, ca de pildă: sărăcia, inegalitatea socială, discriminarea, schimbările climatice, războiul apei, hranei, fundamentalismul religios, terorismul, războiul monedelor, viitorul UE și al statelor nationale, viitorul instituțiilor cu vocație regională, modelul de guvernanță viitoare, economia socială, viitorul educației în globalizare, ocultism și politică, sociologia noologică (care este de fapt ordinea socială a societății) etc.



Ștefan Andreescu, **Medievale**, Brăila, Editura Istros, 2016. În două din cele trei regiuni istorice care intră în componența României de astăzi, anume în cele situate în afara arcului munților Carpați, în veacul al XIV-lea s-a petrecut un fenomen politic major: formarea a două state românești, Țara Românească și Moldova. Ultimele apărute pe harta Europei Orientale, aceste entități statale au dat dovadă, în schimb, de o vitalitate excepțională, supraviețuind neîntrerupt vreme de cinci secole, până la unirea lor în anul 1859, unire care a pus bazele României moderne.

Am citit despre...

Arta contemporană în mănăstirile românești

Florentin POPESCU

Coroborând informațiile primite pe căile audio-vizualului, astăzi, când în toată lumea fondurile alocate culturii scad văzând cu ochii, constatăm că așezămintele care sprijină în mod constant creația sunt, de câteva decenii încoace, mănăstirile. Cu mijloacele lor, niciodată îndestulătoare, acestea alocă spații, crează condiții și pun la dispoziție cazarea artiștilor organizați, la rândul lor, în tabere de creație.

Ne amintim, bunăoară, că Tabăra de sculptură de la Măgura Buzăului a fost sprijinită în sensul amintit de către Mănăstirea Ciolanu, aflată în aceleași frumoase poieni în care astăzi peste o sută și șaizeci de monumente în piatră vorbesc celor care trec pe acolo (turiști străini, dar și români care vor să pătrundă în universul artelor eternizate în piatră) despre talentul românilor și despre apetitul lor de a figura mituri, legende, personalități istorice, în fine simboluri ale culturii și istoriei naționale.

Tot ce ați citit până aci nu se vrea a fi altceva decât o foarte scurtă introducere la un fapt petrecut de curând la vestita mănăstire Dervent din Dobrogea, un loc al cărui destin este strâns legat de primii creștini, de patru martiri ai ortodoxismului, în memoria cărora a fost ridicat lăcașul cu pricina și care adăpostește, între altele, două cruci dezgropate odinioară din pământ și făcătoare de minuni, cum, la fel, făcătoare de minuni este și icoana Maicii Domnul din biserica mănăstirii. La câteva sute de metri de lăcaș un „izvor al tămăduirii" susură lin pentru ostoirea setei celor ce poposesc aici.

Faptul petrecut de curând se cheamă „Tabăra de creație – pictură", ajunsă în acest an la a IX-a sa ediție (desfășurată în perioade 19-29 septembrie 2016). O ediție la care au participat artiști din țară, dar și din Republica Moldova și Bulgaria. Ei sunt monah Efrem, Elena Martinov, Horia Fărcășiu, Imola Feldberg Popescu, Iordan Kissiov, Iuliana Popescu, Liviu Șoptelea, Mihaela Onesa, Mircea Costea, Nicoleta Drăgan, Paula Lupașcu, Teodor Macri, Vasile Jurje și Vlad Tabac. La finele taberei s-a organizat și o expoziție, onorată, între alții și de prezența I.P.S. Teodosie, arhiepiscopul Tomisului. Și tot ca în edițiile anterioare, manifestarea respectivă a fost gândită pe o anume temă „locală": „Dunărea și Dobrogea creștină". Proiectul a fost inițiat de mănăstirea gazdă și coordonată de criticul de artă Alice Dinculescu și de către starețul anhimandrit Andrei Tudor.

Așadar, mai trebuie spus că Mănăstirea Dervent și-a creat un nume nu numai în viața religioasă, ci și în cea a artei. Astfel, parcul din jurul bisericii, ca și aleea ce duce la izvorul amintit, este astăzi împodobit cu statui în piatră – și ele un „rod" al unei tabere din urmă cu mai mulți ani. Toate acestea conferă locului o marcă și un farmec aparte.

Probabil că și în alte locuri din țară mai există lăcașuri bisericești și monahale receptive la fenomenul artistic și la creație, însă ceea ce am putut vedea la Dervent mi s-a părut, dincolo de valoarea propriu-zisă a lucrărilor (care au intrat în patrimoniul mănăstirii și vor vorbi, prin expozițiile din viitor despre locul și rolul așezământului în viața culturală a țării) simbolic. Simbolic atât pentru cei ce au conceput proiectul, cât și pentru cei care i-au dat viață în aceste vremuri neprielnice culturii în general. Vremuri tulburi în care, iată, mai există concetățeni ai noștri care trăiesc sentimentul perenității spiritului întruchipat în opere de artă. Lucru mare, mai ales dacă privim în jurul nostru și observăm cum politicul, demagogia, fariseismul și minciuna maculează partea frumoasă din sufletul celor mai mulți dintre noi.

Arta, cum bine și exact se știe, depășește efemerul, transcende unele timpuri și frământări sociale și are darul de a vorbi viitorului prin imagini.

Cinste celor care înțeleg toate acestea și se pun în slujba frumosului !

BOLINTIN - Istorie în imagini

Imaginile provin din colecția Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu



Festivalul "D. Bolintineanu", octombrie 2005



Festivalul "D. Bolintineanu", octombrie 2010



Festivalul Toamna Culturală Bolintineană, octombrie 2013

SUD, PÂNĂ LA CAPĂT

Puterea, acest cancer al lumii noastre

Nicolae Dan FRUNTELATĂ

O bună parte din istoria lumii este istoria **Puterii**. Din vremurile vechi și până azi nu s-a schimbat nimic în anatomia Puterii. Orgoliul de a stăpâni, de a conduce numai după regulile tale, senzația îmbătătoare că ești asemeni zeilor. Puțini, îngrozitor de puțini dintre cei care au cucerit ori au primit Puterea s-au gândit la oameni, la mai binele lor.

A fost gândul sălbatic – atunci când ai primit buzduganul de conducător – că ai devenit cel mai înțelept, de fapt, singurul înțelept, demența că doar tu **faci istoria**, așa cum vrei, așa cum crezi.

Și, Doamne, câți cavaleri ai Puterii au plătit cu viața, cu uriașul dispreț al neamurilor, aceste porniri venind parcă din tenebrele ființei umane !

În vremea noastră, Puterea nu e socialistă ori capitalistă, nu există granițe clare între dictatura roșie și cea albă, democratică, s-ar spune. Forme, forme, atât, efectul este acela al biciului pe care pielea lumii însângerată mereu îl simte ca pe o pedeapsă nemeritată.

Spune un scriitor în jurnalul lui: *Orice Putere este de dreapta - la stânga nu rămân decât văduvele, sărmanii ... și cărturarii de tipul tău*.

Reiau și, dacă mi-e permis și îmi este pentru că legea folclorului e expresia libertății totale, o să-l continui.

Se spune că primul socialist a fost Columb. Când a plecat, habar nu avea încotro se duce - când a sosit, habar nu avea unde este, iar când s-a întors, habar nu avea pe unde a umblat. Și toate acestea cu bani împrumutați. Bancul l-a preluat I.D. Sârbu dintr-o gazetă germană. Aș vrea, acum, după experiența directă a peste douăzeci de ani de nouă democrație, de tip european și nu numai, să-l întregesc.

Da, dar și primul capitalist a fost tot Columb. A plecat într-o lume despre care habar nu avea unde este, dar i-a impus limba și credința lui, cu sabia care, e drept, avea mânerul în formă de cruce. A investit, generos, dar tot din aurul celor cuceriți; când s-a întors cu corăbiile pline de aur i-a făcut ultrabogați pe stăpânii lui. Tot cu bani împrumutați și care nu se vor da înapoi niciodată ! Cu atât mai mult cu cât legea nescrisă „să nu mă întrebi niciodată cum am făcut primele milioane” s-a respectat cu sfințenie.

Vedeți ce ușor putem explica o bună parte din doctrina puterii în lumea noastră ? Îi dăm un nume, Columb, în acest caz, și ne facem toate jocurile și interesele.

Camus spune că *puterea este o curvă călărind o fiară*. Cred că asta e definiția supremă. Și, totuși, de ce atâția oameni, unii chiar inteligenți, chiar cu multe resurse de omenie, nu-și pot refuza acest tip de beție ?

Nu cred, nu mai cred că asta are vreo legătură cu o doctrină, cu o credință, cu o chemare. Ci cred că aceasta este, dacă vreți, boala supremă a istoriei omenești, cancerul care a ros atâtea speranțe și frumuseți ale vieții (îngrozitor de scurte) a unor popoare, a unor continente întregi.

Am trecut, în viața mea de gazetar și scriitor, pe lângă mulți dintre cei atinși de această boală. Nu vorbesc despre cei mititei care se autoiluzionează că sunt puternici, ei fiind niște nimicuri umblătoare. Ci despre mai marii unor țări.

Despre Gheorghiu-Dej, *cel care-a băgat spaima-n burgheji*, ceferistul bonom, omul care a avut într-un final curajul să se bată cu agenții Cominternului, să înlăture din Sfânta Treime (Ana, Luca și cu Dej) pe primii doi, alogeni și internaționaliști, să-l convingă pe vicleanul ucrainean Nikita Hrușciov să-și retragă trupele din România, omul care, însă, iată perversiunea puterii, a patronat Canalul și închisorile politice nimicitoare de la Sighet, Aiud, Pitești, Poarta Albă, unde s-a stins elita unei țări, dar și judecata strâmbă și ticăloasă a unui veritabil naționalist comunist, Lucrețiu Pătrășcanu. Eu l-am văzut de aproape pe Dej în primăvara lui 1965, pe catafalc, am stat la o coadă interminabilă să-l văd, aveam 19 ani și nu credeam că un mit al puterii poate să moară.

L-am văzut apoi pe Ceaușescu, tânărul politician, fost cizmar, fost ilegalist, urcând pe bolta politicii românești. Agitând steagul independenței, transformându-l într-o cauză pentru care a avut alături întreaga națiune română, l-am văzut apoi prăbușindu-se în propriile complexe și neputințe și neîncrederi, devenind, el, ce fusese o emblemă a nealiniaților lumii, un negociator de geniu al marilor probleme ale păcii și războiului, un apărător fanatic al unei cauze în care nu mai credea nimeni, un opresor al poporului său, un supus al soției sale pe care atât a iubit-o încât i-a adorat și răutatea prostească și ranchiunele și limitele.

L-am văzut căzând sub gloanțe la Târgoviște, cântând, cu ochii mari și uluiți sub borul căciulii de astrahan, neînțelegând de ce nu-l salvează poporul lui, muncitorii lui.

L-am văzut pe Gaddafi, colonelul, la Tripoli, în zilele lui de glorie, de mare dictator al Libiei, inspiratorul jihadului, cel pe care poporul său părea că-l urmează orbește într-o cruciadă împotriva diavolului american cu care el semnase, însă, un pact al petrolului, l-am văzut apoi la televizor, cum dispare din istorie.

L-am văzut pe Fidel Castro atunci când a venit la București, eram tânăr gazetar, el era un nonconformist, un simbol al luptei antiamericane, jucând baschet pe terenul Politehnicii din București, sub privirile uluite ale lui Ceaușescu și ale securiștilor din gardă. L-am văzut, apoi, în emisiunile despre un om bătrân și bolnav, fugit din orizontul puterii, într-o țară care dansase dement sub discursurile lui de mare lider: *Cuba, si / Yankeii - no !*

I-am văzut pe catafalc pe Brejnev, pe Andropov, pe Cernenko, în acel amurg al lagărului socialist.

Am văzut înmormântarea lui Mitterand, marele lider european care voia să reîmpartă Europa (inclusiv România, prin atribuirea Transilvaniei amicilor unguri).

Puterea moare urât, chiar dacă uneori e așezată pe afet de tun și învelită într-un steag pe care nu l-a mai reprezentat. Dar renaște de fiecare dată, multiplicat, sub alte chipuri, sub alte lozinci nesimțite, sub alte speranțe semănate și trădate.

Care este, în ultimele decenii, Puterea țării mele ?

Un om care, se pare, la momentul respectiv era singurul ce putea asigura o relativă liniște pentru țară. Că el a fost „influențat” (Doamne, ce verb blând și neutru !) de unii și mai ales de alții, că și-a alăturat niște indivizi stranii, asta e o problemă care ține de, cum spunea el însuși, *meandrele concretului*.

El n-a făcut mai rău decât putea face, el are, nu exclusiv, meritul că n-a permis ca țara asta unificată cu sânge și cu geniu istoric, să fie transformată într-o tablă de șah a seniorilor războiului, o Iugoslavie *avant la lettre*. Încolo, Dumnezeu cu mila, Dumnezeu cu noi, cei care-am suportat capitalismul nebun, neocomunismul făcut de cei mai mediocri comuniști, presiunea celor care ne-au tratat ca pe o cuvenită colonie.

Moare cine vrea, se-mbogățește cine poate ! Iată morala unui timp amoral, perpetuat de scurta domnie a unui profesor distrat care și-a închipuit că e un Cuza sau un Iorga, dar el era un Escu oarecare, apoi de un satrap local, cel mai mediocru dintre toți, dar cel mai abil dintre toți, un *capitano de barcuccia*, cum zic italienii, în ale cărui măruntaie se năștea ambiții de amiral. Ce să zici, ce să faci ? Într-o lume în care un caporal evreu ajunge împărat arian, un ucenic cizmar umil, cârmaciul unei țări multilaterale, de ce n-ar putea bărbatul predestinat să încalece gloaba românească ?

Și cine știe ce-o mai urma, cine-o aștepta la rând ?

Iată că a venit deja în Deal, Marele Mut, bolborosind silabe rare, aproape neinteligibile, având el impresia că noi suntem o clasă de repetenți pe care trebuie să-i înveți Legea conservării energiei și prostiei omenești, în timp cel el slujește pas cu pas, începând cu primul pas, și până la apropiatul pas parol, interesele altora și mai ales pe cele ale familiei lui.

Puterea - o curvă călărind o fiară. Dacă tu o iei de nevastă ai parte de nebănuite perversiuni, dar și de neașteptate trădări. Spune zicala: *Curva-i curvă până moare*. Dar tu trăiești cu ea, deci trebuie s-o accepți cu totul.

Dară noi, noi, capetele de locuitor, prostimea care se lasă condusă, călărită adică, noi ce să mai așteptăm ?

Nimic – spuse oracolul și se întoarse cu fața de la lume. Valorile primordiale ale lumii noastre, înainte de marea revoluție din decembrie, au fost Foamea, Frigul și Frica. **Cei trei F.** Nu cumva și acum sunt tot ele ? Când cresc bezmetic prețurile la mâncarea de orice fel, la căldură și la lumină, când orice telefon, orice gând, orice vis îți poate fi ascultat sau vizionat, nu cumva marile valori sunt aceleași ?

Oare ce ne mai poate elibera ?

Tot o Putere, nouă și tânără, neconștientă de sine. Dar oare poate exista așa ceva ? Dar oare ce se va întâmpla când și acea Putere va deveni conștientă de absolutul ei ?

Bezmetic și irațional, totul se repetă...

TABLETE

Ion C. ȘTEFAN

FIECARE OM ÎȘI ARE ADEVĂRUL LUI

Există adevăruri general valabile, pe care le recunoaște toată lumea: cel cosmic, biologic, fizic, chimic și, mai ales, cel de factură spirituală.

În schimb, referindu-ne la cele umane (în individualitatea specifică), vom constata că ele sunt diferite deoarece fiecare om își are adevărul lui.

Uneori, aceste diferențieri nu sunt dezvăluite, dar fiecare dintre noi acționăm în virtutea lor. Există o motivație intimă, care ne determină să procedăm într-un fel sau altul.

Avem un bagaj bogat de cunoștințe, de lecturi, de experiențe, de concluzii. Ele acționează ca un conglomerat multiplu, din care extragem adevărul personal.

Câteodată nu ne putem explica reacția unui om în fața unei situații deosebite, dacă

nu-i cunoaștem adevărul personal.

De aceea e bine să nu ne grăbim cu luarea unei hotărâri, orientarea atitudinii pozitive sau negative asupra unei persoane, până nu căutăm să înțelegem motivația faptelor sale determinate de acel adevăr personal.

AUTOIDENTIFICAREA CELOR DE-O SEAMĂ CU TINE

Pentru punerea în rezonanță cu cei asemenea ție, presupun că ți-ai recunoscut anumite calități: ești un om cult, rafinat și inteligent, crezi că ai un comportament civilizat și îndatoritor cu toți cei din jurul tău.

S-ar putea spune că pari agreabil și primitor, că ai un suflet deschis și sincer.

De aceea, ți-ai dori să ai în jur oameni asemenea ție.

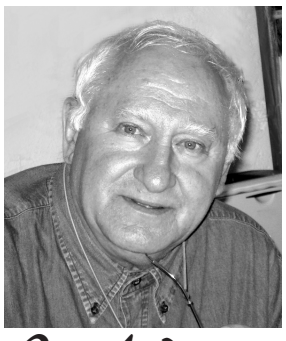
Autoidentificarea celor de-o seamă cu tine se face în mod treptat, printr-o mai mare cunoaștere și apropiere, prin comunicare autentică și complexă, prin stabilirea unor practice comune.

Regreți adeseori că, în jurul tău, găsești oameni atât de diverși dintre care unii nu prezintă nici un fel de elevare morală, nu manifestă nici un gest de înaintare în cunoaștere.

Pe când cei de-o seamă cu tine par altfel de ființe, așa cum și tu le pari lor deosebit, încât apropierea pare posibilă, cu sufletul deschis, pe linia unei înțelegeri de tip empatic.

Jurnal, pur și simplu

Frumoase cărți de doamne și domnițe (II)



Don Andreiță

Filofteea Barbu Stoian și generația Nicolae Labiș

Doamna Filofteea Barbu Stoian scrie, sub sunetul aceluiași diapazon, și poezie și proză – cu același de netăgăduit talent. Și în pofida unor posibile, superficiale, interpretări de poetă *luptătoare* a cetății, ea rămâne, alături de generația sa, în amplul flux al romantismului înnoitor de după „obsedantul deceniu" – și al lirismului esenian, din gheizerul căruia sorbiseră cam toți. Chiar dacă, vorba poetei, „gestul lui Esenin, din ultima clipă, / nu îl iau în seamă"; acest gest l-a dus până la capăt Labiș, deschizătorul generației. Și tot astfel când, într-o frumoasă poezie patriotică, încărcată de sentimente severe și imprecații firești, ea conchide: „Cine ne învârte pe o roată mare ? Cine / veghează umerii de țară ? / Cu nerăbdare, poporul așteaptă altă rânduială. / Istorie, Istorie răzbunătoare ! / Fără apărare, noi vorbim de țară…". Aceste exemple nu fac decât s-o situeze în contextul mai larg al acelorași visători cu ochii mai mult sau mai puțin deschiși. Locul specific al scriitoarei Filofteea Barbu Stoian, în perimetrul estetic al timpului său, este – așa cum observă și Florentin Popescu în prefața la volumul de poeme *Umbre pe scrisori* (Editura Artemis, București, 2014) – acela al „unei triste metafizice".

Născută în Dobrogea, alături de Marea cea Mare („în familie de țărani înstăriți, locuitori în Sandu Aldea, județul Caliacra") – marea îi este/rămâne o bogată sursă de inspirație: „Vara dilată timp de muncă / și de vacanță. / Lumina solară dă culoare de grâu copt, / bucurie-n suflet, bucurie-n corp. / Și-n furtună-mi place: cu talazuri / mari peste digul de la far. / Apa-n răzvrătire, cu dușmănie, / zdrobește scoici, le preface în nisip" (*Granița de mare*); „Vijelie, vârtej, lotci negre / se izbesc de mal. / Unde să mă duc ? / Stau pe loc, furtuna s-o înfrunt" (*Furtună pe ghiol*) – și, întrebare (de Pytia) fără răspuns, chiar și pentru un om al mării: „De unde să știu / când se supără Neptun / și tulbură ape / la mal de Tomis ?" (*În acvamarin*) – cu răspunsul, poate, doar în acea *tristețe metafizică*.

Alte poezii, alte teme de meditație – mai mult sau mai puțin metafizică, precum în acest delicat pastel intim: „Tremură pe crengi lumina-nserării / în parcul lui Ioanid. // Cu pași mărunți răscolesc frunziș / cu sunet de aramă. // Pe iarba uscată stau răsturnate / două căni de lut. // Cine s-a supărat și n-a băut ?… (*Viscoliri de frunze*). Nostalgia își găsește cuib potrivit în „cartierul patriarhal" din poezia *Memorie în circuit*: „Cartier patriarhal, ordine veche, / drumuri răsucite: Viitorului, Italiană, / Icoanei…

Cartier patriarhal, ordine nouă, / iedera urcă la etaju-ntâi și aud / râs întrerupt, glas cunoscut, / clinchet de clopoței. De ce mă-nfior ?". Pastelul intim, înfierbântat și cu o halucinantă panoramă a pasiunii „la prima iubire", din poezia „Eros irascibil", se domolește duios în mrejele unor *Anotimpuri interioare*: „Nopți albe, pătrar de lună. / În tăcere scriem despre viață sau / vorbim prea mult, / plictisim pe unii cu vreo povață / cu pronume-aton în acuzativ. / Cui îi pasă de altul ? // Prin imperiul alb, / mergem agale, prindem / cu privirea, fără lentile,/ lumina divină, / ascundem în noi atomi / de iubire, serbăm / la clubul senectuții / doar în cânt și poezie".

La această vârstă (poeta a trecut, recent, pârleazul celor 80 de ani) poezia doamnei Filofteea Barbu Stoian a căpătat idei și sonorități grave, abilități stilistice deosebite. Așa-zisele *False întrebări* sunt, de fapt, niște *poeme într-un vers*, cu întrebări uneori retorice, alteori penetrant-filozofice. Iată câteva: „Cum sună un ceas norocos ?"; „Numai actorii fac repetiții pentru *Te iubesc* ?"; „Când vom coborî dealul, vom fi tot îndrăgostiți ?"; „Pe zăpada proaspătă se vede bine umbra lui Dumnezeu ?"; „De prea mult zbor, aripi se frâng ?". Ca într-un cor antic, poeta *bocește* destinul unui vieți în amplul poem *Scurt letopiseț sau buletin de stare civilă și de sănătate*. Din punct de vedere al virtuozității stilistice, este de remarcat poezia *Bioritmuri sezoniere – fără verbe* – în care, patru strofe ample dense, vitale aspecte de viață sunt dezbătute/comentate fără a fi folosit nici un verb.

În ceea ce privește proza, am în față volumul *Autografe în acvaforte* – „eseuri memorialistice, articole, dedicații" – Editura Semne, București, 2005. Știu că „examenul" și l-a trecut (cu brio !) cu volumul de schițe și nuvele „Liniște pe ghiol", apărut în anul 1995, un mănunchi de întâmplări dramatice, de un exotism impresionant; urmat, doi ani mai târziu, de romanul „Iubire de septembrie". „Autografele" au însă o valoare specială, deoarece autoarea vorbește despre scriitorii *generației Labiș*, care, deși nu-și impuseseră încă această onomastică, erau contemporani, colegi și prieteni, ai genialului poet. Filofteea Barbu Stoian a cunoscut foarte bine această generație, fiind soția poetului Niculae Stoian, coleg cu Labiș&Co. la legendara Școală de Literatură „Mihai Eminescu" din București, în redacțiile revistelor la care colaborau, la întâlnirile cu cititorii din numeroase locuri din țară. De altfel, cartea (de evocări peste timp) se deschide cu capitolul „Cu generația lui Nicolae Labiș". În acest cadru, autoarea i-a cunoscut bine, *din intimitate*, ca să zic așa, pe Gheorghe Tomozei, Ion Gheorghe, Elena Dragoș, Alexandru Oprea, Florin Mugur, Fănuș Neagu, Radu Cosașu, Lucian Raicu, Marin Ioniță, Doina Ciurea, Doina Sălăjan, Margareta Labiș, Nicolae Motoc, Dumitru Mircea, Ovidiu Zotta – și încă mulți alții.

Amintirile ei aduc la lumină întâmplări inedite (și semnificative) despre acești colegi-scriitori (mari) în devenire, mici (aparent) gesturi care reliefează delicate calități sufletești – demne de istoria literaturii. Un exemplu, citez: „Țin minte că la Revelionul din '54 i-am șoptit lui Ion Gheorghe: Uite că Labiș dansează cu Doina Ciurea. De ce ziceți că din cauza ei l-au exclus din UTM ? „Ei, acum să-i mai ia carnetul ARLUS !", a răspuns poetul mucalit, la cei 18 ani ai noștri". Celălalt exemplu: S-a petrecut când în familia poeților Filofteea și Niculae Stoian a apărut fiul. Își amintește Filofteea: „Când s-a născut copilul (18 februarie 1956) Doina Sălăjan a venit prima cu un costumaș alb din partea ei și cu altul bleu de la Nicolae Labiș, care pleca în provincie și o rugase să facă ea gestul colegial". Era anul la al cărui sfârșit avea să-și afle sfârșitul și Poetul. Tot pe-atunci (după tragicul accident) în cămăruța cu acces la bucătărie, obținută cu o zi înainte de naștere, Filofteea Stoian scria, în lacrimi, poezia „Adevăr și fantezie" – „lui Nicolae Labiș": „În preludii andantine / ascultasem împreună / simfonia suverană / pe o lume de minciuni. / Era timpul, era vrerea / fără ordine-n idei / ca să ne cuprindă firea / celor mai cuminți copii. / N-am cerut prea mult vieții: / bucurie de o zi / adevăr și fantezie, / îndârjire și răbdare, / biruință-n poezie. // În preludii andantine / adevăr și fantezie / sunt tortura mea de suflet. / Te vedeam între colegii / veseli, mândri și mai vârstnici / TU, cel răsfățat al lor. // Un tramvai-fatalitate. / Să nu fii albit de vreme./ Noi murim de bătrânețe / Lângă „Primele iubiri".

Cum spuneam, Filofteea Barbu Stoian a cunoscut și alți scriitori, de diferite vârste, din diferite generații. Între aceștia mă bucur să-l menționez pe Mihu Dragomir, care mi-a fost și mie un autentic mentor în ultimii lui doi ani de viață (ultimul an de studențe și primul meu an de gazetărie). Față de Mihu, Niculae Stoian avea, de asemenea, o prețuire specială, un respect profund. Scrie Filofteea: „Pe Mihu Dragomir l-am cunoscut la „Tânărul Scriitor", în 1955, unde peste doi ani am debutat cu articole și traduceri. Fire romantică, își trăia sentimentele în efuziuni lirice cultivate în lectura poeziei universale care domina viața literară între cele două războaie. Evoca adesea pe Edgar Allan Poe, Francis Jammes, Verhaneen, V. Maiakovski. Poezia lui era la granița dintre modernitate și tradițional, într-o perioadă de exagerări proletcultiste. Când la redacție s-a anunțat că Mihu Dragomir a făcut un accident vascular, au plecat câțiva scriitori la Giurgiu, unde lucra cu Alexandru Bazavan la un libret de operetă. Poetul era în comă; pe noptieră, ultimele versuri: „Când ne uram / Ne mai lega ceva".

Apoi, poeta relatează o întâmplare, petrecută cu foarte puțin timp în urmă: „Cu trei săptămâni mai înainte, ne invitase cu ziaristul Ion Andreiță să plecăm de la Casa Scriitorilor la el acasă. Ne citise versuri pe tema morții, noi respingeam ideea. El ridica tonul, neobișnuit pentru noi: Da' ce, n-am voie să scriu despre moarte ?". (Ciudată premoniție, adaug eu, în paranteză). După care, poeta îi rotunjește astfel profilul/personalitatea: „Era la vârsta când opera sa devenea o cronică lirică. Stăpânea o pedagogie a formării altor poeți. Pasiunea aceasta și-a exersat-o la cele trei reviste literare".

De această pedagogie literară s-a bucurat și subsemnatul. Ceea ce a făcut-o pe Filofteea Barbu Stoian să(-mi) spună, la lansarea unei cărți semnate de mine, cu prilejul împlinirii a trei sferturi de veac: „Pe Ion Andreiță l-am cunoscut între alți Ioni – și lângă Niculae Stoian – la Casa Scriitorilor, pe când era proaspăt reporter la Scânteia tineretului, în 1963 (abia angajat – n. n.). În martie 1964, Mihu Dragomir ne-a luat într-o seară cu el la o cină cu vorbe multe și poezii pe tema morții. Peste trei săptămâni, poetul pleca dintre noi. Pe tânărul oltean, atletic, palid, cu părul de culoarea prafului din ulițele Perieților din Olt, l-am văzut rar. Mă uimea atunci cu vioiciunea sa, cu repeziciunea vorbelor, cum mă uimește acum cu un calm de om împăcat cu viața statornicită în ziaristică, literatură și familie. Această liniște-neliniște veselă se vede și în culorile vii ale tabloului de pe coperta 4 a cărții „101 poeme", cu semnătura pictorului Vasile Pop Negrești și versurile autorului: *Între două bătăi de aripă / să fie răgaz, / să fie risipă* ? ! Și nu e greu să găsim răspunsul în viața fiecăruia dintre noi, când vrem să știm cât am fost de folos, cât am căutat o pauză necesară refacerii sufletești, ca să ne risipim iar și iar. Gând în gând, ca o continuare la aceste întrebări-răspuns, Lia-Maria Andreiță, pictoriță, doctor în Drept, alege titluri potrivite tapiseriilor sale care ilustrează cartea, într-un concret senzorial împreună cu soțul său. Lumina solară ori selenară pătrunde prin ferestrele poeziilor lui Ion Andreiță, construcție ridicată solid din cărămizile existenței sale. Volumul „101 poeme" a fost prezentat de prietenii săi: Radu Cârneci, Neagu Udroiu, Nicolae Dan Fruntelată, Ștefan Mitroi, Florentin Popescu". După cele spuse – pentru care îi mulțumesc și pe această cale – scriitoarea Filofteea Barbu Stoian a ținut să menționeze: „Voi continua aceste pagini în cartea mea la care tocmai lucrez, „Rotativa fără zgomot", care sper să apară în cea de-a 80-a toamnă din viața mea".

Poeta, născută la 8 septembrie 1935, a împlinit, în toamna trecută, vârsta promisă. În actualul septembrie (2016) când scriu aceste rânduri, Filofteea Barbu Stoian adaugă un an peste 80 și, cum nu știu dacă a apărut și cartea promisă, îi transcriu aici, în valoroasa revistă *Sud*, cuvintele cu care m-a onorat la lansare, odată cu sănătoasa urare românească ***La mulți ani*** !

Mira Glodeanu – rugăciune pentru darul divin

Ca și Filofteea Barbu Stoian, poeta Mira Glodeanu și-a dedicat viața profesiei de dascăl. Profesoare de limba și literatura română, cele două scriitoare au transmis învățăceilor lor, odată cu nestematele limbii străbune, sentimente trainice de iubire de țară și poezie. Nu întâmplător, din mâinile lor (cu ajutorul harului divin) au ieșit poeți și prozatori, filosofi și artiști, gazetari de talia lui Adrian Păunescu, Mircea Dinescu, Petru Popescu, Bedros Horasangian, Andrei Pleșu, Horia Patapievici, Oana Pellea, Cristina Țopescu, Gabriel Cheroiu.

Poezia Mirei Glodeanu este un imn de mulțumire și slavă către Părintele Ceresc pentru „minunea de a fi" dăruită omului. Ea își intitulează, cu modestie și discreție, primul volum *Strigăt ascuns*, Editura Star Tipp, Slobozia, 2012, devoalat astfel de către conf. univ. dr. Stana Buzatu, în Prefață: „O splendidă grădină, a cărei bogăție de culori și fermecătoare prospețime se metamorfozează în nesfârșite armonii ce se întregesc într-o simfonie menită a celebra frumosul, adevărul și înțelepciunea, deopotrivă".

Una din primele poezii ale volumului („Noul veșmânt") este o veritabilă mărturisire de credință: „Mă îmbrac / Cu bucurie de *a fi*. / Mă îmbrac / Și cu dorința de a ști / Să fiu mai bună, / Mai dreaptă, / Mai apropiată / De mine, / De semenul meu, / De suflet, / De spirit – / Și de Dumnezeu".

Vocația de dascăl nu se dezminte nici în actul de creație. Unele poezii sunt scrise parcă anume *de spus la serbarea școlară*. Citez două dintre acestea, absolut minunate. „Îți mulțumesc": „Îți mulțumesc / Înger păzitor, / Îți mulțumesc, / De tine-mi / Este dor / În fiecare clipă, / În fiecare ceas, / În fiecare zi, / Mereu – / Fără răgaz". „Definiție": „Omul este ca și floarea / Când îl prinde / Supărarea, / Ca pe floarea / De mușcată / Când se uită / Neudată".

Volumul al doilea – *Cuvinte-virtuți*, Editura Star Tipp, Slobozia, 2015 – aduce așteptata diversificare a temei, dar și profunzimea diversificată a credinței și mulțumirii către Creatorul Divin. Autoarea mulțumește (în Dedicație) „tuturor învățătorilor mei spirituali, știuți și neștiuți, văzuți și nevăzuți, pământeni sau cerești" – oferind cititorilor, în replică, poezia de debut, „Cuvinte-virtuți": „Iubire, puritate, armonie, / cuvinte – / ce magice, frumoase virtuți / în voi ascundeți ! / Voi stați la baza unității / pretutindeni / ca roiul de albine / în armindeni / păstrând / Esența pură acestei vieți".

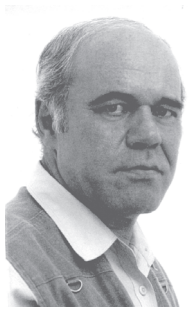
În consonanță cu tiza ei de profesie (despre care am relatat mai la deal) *pastelul intim* al Mirei Glodeanu sună astfel: „Îmi văd sufletul în frunza din copac, / în firul de iarbă cât un ac, / în firul de nisip microscopic / și-n tot Ceea Ce Sunt cu / Adevărat !" („Viziune"). Fără a neglija, desigur, bucuriile *lumești*: „Vreau să alerg / nestingherită / pe câmpuri, / prin păduri, / prin poiene cu flori. / Să ajung / ca să simt / a pământului / iubire, / ai Pământului / fiori. / În picioarele goale / prin iarba cu rouă / să umblu, s-alerg / ca să simt / a destinului mână – /haina cea nouă." („Dor de Pământ"). Alteori, pastelul are tușe grave, ademenind compasiunea: „E-atâta zăpadă în câmp, / pe șosele, în curți, / în păduri și pe dealuri / încât / anotimpul alb așteptat, / de copii mult dorit, / iarna – / pentru sănii, patine și schiuri, / cu chiote, joacă-mbulzeală, / cu măruntele ghidușii, / este acum neiubit / și-i aproape hulit / de mulți nevoiași / care ies la iveală / fără haine și / fără căldură, / fără casă și-acea-mbucătură / ce le-ar da un dram / de putere, de viu, / în acest alb noian / și aproape pustiu." /"Iarnă cu repetiție").

Numeroase sunt, cum spuneam, poeziile înălțate Domnului, imnuri de recunoștință și slavă. Citez: „Mulțumesc, Părinte, domn al slavei ! / Mulțumesc, Părinte, domn divin ! / Tu ești Bucuria și Iubirea / care-n permanență / ne susții" („Bucurie, Fericire"); „Mulțumesc, Părinte, darul meu / la ușor, la bine / și la greu" („Mulțumire și recunoștință"); „Mulțumesc, Părinte, Doamne, / Tu ești Tatăl tuturor, / Mulțumesc, Maică Divină / Ce ne vii în ajutor !" („Acoperământul"); „Vă mulțumesc / Tată Ceresc, / Rază de soare / Vindecătoare !" (Mulțumire"); „Îți mulțumesc, Părinte Doamne, / că sunt aicea / pe Pământ / să văd, s-aud / să simt, să spun / cu dragoste / gândul cel bun" („Ești Calea iubirii"); „Mulțumesc / fiindcă știu de ce ochii mei / se deschid / în fiecare zi" („Iubirea din inima inimii mele").

Căutându-se printre astre, poeta declamă: „Orion – constelația mea, / Fă-mă să strălucesc / în Lumina lui Dumnezeu… / Orion – constelația mea, / Fă-mă să strălucesc / în Iubirea lui Dumnezeu" … („Orion"). Iar pe pământ își caută comparație și putere pe măsura darului divin: „Pietre mari și pietre mici / de răbdare îmi vorbiți, / de tărie și putere, / de iubire și tăcere, / mângâiere. // Cu voi vreau să mă asemăn" („Cu voi vreau să mă asemăn").

Un miracol în oracol – lumea poeziei Mirei Glodeanu.

SUBSTITUIRE DE PERSOANĂ



Florentin Popescu

„Aici în sud, dragă prietene, cinstirea morților, a celor duși se face într-un chip deosebit, cu totul altfel decât în alte părți ale țării. Nu știu dacă ai fost vreodată în preajma marilor sărbători, la Crăciun sau la Paști într-un sat din Giurgiu sau din Teleorman să vezi cum arată o astfel de ceremonie. Dacă n-ai avut prilejul, am să-ți povestesc eu, laolaltă cu o întâmplare căreia i-am fost deopotrivă și personaj și martor.”

Omul mă privește direct în ochi, ca și cum ar vrea să se încredințeze că am răbdare și plăcere să-i ascult istorisirea, apoi ghicindu-mi acordul, continuă:

„Cred că era un sfârșit de aprilie, dacă nu cumva început de mai. În anul acela sărbătoarea Paștilor s-a-ntâmplat să cadă pe o vreme frumoasă, cu mult soare și cu grădinile gata-gata să dea în floare. Am o soră măritată într-un sat din județul Giurgiu și ne invitase să petrecem sărbătoarea în familia ei. Spun că ne invitase fiindcă era vorba de mine și de părinții mei, locuitori în Buzău. În asemenea împrejurări, cum știi, familiile, oricât de răspândite ar fi prin lume caută să se întâlnească, să se simtă bine, să petreacă laolaltă cu toți ai lor, întrucât se cuvine ca măcar din când în când rudele apropiate să se afle împreună, lăsând la o parte grijile de peste an.

Nu știu dacă ai văzut vreodată cum arată un cimitir din câmpie în zori, în preajma Paștelui. Eu am văzut acolo. O mare de zeci și sute de luminițe, asta e cimitirul. Dacă te apropii și mai mult îți răsună în urechi un sunet ciudat, un vaiet prelung, alcătuit, la rândul lui din zeci și sute de vaiete. Vin de la femeile aplecate asupra mormintelor și care îi jeluiesc pe cei plecați. Ceva ce depășește, cred, chiar și marile tragedii antice. Eschil, Sofocle și Euripide cu toate decorurile din piesele lor pălesc pe lângă ce se poate vedea și auzi într-un astfel de cimitir din Bărăgan.”

„Și n-ai avut la tine un aparat de înregistrat, unul de fotografiat, un reportofon prin care să imortalizezi momentul ?” zic.

„Nu putea fi vorba de așa ceva. Eram pe atunci un biet stagiar, absolvent de facultate și nu dispuneam de bani. Modestul salariu pe care îl primeam de la onor Ministerul Învățământului și Educației abia dacă îmi ajungea să acopăr cheltuielile legate de chirie și de întreținere. Că, doar știi și tu că în București viața e scumpă și nu te descurci ușor cu toate cele...”

„Și pe mai departe cum a fost ?”

„Să vezi ! Ne-am instalat noi în casa surorii și seara următoare răposatul meu tată, pe atunci încă în viață și în putere și cu o predispoziție sufletească, aș zice congenitală pentru mici întâmplări surprinzătoare și pentru farse, pe care obișnuia să le pună la cale ori de câte ori i se ivea prilejul, îmi propune să mergem la biserică. Era seara în care se cânta *Prohodul* în toate bisericile ortodoxe din lume, iar el (care în tinerețe făcuse vreo doi ani de seminar teologic mai avea încă nostalgia zilelor în care cântase, împreună cu învățăceii de acolo, în corul institutului), se trezi brusc chemat către Casa Domnului. Nu știu și nu mi-a spus dacă ar fi și dorit să cânte în acea seară, dar, oricum, voia să nu lipsească de la ceremonialul slujbei, de la ocolirea bisericii și de la toate celelalte. Era curios, ca și mine, să le vadă pe toate. Chiar mi-a și spus că n-a mai fost niciodată la o sărbătoare atât de mare într-un sat de câmpie și că e curios să vadă și să compare ceremonialul de acolo cu cel din bisericile de la deal și de la munte”.

„Și cum a fost ?”

„Nu te grăbi și nu mă întrerupe. Am să-ți descriu totul d’a fir a păr, cum se zice.

Mergem și intrăm în biserică cu chiu cu vai, cred că era aproape tot satul acolo, și ne găsim loc pe la jumătatea marii mulțimi de femei și bărbați strânși să asculte oficierea preotului, facem rost și de câte o lumânare și cu ochii țintiți către altar, luăm o poziție adecvată momentului, de reculegere, de atenție, de răbdare.

Nu trece mult și simțim cum din lături și din spate, ba uneori și din față suntem fixați de mai multe perechi de ochi. La țară, ca la țară, fiecare figură nouă atrage atenția, iar noi eram într-adevăr figuri noi de vreme ce nimeni din biserică n-ar fi putut spune nici cine suntem, nici cine ne-a îndrumat acolo și cu atât mai puțin de unde venim și cu ce rosturi am ajuns în satul acela.

După o vreme, tatăl meu, care era ceva mai la margine, aproape de ceea ce s-ar fi putut spune că era o micuță cărare prin care să se poată circula, este abordat în șoaptă de o bătrână. Nu trece mult și-l văd ieșind însoțit de femeia cu pricina, iar la puțin timp revenind și reluându-și locul părăsit mai devreme.

După ce întregul ritual a luat sfârșit, în timp ce ne îndreptam, pe o uliță, către casa surorii mele, ros de curiozitate, îl întreb ce a discutat cu baba aia și ce a fost atât de important încât l-a scos din biserică în toiul sluijbei...”

„Și ce au discutat ?”

„Încerc să-ți reproduc întocmai, cu vorbele tatălui meu: „Păi ce să discutăm ? Știi că sora ta ne-a spus că preotul de-aici este la ultima lui slujbă și că va pleca în curând la București să se interneze la un spital. E foarte bolnav și Patriarhia i-a permis să se retragă pentru totdeauna din cinul bisericesc. Si dacă-ți mai aduci aminte, sora ta ne-a mai spus și că până acum nu se știe cine îl va înlocui pe cel care pleacă la spital, că nu s-a găsit încă persoana care să accepte venirea și statornicia aici. Am profitat de ocazie, știam că la țară veștile zboară mai repede decât gândul și am inventat pe loc o poveste. Eram sigur că bătrâna o va face să ajungă cu viteza fulgerului în toate casele. „Și care e povestea ?”, l-am întrebat eu. „Curioasă ca orice babă „care n-are treabă”, vorba lui Topârceanu, a început să mă descoasă: de unde venim, cine suntem, la cine am tras în sat, ce vânt ne-a adus aici și altele. I-am spus că tu ai terminat de curând Facultatea de Teologie și am venit împreună fiindcă suntem în căutarea unei parohii cât mai bune, cu oameni evlavioși și cu credință în Dumnezeu. Cu toate că lângă zidul bisericii unde mă trăsese femeia era întuneric, am văzut cum deodată baba se luminează la față și-ncepe să-mi facă, foarte repede un fel de prezentare a satului și a oamenilor: că am nimerit cum nu se poate mai bine, că ne aflăm într-o parohie în care toată lumea merge la biserică și că sătenii sunt oameni de mare suflet. Că toți trăiesc cu frică și dragoste pentru Dumnezeu, că toate sărbătorile din calendar sunt respectate și ținute cu sfințenie și că orice preot ar veni la ei n-ar avea nici un motiv, dar absolut nici un motiv să nu se simtă în largul lui. Apoi mi-a mai spus, de parcă noi n-am fi știut, că familia la care suntem găzduiți se bucură de respect și de prețuire din partea întregului sat. Ehei, mi-ar fi spus poate ea și altele, da’ trebuia să ne întoarcem înăuntru fiindcă *Prohodul* era pe sfârșite și lumea se pregătea să iasă din biserică și să-i dea ocol, după obicei, așa că am revenit, să fim în rând cu toți ceilalți”. „Tată, am zis eu, îți dai seama ce ai făcut ? În primul rând ai păcătuit turnând un coș de minciuni la biserică într-o seară atât de mare, apoi nu te-ai gândit ce implicații și ce complicații pot ieși de aici. Gândește-te că oamenii ăștia, cinstiți cum sunt te pot lua în serios și când vor afla că totul n-a fost decât o farsă o compromitem, o putem face de râs pe sora mea ! Noi plecăm peste o zi sau două, dar ea cu soțul și cu copiii rămân aici. Cu ce ochi vor mai putea privi lumea știind că sătenii vor crede că au primit la ei doi mincinoși ?” „Ei, lasă și tu, că nu se va ajunge până acolo”, a încercat să mă liniștească tata.

„Și ce s-a mai întâmplat după aceea ?”

„Ceva incredibil și care depășește orice imaginație. Închipuiești ! În ziua de Paște, dis-de-dimineață la casa surorii mele a început un adevărat pelerinaj: șiruri întregi de femei aduceau coșnițe încărcate cu tot felul de bunătăți, dintre cele care se pregătesc de regulă la o sărbătoare mare, cum e cea a Paștelui: ouă roșii și încondeiate, colaci, cozonaci, colive, fel de fel de prăjituri pregătite în casă, sticle cu vin sau cu bere și altele, că mi-e greu acum să le fac un inventar. Nedumerită, sora mea a vrut să refuze totul, ca orice om care se vede pus în fața unor daruri necuvenite, dar a fost rost s-o facă ? De unde ! Se vede treaba că minciuna bătuse iremediabil adevărul. Degeaba le-a explicat că nu-i vorba decât de o mică farsă, de o glumă a tatălui, că nimeni nu voia să creadă. „Lăsați, că știm noi, ziceau aducătorii de prinoase, spuneți așa că nu sunteți siguri dacă preotul cel tânăr s-a hotărât sau nu să rămână la noi în sat ! Noi vrem să știe că ar face o treabă bună dacă ar alege parohia noastră”. Alte femei se dovedeau a fi și mai concesive. „O rămâne, n-o rămâne părințelul la noi, ziceau ele, vă rugăm să primiți darurile, că așa se obișnuiește de Paște, oamenii să-și facă daruri. Să le mâncați sănătoși și când beți vinul să vă gândiți și la noi, să închinați un pahar și pentru noi ! Hristos a înviat !”

„Și cum s-a sfârșit totul ?”

„Tu ce ai fi făcut în situația asta ?”

„Nu m-am gândit și nici nu cred că aș fi pus vreodată în postura voastră. Auzi: să primești coșnițe cu bunătăți culinare ! Asta pare mai degrabă un subiect de comedie bună decât realitate ! Păi ce n-ar da alții să li se întâmple așa ceva ? Mai ales că pe atunci, dacă nu cumva mă înșel, eram în plină criză alimentară, că luase Ceaușescu niște măsuri draconice în materie !”, zic eu.

„Să-ți spun drept, la început mi s-a făcut frică. Dacă ne reclama cineva la miliție și ne arestau ? Din câte știu substituirea de persoană se pedepsește aspru în toate legislațiile lumii.”

„Lasă, că n-avea de ce să vă reclame, că era doar o glumă nevinovată”. „Nevinovată, nevinovată, însă putea fi luată în serios și-n loc de cozonaci am fi putut mânca rația de pușcăriaș în cine știe ce închisoare”.

„Și finalul ? Mi-ai rămas dator cu finalul. Care și cum a fost ?”

„Nimic spectaculos. Am scăpat cu bine. Nu ne-a arestat nimeni și nici nu ne-a tras la răspundere cineva. După două zile, care mi s-au părut lungi cât un an, am plecat de acolo și am ajuns la București teferi și nevătămați...”

„Și pe deasupra și cu provizii pentru nu știu câtă vreme...”

Câteva zile la rând administratorul blocului, mecanicul, portarul și o mulțime de vecini s-au ospătat cu bunătăți aduse de noi. Ba, pe deasupra, dacă tot aveam atâtea, i-am dat și poștașului când ne-a sunat la ușă să ne aducă ceva felicitări de Pași, sosite cu întârziere, după vechiul și prostul obicei al Poștei de a aduce corespondența după ce evenimentul de care se leagă s-a consumat.”

„Cu alte cuvinte ați făcut o pomană ca niciodată. Țăranii din satul surorii tale să trăiască”.

„Doar fusese Paștele, nu ?

Și la Paște, știe oricine, se fac daruri neamurilor, prietenilor, cunoștințelor, vecinilor. Noi le-am făcut cui nu ne așteptam. Și, la fel, ei le-au primit de la cine nu se așteptau. Admite și tu că la o sărbătoare atât de mare se poate întâmpla și așa, de ce nu ?”

24 iulie 2016

(Din volumul *Furca și alte povestiri* în curs de apariție la editura Rawex Coms)

Lumea așa cum este



Vasile Szolga

ORAȘUL

Trăise toată viața la țară, în sat. Se născuse, crescuse, făcuse cele șapte clase în satul natal, departe de alte sate sau orașe. Cunoștea pe toată lumea din sat, se salutau cu toții când se întâlneau pe uliță, își urau bineți, mai schimbau o vorbă, două, întrebau de sănătate, de cei din familie, ca oamenii.

Cei care mai plecaseră din sat, care călătoriseră prin alte părți, povesteau despre niște așezări mari, numite orașe, unde oamenii nu se cunoșteau, nu se salutau când se întâlneau. Treceau unii pe lângă alții ca pe lângă garduri sau ca pe lângă pomii și stâlpii de pe drum, fără a schimba vreo vorbă. Locuiau în niște case unele peste altele, iar pe drum alergau mașinării mari, zgomotoase, și urât mirositoare în loc de animale, precum caii sau vitele din sat.

Ajunse om în toată firea, dar dorința de a vedea orașul nu se ostoi.

Într-o zi, își luă inima în dinți, o bocceluță cu de-ale mâncării și porni să întâlnească orașul.

De departe, Orașul îi apăru ca un balaur cu limba – o șosea asfaltată – întinsă spre el pentru a-l atrage în gura-i hulpavă, cu niște dinți de beton. Într-adevăr, Orașul îl înghiți și îl mestecă, odată cu mașinile care îl ametiră, cu oamenii care alergau de colo-colo, parcă urmăriți de streche, de cum pătrunse. La sfârșit, nu rămase din el decât un strop de suflet legat de un corp, care fu sfârtecat într-un accident de circulație, la o intersecție aglomerată. Își dădu sufletul într-un spital de urgență, fără a mai avea timp să spună cine este și de unde vine.

ÎN FAȚA CALCULATORULUI

Toată ziua stătea în fața calculatorului. Aici își desfășura ziua de lucru: se angajase la o firmă unde nu trebuia să fie prezent la serviciu: era suficient să trimită în formă electronică materialele. Aproape că nu mai ieșea din casă. Doar când i se terminau proviziile de mâncare și de băutură - în special energizante, care să-l țină treaz cât mai mult timp - catadicsea să iasă din casă și se repezea în vecini, unde un supermarket îi oferea tot felul de produse care nu mai trebuiau preparate. Dar și aici, cât timp aștepta la coada formată din patru-cinci persoane la casă, își folosea tableta. În ultimul timp, chiar și cumpărăturile și le făcea pe internet, în afara mâncării și băuturii. Calculatorul îi oferea tot ce avea nevoie: serviciu, distracție; când se mai plictisea, dar aceste momente erau rare, juca unele jocuri pe calculator și apoi se întorcea la căutarea pe internet și rezolvarea problemelor solicitate de serviciul său. Își botezase calculatorul: „Iubita”.

Din când în când, cădea într-un somn adânc, produs de epuizarea fizică și psihică. Dar și atunci visa programe de calcul și navigare pe internet.

Într-o zi însă i se întâmplă ceva neobișnuit: calculatorul se încăpățâna să nu mai facă ceea ce îi cerea. Degeaba rulă toate programele anti viruși, calculatorul nu se lăsa să îl slujească precum îl slujise atâta timp. Chemă și deranjamentele rețelei de internet, dar nici acestea nu găsiră nimic la calculatorul care se încăpățâna să nu răspundă la comenzile lui. Folosi și laptopul, tableta și telefonul de ultimă generație, și toate îi făcură aceeași figură: nu răspundeau la solicitările lui. Era disperat. Chemă un prieten, dintre puținii care îi mai rămaseră - și când acesta porni laptopul cu care venise, instrumentul funcționă fără nici un fel de problemă. Nu reușiră nici împreună să descopere misterul. După plecarea prietenului, disperat, strigă: „Nu știu ce să mai fac, îmi vine să sparg calculatorul și să fug în lume !”.

Atunci, însă, se întâmplă minunea: ecranul calculatorului se lumină și apăru mesajul: „NU E NEVOIE SĂ STRIGI LA MINE, PUTEM SĂ NE ÎNȚELEGEM CA DOUĂ INTELIGENȚE”. Uimit de ceea ce vedea pe ecran, se apropie și începu să tasteze ceva, dar calculatorul nu reacționă la mesajele tastate. Pe ecran însă apăru un alt mesaj: „CU MINE POȚI SĂ VORBEȘTI, EU TE ÎNȚELEG PERFECT”. Uimit de ceea ce i se întâmpla, începu să-i vorbească: „Cine ești tu, de fapt ?”. Calculatorul răspunse: „CUM CINE SUNT, EVIDENT CĂ SUNT CALCULATORUL, *IUBITA*, CUM M-AI BOTEZAT. TE FOLOSEȘTI DE MINE PENTRU SERVICIU, PENTRU CUMPĂRĂTURI, PENTRU DISTRACȚIE, ȘI ACUM TE FACI CĂ NU MĂ CUNOȘTI ?”. Din ce în ce mai uimit, continuă să converseze cu calculatorul. Acesta îi mărturisi că îl urmărește de foarte multă vreme, l-a ajutat în repetate rânduri, când nu găsea singur rezolvările problemelor cu care se confrunta, și s-a hotărât acum să ia legătura cu el și să creeze altfel o relație între ei.

După un anumit timp ne-mai răspunzând la solicitările firmei al cărui angajat era, aceasta trimise acasă la el un angajat care, remarcând mirosul greu ce venea dinspre apartamentul lui, sparse, împreună cu niște vecini ușa. Îl găsiră așezat în fotoliul din fața ecranului calculatorului, mort. Pe ecran clipea intermitent, cu litere mari: „LA REVEDERE !”.



Nicolae Dan Fruntelată

Întoarcere în Mica Valahie

Prin cartea aceasta de poeme târzii mă întorc la mine acasă, la gustul laptelui matern, la aerul cu miros de pelin, de oman, de iarbă tăiată prima oară de coasa amintirii.

În oprișoarele unde cântă prigoriile verii, în satul meu de oameni strini, adică pierduți pentru totdeauna, dar păstrați de cuvintele repezi, în Sudul meu cald și bun ca o pâine făcută în țăst de bunica limbii mele române, Constandina, de tot ce-am fost cât am fost, de tot ce-am iubit.

Venii acasă după șaptezeci de ani.

Pe nima nu mai găsii, nima nu mă mai aștepta.

Atunci, mă dusei la marginea satului și pusei tâmpla pe un mal de iarbă.

Dormii, visai și auzii totul. Deasupra mea, pe cerul Bălăciței, plutea un ploier, o prigorie a dorului care nu înserează niciodată.

Luai cartea asta și o aruncai în apa subțire a Dăsnățuiului.

Pe urmă, niște prieteni buni, graficienii Mircia Dumitrescu și Anna Orban, îmi dăruiră desenele unei oltence geniale, Alina Roșca, plecată devreme din lumea aceasta.

S-o ducă la Dunăre, apoi nu se mai știe unde. Atât...

Nicolae Dan FRUNTELATĂ

(**Din volumul *Târziu, ploierul*, Ed. Semne, 2016**)

PLOIERUL

Eu plâng ori mi se pare
când plouă peste amintirile noastre
când treamburǎ luna ca un cântec
al fratelui meu armânesc
când am sentimentul că am pierdut,
definitiv, războiul cu mine
Eu, de fapt, sunt ploierul zburând
peste lumea plină de dor
Bună dimineața, iubirea mea,
n-am venit cu flori, florile mor
ți-am adus numai un strop de toamnă
într-o ceașcă neagră de cafea
nu mă privi, nici măcar nu mă asculta
sunt prea bătrân pentru proba iubirii
doar imaginează-ți că zboară
peste patul tău un ploier
lacrima lui cade în asfințit
atât cât am putut
așa cum am fost
te-am iubit

CÂNTEC DE BOTEZ

Pune-mi și-un cuțit în dinți
și botează-mă sârbește
lasă-mă în Mehedinți
lângă Balta unde este
bunul meu, oltean etern
călărind o iapă moartă
bate vântu-n Solovârv
spre o peșteră de soartă
hai să trecem noaptea asta
la-mpăratu' vieții deal
Decebalus per Scorilo
Tatăl nostru din Ardeal
hai să ne rugăm la Soare
îngropați până la gât
în istoria ce moare
de uitare și urât
Apă bună spală-mi ochii
Buna mea, sufletu-mi spală
de blesteme și cuvinte
c-am dat lumii socoteală
și era lumea străină
și o treiera o boală
Poate c-am venit târziu
poate limba n-o mai știu
nici nu trebuia să fiu...

ALTĂ SCRISOARE CĂTRE MAMA

Mama mea, frumoasa mea,
te-am găsit într-un album vechi
îmbrăcată cu o cămașă de fluturi,
bucuroasă de primăvară, aiurând
de un zâmbet cald, floare de măr,
neștiind ce va fi, când va ninge
Mama mea, frumoasa mea,
tragicul meu adevăr
de ce m-ai adus și de unde
într-o zi de octombrie tristă
prea departe de lumea care
după război, se făcea că există ?
ți-a fost greu, te-ai bucurat, nu mai știu
și nici nu voi ști niciodată
între clipa de-atunci și plecarea ta
luminoasă și îndurerată
nu e decât aproape un veac
aproape un ceas, aproape o clipă
Mama mea, frumoasa mea,
fă-mi un semn din aripă

GURA DE AER

Dimineața aceea de toamnă
când am tras prima oară-n plămâni
mirosul otavei natale
când mi-a rămas, ca o amprentă secretă,
codul câmpiei, Mica Valahie,
obosită de istorie și de cerul
pe care-noată stelele getice
Fumuria mea, patima mea
ca un graur pierdut în viile Oprișorului
ca o poveste pe care o scrie mâna mea
cu sângele divin al bătrânilor
armâni, panduri, sârbi, bulgari
patrioți, proscriși, trădători și iubiți
ai maicilor noastre uitate
ai maicilor noastre valahe
îngropate în vechile sate
Gură de aer, aromă târzie
dar sau blestem, Poezie

VOIA DOMNULUI

Domnu' a vrut să fiu ploier
într-o margine de țară
într-o margine de veac
și m-a botezat în ger
și m-a învălit cu iarbă
la un mal de Dunăre
la un colț de Oprișor
într-o toamnă mai beteagă
Domnu' a vrut să fiu ploier
pe o secetă cumplită
când era deșert în noi
când ne ofileam în mame
fără nume și ispită
Eu am plâns și m-a durut
până-n geticul meu sânge
de la Tisa pân' la Prut
de la sunetul păgân
care nu mai știe-a plânge
Eu am plâns și m-a durut
limba mea necunoscută
și nescrisă-n calendare
Iată, Doamne, dacii muți
intră azi în sinaxare
și veghează Roma veche
de la mare pân' la mare

PISICA DIN VIS

Azi-noapte am visat o pisică
pe pieptul meu se culcase încet
desfăcuse, cu ghearele carnea și se cuibărise
undeva, înăuntru, unde țineam inima
Am visat îndelung o pisică
și inima mea se auzea ca un cântec înăbușit
ca un tors de pisică, era cald
așa de ușor că nu-mi mai păsa de lume
Ce noapte lungă, ființa mea mică,
o poveste care mi se întorcea
la ora când visezi o pisică

ÎNTÂIA VENIRE A LUI JORGE LUIS

Pe o potecă de îngeri
a venit la mine Jorge Luis
nu m-a văzut, el nu mai vedea
decât pe Dumnezeu, luminosul
dar a venit în cartierul meu
în periferia sublimă a unei biblioteci
de iarbă sălbatică, de troscot, de știr
de țigani nebuni cântând la vioară
când e vremea de băutură și de sictir
De acolo, de sus, din nepăsarea nopții
ca un rege al marginilor lumii
Jorge Luis a dat către noi
verdictul, edictul senin:
Nu-i orb cine nu vede,
e orb cine nu crede
Amin, răspunse Dumnezeu,
Amin

DOR DE JORGE LUIS

Zeului meu orb

Eu nu mai văd, eu sunt doar un vis
Merge prin lume poemul lui Jorge Luis
Merge prin Buenos Aires, mai către Apus
În Țara de Foc și în Țara de Sus
Undeva ne-ntâlnim, într-un munte
În către care nu există nicio punte
Numai magia cuvântului latin
Călit ca o sabie, în sânge și pelin
De acolo coboară Marele Orb
Din continentul lui sudic și tandru
Plânge o chitară veche și tristă
Ca un prea părăsit cățelandru
Ai, ai, Doamne din Carpați și de la Barranca Yaco,
Fumul bătăliilor dă gust vieții noastre
Tu ai Recoleta, bolnavă de tango,
Eu, Colentina țiganilor de mătase
Buenas dias, Jorge Luis, buenas noches,
Vin la tine, în steaua cărților tale
Mi-e dor de dans, de vârtejul femeilor
Care în Cartierul de Sud dansează goale
Lumea e mică, lumea e-un vis
În care abia încapi, Jorge Luis

ÎNTREGIRI LA BIOGRAFIA LUI DINU ADAMEȘTEANU



Nicolae Scurtu

Biografia arheologului, istoricului și cărturarului Dinu Adameșteanu (n. 25 aprilie 1913, Toporu, jud. Giurgiu – m. 21 ianuarie 2004, Policoro, Basilicata, Italia) nu e cunoscută, în chip temeinic, nici de specialiștii din România, deoarece acest savant, specialist în *etruscologie* și nu numai, care



Dinu Adameșteanu, Roma, 1940

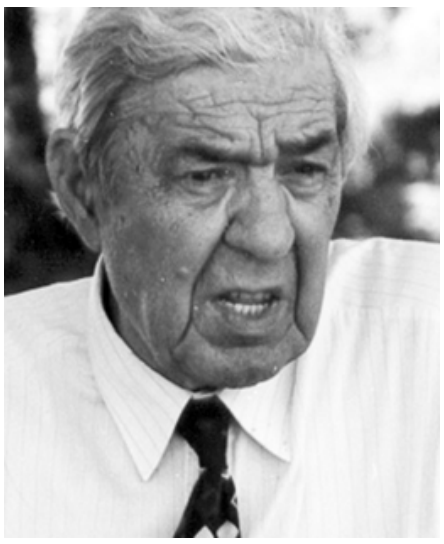
a cercetat spațiul arheologic italian timp de mai bine de o jumătate de secol, a fost parcimonios cu sine.

După finalizarea studiilor universitare la Roma, unde își susține licența cu o lucrare despre *Izvoarele antice referitoare la Dacia,* la profesorul și istoricul Gaetano de Sanctis, se stabilește definitiv în Italia. În perioada 1939–1942 a fost bursier al Școlii Române din Roma, timp în care s-a remarcat și s-a impus prin cercetări de istorie și arheologie, iar în răstimpul 1942–1946 a funcționat ca bibliotecar al celebrei ctitorii a lui Nicolae Iorga și Vasile Pârvan.

Epistolele lui Dinu Adameșteanu ce se publică acum, întâia oară, trimit, cum e și firesc, la destinul *Școlii Române din Roma.*

Prima este trimisă profesorului și arheologului Ioan Andrieșescu (1888–1944), pentru care a manifestat o veche și constantă prețuire ca profesor și cărturar.

Cea de a doua epistolă, mai amplă și mai convingătoare, este trimisă profesorului, istoricului literar și academicianului Eugen Simion (n. 1933), care în 1997



îndeplinea funcția de vicepreședinte al Academiei Române. Epistola se constituie, de fapt, într-un semnal privind starea inacceptabilă în care ajunsese sediul *Școlii Române din Roma* deși, între timp, Academia Română o desemnase, în calitate de director, pe Zoe Dumitrescu-Bușulenga.

Istoricul și arheologul Dinu Adameșteanu evocă, în sintagme convingătoare, pe cei mai importanți bursieri



ai acestei prestigioase instituții de învățământ și, mai ales, ce reprezintă ei în cultura națională și europeană.

Epistola aceasta reprezintă, desigur, o radiografie amară a unei înalte școli de studii și cercetări asupra căreia nu mai veghea nici proprietarul.

***

Școala Română din Roma
Academia di Romania
Valle Giulia Roma
Roma, 7 ianuarie 1942

Iubite domnule profesor,

Profit de ocazia venirii d[omnu]lui Berciu[1] în țară spre a vă putea trimite urări.

Pentru Noul An ca și pentru ziua d[umnea]voastră vă fac, domnule profesor, cele mai calde urări de sănătate și liniște spre a putea duce mai departe și cu spor toată munca pe care am putut-o s-o cunosc în cei patru ani de zile.

La mulți ani, domnule profesor,
Dinu Adameșteanu

***

Heidelberg, [25 ianuarie 1997]
Prof[esorului] Eugen Simion,
Academia Română

Cred că a sosit momentul în care se poate relua dezbaterea referitoare la Școala Română (Academia di Romania) din Roma, unul dintre puținele așezăminte culturale române în străinătate, din care au ieșit arheologii, istoricii și artiștii români, care au creat renumele, din anii 1922 până în 1943, al științei române.

Un așezământ căruia specialiștii români, italieni, germani etc. au știu să aprecieze la justa valoare opera tinerilor veniți la Școala Română din Roma: de la George Călinescu și Busuioceanu până la Vătășianu și Pippidi, de la Vulpe până la Bernea senior și la alți tineri cu prețioase merite științifice.

Nu pot lăsa la o parte contribuția arhitecților: de la Ion Anton Popescu până la R. Bordenache și Grigore Ionescu, de la Nicolae Lupu la ceilalți tineri arhitecți care au studiat și salvat atâtea monumente, mari și mici, uitate și chiar dărăpănate, de la Ravena la Otranto și de la Palermo la Rossano Calabro.

Acestor tineri arhitecți români se datorează noile capitole dedicate *Artei bizantine* în Italia. A se vedea volumele lui Cecchelli și *Byzantische Zeitschrift* și se va putea înțelege mai bine lipsa (trădarea) de care se plâng *soprintedenții* Monumentelor religioase din Sicilia, Magna Grecia și de la Gaeta.

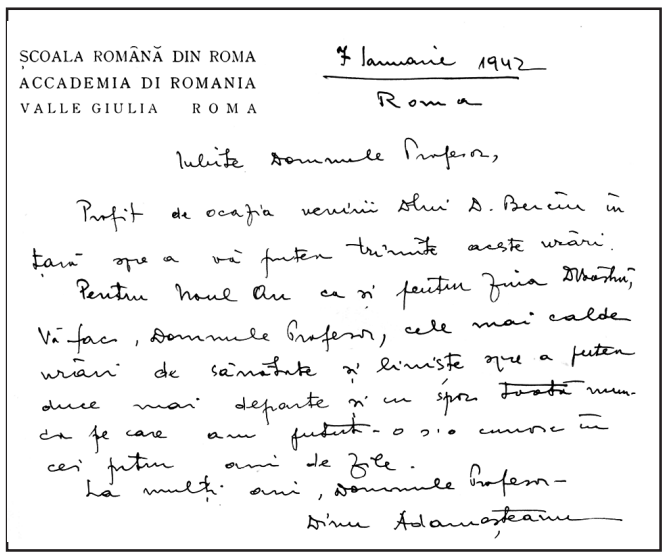
N-aș putea să uit și pe artiștii Școlii, vorbind de cei din urmă: sculptorul Ion Lucian Murnu și Eugen Drăguțescu, și unul și altul cunoscuți și prețuiți în Roma artiștilor.

La expoziția din 1941, atât operele lui Murnu cât și cele ale lui Drăguțescu au fost pe multe luni obiectul cronicelor artistice din Italia: busturile lui Murnu au fost mult discutate de sculptorii italieni, iar desenele lui Drăguțescu au impresionat pe regele Italiei și pe toți și de aceea toți căutau să-l cunoască. Și numai mâinele lui Drăguțescu și capul lui au fost capabili să aștearnă acel articol despre *arta română veche* din Enciclopedia Italiană Treccani.

Aceasta era Academia di România din Valle Giulia, și-acum când vezi visul lui Iorga și Pârvan transformat într-un *hotel* și când vezi ce-a mai rămas „din această vatră luminoasă" nu poți să nu te întristezi mai mult decât colegii și directorii celorlalte așezăminte (șase la număr) din jur: Accademia di Romania era centru !

D[inu] Adameșteanu

P.S. Sunt aici la Heidelberg în paradisul Bibliotecii Inst[itutului] Arh[eologic] și în ghearele medicilor.



ȘCOALA ROMÂNĂ DIN ROMA
ACCADEMIA DI ROMANIA
VALLE GIULIA ROMA

7 Ianuarie 1942
Roma

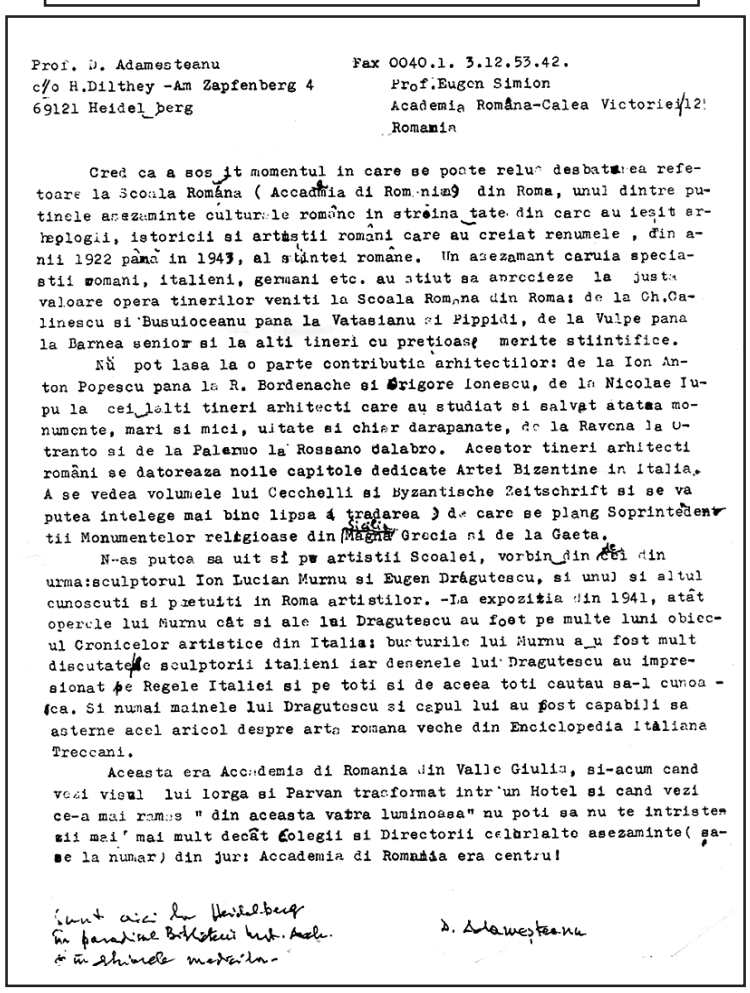
Iubite Domnule Profesor,

Profit de ocazia venirii D-lui D. Berciu în țară spre a vă putea trimite aceste urări.

Pentru Noul An ca și pentru ziua D-voastră, Vă fac, Domnule Profesor, cele mai calde urări de sănătate și liniște spre a putea duce mai departe și cu spor toată munca pe care am putut-o s-o cunosc în cei patru ani de zile.

La mulți ani, Domnule Profesor –

Dinu Adameșteanu



Prof. D. Adamesteanu
c/o H.Dilthey -Am Zapfenberg 4
69121 Heidelberg

Fax 0040.1. 3.12.53.42.
Prof.Eugen Simion
Academia Româna-Calea Victoriei/12
Romania

Cred ca a sosit momentul in care se poate relua desbaterea referitoare la Scoala Romana (Accadmia di Romania) din Roma, unul dintre putinele asezaminte culturale romîne in straina tate din care au iesit arheplogii, istoricii si artistii romani care au creiat renumele , din anii 1922 pînă in 1943, al stiintei romîne. Un asezamant caruia specialistii romani, italieni, germani etc. au stiut sa aprecieze la justa valoare opera tinerilor veniti la Scoala Romana din Roma: de la Ch.Calinescu si Busuioceanu pana la Vatasianu si Pippidi, de la Vulpe pana la Barnea senior si la alti tineri cu prețioase merite stiintifice.

Nu pot lasa la o parte contributia arhitectilor: de la Ion Anton Popescu pana la R. Bordenache si Grigore Ionescu, de la Nicolae Iupu la ceilalti tineri arhitecti care au studiat si salvat atatea monumente, mari si mici, uitate si chiar darapanate, de la Ravena la Otranto si de la Palermo la Rossano Calabro. Acestor tineri arhitecti români se datoreaza noile capitole dedicate Artei Bizantine in Italia. A se vedea volumele lui Cecchelli si Byzantische Zeitschrift si se va putea intelege mai binc lipsa (tradarea) de care se plang Soprintedentii Monumentelor religioase din Magna Grecia si de la Gaeta.

N-as putea sa uit si pe artistii Scoalei, vorbind de cei din urma:sculptorul Ion Lucian Murnu si Eugen Drágutescu, si unul si altul cunoscuti si pretuiti in Roma artistilor. -La expoziția din 1941, atât operele lui Murnu cât si ale lui Dragutescu au fost pe multe luni obiectul Cronicelor artistice din Italia: busturile lui Murnu a fost mult discutate de sculptorii italieni iar desenele lui Dragutescu au impresionat pe Regele Italiei si pe toti si de aceea toti cautau sa-l cunoasca. Si numai mainele lui Dragutescu si capul lui au fost capabili sa asterne acel aricol despre arta romana veche din Enciclopedia Italiana Treccani.

Aceasta era Accademia di Romania din Valle Giulia, si-acum cand vezi visul lui Iorga si Parvan trasformat intr'un Hotel si cand vezi ce-a mai ramas " din aceasta vatra luminoasa" nu poti sa nu te intristezi mai' mai mult decât Colegii si Directorii celorlalto asezaminte(sase la numar) din jur: Accademia di Romnaia era centru!

Sunt aici la Heidelberg
în paradisul Bibliotecii Inst. Arh.
și în ghearele medicilor

D. Adameșteanu

Originalele acestor epistole, necunoscute, se află în biblioteca profesorului Nicolae Scurtu din București.

[1] Dumitru Berciu (1907-1998) istoric și arheolog, prof. univ. și membru al Academiei Române. Autorul unei cărți fundamentale, *Arheologia preistorică a Olteniei* (1939).

„Da, a fost !... Da, a rămas !...”

Ion C. ȘTEFAN

Ca editor cu o activitate îndelungată, de aproape 20 de ani, am publicat în această perioadă peste 250 de titluri de cărți, semnate de academicieni, profesori universitari ori din ciclul liceal, scriitori de talent și alți oameni de știință și cultură. Îmi amintesc astfel de volumele semnate de George Șovu, tipărite la Editura Arefeana: *Dragoste și moarte* și *Misterele din vila părăsită*, ca o previziune parcă a tristului moment de acum, prin decesul celui mai bun prieten de-al meu, la data 30 august 2016 – o antiteză parcă între admirația cititorilor pentru operele sale și trecerea efemeră în neant a unui trup îmbătrânit și măcinat de boli.

Ceea ce mi se pare și acum deosebit este faptul că, după tipărirea și difuzarea cărții *Dragoste și moarte*, care s-a bucurat de mai multe cronici în română și engleză, o editură din Londra mi-a solicitat aprobarea s-o tipărească și ei în Anglia – ceea ce, desigur, am acceptat cu bucurie și îndreptățită mândrie, fără nici un fel de pretenție materială. Această solicitare nu era însă lipsită de-o motivație sentimentală: doamna profesoară de engleză, de la Colegiul Național „Matei Basarab”, colega mea de cancelarie, Coca Șovu, tocmai însoțea un grup de elevi de la specializarea limba engleză, din câteva colegii de frunte din București, care își petreceau zece zile de vacanță în țara înconjurată de ape și vapoare, într-un schimb cultural și metodic reciproc, devenit de câțiva ani obișnuință.

Apoi, mai era un motiv: unul dintre filmele despre „Liceeni”, turnat după scenariul lui George Șovu, rula, în vremea aceea, din Japonia până în Anglia – două țări insulare, unite de aceste filme, ca niște aripi de lumină, prin zâmbetele și bucuriile tinerilor actori din România. Dintre acestea mai amintesc: „Liceenii în alertă”, „Liceenii rock’n’roll” și altele.

Câtă cuprindere, Doamne ! Cum de te-ai îndurat să ni-l răpești pe *Dragul nostru George* ? Reiau cuvintele din titlul cărții sale *Dragul nostru Alex* – un profesor de elită, un director de Colegiu Național, parcurgând drumul de la prestigiul la catedră la gloria literară. Acesta a fost itinerariul de lumină al lui George Șovu !

Iată câteva date din demersul său glorios, tipărite, parțial și în anunțul de deces dat în presa literară de către binecunoscutul nostru coleg și prieten, scriitorul Geo Călugăru.

Născut la 30 ianuarie 1931, în comuna Țițești, din județul Argeș, urmează cursurile primare și gimnaziale în localitatea natală, apoi Școala Normală „Carol I” din Câmpulung Muscel, continuându-și studiile în cadrul Facultății de Limbă și Literatură Română, a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, pe care a absolvit-o ca șef de promoție, primind diploma de merit.

Este redactor și apoi secretar de redacție la Agenția Română de Presă, profesor îndrăgit la Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din București, apoi director al unui liceu din Balta Albă, care poartă astăzi numele de „Dante Alighieri”, inspector școlar municipal, publicând, în paralel, numeroase volume de povestiri și romane, dintre care amintim: *Cadența generațiilor*, *Declarație de dragoste*, *Scrisori de acreditare*, *Rugăciunea unui înger*, *Te rog, Făt-Frumos* și altele.

Ultima sa carte, din care am ales și titlul articolului meu de evocare, se intitula: *Da, a fost !… Da, va rămâne !* așezarea grafică a titlului sugerând un prezent permanent sau un viitor posibil: că maestrul nu va fi uitat de cititorii săi.

Câteodată, cuvintele ne sunt neputincioase pentru a exprima tristețea noastră, a membrilor familiei și a prietenilor, dar citindu-i cărțile atât de dragi, sper că îl vom reîntâlni pe George Șovu, așa cum l-am cunoscut: cu un chip luminos, străbătând timpurile și spațiul, într-un zbor de vis spre înaltul albastru al cerului.

GRIJĂ PENTRU EI, ATENȚIE FAȚĂ DE NOI

Neagu UDROIU

Aflu că este în pregătire o placă de marmură cu rostul de a eterniza numele celor doi intelectuali – domnul Ion Carbarău, dascălul nostru și Titel, fiul său și prieten al nostru. O inițiativă de toată lauda și un gest pe care localnici și trecători prin Bolintin Vale îl așteaptă de nu știu când. Gestul se înscrie pe un portativ ales, ce vine din lăuntrul nostru, motivat de dorința de a ține aproape ființe ce nu se cade a le uita niciodată.



Constantin Carbarău și Ion Andreiță, la Bolintin Vale, octombrie 2010

Carbarău – cine nu știe ? – o legendă vie, mereu proaspătă în pofida timpului ce se prelinge deloc atent la câte se întâmplă în jur, dar lustruindu-i stăruitor literele, fiecare în parte, însuflețindu-le, certificând un adevăr: sunt născute cu vocația duratei.

Domnul Ion Carbarău și-a câștigat în ochii contemporanilor autoritate de dascăl inconfundabil. S-a ivit printre noi precum semănătorul harnic cu sacul subsuoară, hotărât și priceput să lase în urmă-i ogorul stăpânit, cât e anul de mare, de straturi pline de verdeață, de flori de câmpie frumos mirositoare și colorate în răsfăț.

Titel s-a nimerit să fie o piatră de preț în corola de lumini ce le-a întrevăzut și întreținut Profesorul. Un condei de talent în familie ! Ce dascăl de română nu și l-ar dori, ca vis împlinit ? A rămas pentru noi colegul de pus la rană, care la un moment dat a hotărât să se depărteze, să se despartă el de noi, oricum, nu noi de el.

Revista pusă în mișcare prin gândul său bun ne întreține interesul în jurul evenimentului creator, cultural-educativ deopotrivă, din plaja românească de Miazăzi. Și nu numai.

I-am vorbit cu respect pe domnii Ion și Titel Carbarău pe oriunde am avut ocazia și pe cât de bine m-am priceput. Îmi simt inima tresărind bucuroasă că de acum încolo la trecerea prin urbea anilor mei de liceu voi putea citi cu evlavie cuvintele împreunate prin care comunitatea dintre Argeș și Sabar se înclină cu desăvârșit respect în fața a doi cetățeni trăitori în demnitate în memoria locului.

Greu îmi pot, totuși, explica lentoarea cu care gândul acesta se vede afișat în public. Mă tot întreb: se poate să nu existe purtând acest nume o stradă, o instituție publică, un alt loc la vedere ? Uite că se poate !

Vom avea de acum încolo această frază meșterită cu sfințenie, pusă sfios pe zidul exterior al unei clădiri importante din centrul localității. Dar vreau să cred că doar inaugurăm astfel un anotimp al recuperărilor. S-ar putea numi Ion Carbarău strada ce pleacă din Centru către podul de pe Argeș, trecând prin fața grupului de clădiri, adresa de altădată a Gimnaziului Unic Bolintineanu, unde glasul său oficia cu religiozitate psalmii rezervați limbii și literaturii române. Sau școala gimnazială de peste drum de Liceu. Ori incinta spațioasă a școlii medii de altădată, redată comunității prin refacerea acelor triste, negre și vechi zidiri și transformată într-un spațiu durabil de sclipire culturală binemeritată de satul nașterii acelui mare patriot plin de patos românesc, Bolintineanu. Să fie chiar imposibil, în lipsă de altceva, să-i fixăm numele domnului Carbarău pe frontispiciul Casei de Cultură, cinematograful de altădată ?

Nu știu ce intenții au moștenitorii din familie și nici n-am dreptul să mă amestec în asemenea sensibile chestiuni, dar casa unde au locuit cei doi – profesorul și fiul său – merită privită ca o piesă de tezaur. Recondiționată și decent întreținută, ea poate deveni un emoționant punct de interes cultural pe harta orașului. Aici s-ar putea refugia revista *Sud* cu toate ale ei, alături de o expoziție de familie, grupând părțile de bibliotecă ce s-au salvat, manuscrise, obiecte de tot felul apte să conserve iubirea noastră de Profesor și de ai săi. Iar strada ce trece cam oblu printre curțile din zonă ar putea să ia numele celui ce s-a născut aici: Titel Carbarău.

Oricum, felicitări noilor curajoși briganzi, dispuși să ne cucerească atenția și respectul prin salvarea revistei *Sud* și eternizarea acestui nume de legendă – Carbarău. Succes în toate !

Cu o istorie proprie, clădită de vreme laborios și ambițios, coagulând eterogenul și invitându-l la coeziune și durată, Bolintinul din Vale calcă, prin astfel de atitudini, cu demnitate spre zilele ce ne așteaptă.

DADA – ALTFEL

Florin COLONAȘ

S-a vorbit la un moment dat despre misoginismul dadaiștilor, fapt infirmat în acest Centenar Dada prin organizarea unei expoziții în cadrul amplelor manifestări de la Zürich, dedicată unui trio feminin care a marcat prin activitatea sa remarcabilă evoluția curentului dadaist, expoziție intitulată „DADA – Differently”.

Am ajuns din nou în *Parade Platz* și mă pregătesc s-o iau la dreapta, așa cum mă învață mapa-plan oficială a Cabaretului Voltaire. Piața aceasta, răspântie de străzi și mijloace de transport, cu forfotă de persoane și zeci de taximetre care te așteaptă (prețul nu prea era pentru estici) este, însă, fonic tot pe atât de liniștită. Totul decurge în ordine de ceasornic (unde ne aflăm, nu în țara ornicelor de precizie ?), ceea ce mă trimite cu gândul la agitația care ar domni la noi, unde temperamentele balcanice se dezlănțuie din te miri ce...

Îmi aduc aminte o adresă care este legată de Dada, Bahnhofstrasse 19 (strada Gării), pe care am străbătut-o de la Gara Centrală din Zürich până aici și care continuă până la marele lac cu același nume ca al localității. Numărul 19 este pe un colț cu marea piață. Aici a ființat, în perioada elvețiană a mișcării, galeria de artă deținută de Han Corray, galerist și animator al artei din perioadă, om cultivat și un mare colecționar de artă neagră. Aici s-au organizat marile expoziții de artă Dada, pe care le-a plănuit și realizat Tzara.

Într-un veac s-au petrecut multe schimbări, chiar și la Zürich. Sunt o serie de clădiri mari, cu instituții bancare. Nu găsesc nimic în zonă care să amintească de celebra galerie de artă. La primul și cel de-al doilea etaj al unor edificii din zonă, se văd ferestrele mari ale unor filiale aparținând unor mari case de licitație occidentale. Galeria a funcționat la primul etaj al unei impozante clădiri, care are la parter o renumită ciocolaterie.

În zonă, pe trotuar, un rinocer în mărime naturală, confecționat din foi dintr-un material asemănător tablei corodate, întregul său corp arătând ca un luptător îmbrăcat în armură, dar având toate caracteristicile marelui mamifer, o piesă de artă, cum sunt, de altfel, multe altele în diferitele puncte ale orașului. Prilej de meditație la piesa modernului Eugen Ionesco. Am stat minute în șir pe o bancă din preajmă să admir această realizare sculpturală. Curios, nu am prea văzut pe nimeni să se fotografieze cu această interesantă lucrare. Există atâtea edificii, peisaje lacustre, ambarcațiuni, care par să capteze interesul turiștilor în totalitate.

La Zürich, dacă te ții baierele pungii ca să zăbovești un număr de zile și te ții picioarele să mergi pe jos distanțe bune, ai ce vedea. *Dada City Map* indică 163 de puncte care ar prezenta interes în legătură cu mișcarea de la Cabaret Voltaire, care, bineînțeles ocupă poziția numărul unu. În Spiegelgase la numărul 1, s-a aflat punctul „zero” al mișcării care a făcut înconjurul lumii. Harta ne indică adresele de hoteluri, cafenele, săli de întâlnire ale dadaiștilor, muzee sau case în care au locuit mai mult sau mai puțin. Astfel, putem constata că Hans Arp a locuit la două adrese, iar soția sa, viitoarea doamnă Sophie Taueber-Arp, în patru locuri. Tristan Tzara a avut cinci adrese, Marcel Iancu doar două, în Rämistrasse 33 și Minervastrasse 97. Mai nestatornic din punct de vedere al domiciliului, dar constant în relația cu Emmy Hennings, a fost Hugo Ball, care și-a schimbat adresa de pe cartea de identitate de opt ori. Oricum, nu este nimic extraordinar, dacă ținem cont că balada chiriașului grăbit i se potrivește lui Walter Serner (companionul lui Tzara la acel Dada Reconstruite) și care și-a mutat calabalâcul la nu mai puțin de cinsprezece adrese. La noi, în perioada interbelică, chiriașii se mutau de Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru. Aici, regula nu este valabilă !

Au fost, însă și unii pe care Dada i-a găsit gata instalați în oraș. Pe Vladimir Ilici Lenin, spre exemplu, câteva case mai sus, pe partea cealaltă, pe străduța cu case seculare, care urcă ușor și care este pardosită de piatră rânduită la milimetru, l-am găsit la numărul 14, pe Spiegelstrasse. A frecventat Cabaretul și a avut discuții cu unii dintre ei. Să nu uităm, știa germana din familie și a citit operele filosofiei germane în original, ceea ce nu era la îndemână oricui.

Prin apropiere au locuit și Albert Einstein, Mihail Bakunin sau James Joyce.

Tot vorbind despre unul și despre altul am ajuns la Bursa din Zürich, astăzi în zi de pauză, fiind duminică. Altfel, desigur agitație mare în exteriorul clădirii, dar și un „furnicar” în preajmă.

În capătul celălalt al străzii este *Haus Konstruktiv*, o instituție muzeală cu cinci etaje, foarte dinamică prin programele sale desfășurate pe fiecare palier în parte, cu o anume legătură între expoziții. Anul acesta muzeul aniversează trei decenii de funcționare.

În cadrul Centenarului Dada, punctul central îl reprezintă *Dada Altfel* – o expoziție a celor trei artiste având legături cu Dada: Sophie Taeuber-Arp, Hannah Höch și Elsa von Freytag-Loringhoven.

Trioul acesta feminin constituie un subiect interesant în cadrul amplelor manifestări Dada. Să amintim doar două expoziții importante din ultimii ani, în care femeile artiste activând în domeniul artelor plastice au marcat evenimente: *Surorile*

(continuare în pag. 20)

Steaua SUD-ului

Victoria MILESCU

Revista **SUD** are o lumină aparte, o căldură unică. Poate datorită inimoșilor bolintineni care o susțin cu eforturi văzute și nevăzute, poate datorită colaboratorilor – cei vechi nu s-au putut despărți de ea, cei noi au venit cu sufletul deschis să dăruiască din preaplinul lor, să primească bucuria slovelor tipărite eliberate spre lume.

Revista **SUD** a murit și a înviat ca în vechile mituri. A murit odată cu regretatul scriitor Constantin Carbarău, a renăscut odată cu noul redactor-șef Vasile Grigore, care, împreună cu micul colectiv de redacție din Bolintin Vale, constituie un exemplu de devoțiune și dragoste față de valorile locale, descoperite și promovate alături de valorile naționale. 20 de ani este o vârstă superbă, dar când vine vorba de o revistă, i se cuvine o reverență. Pentru că nu multe publicații se pot lăuda cu două decenii de existență într-o perioadă dificilă, traversată cu greutate, poate chiar cu sacrificii, dar din care nu au lipsit entuziasmul, zâmbetul, prietenia, susținând prin firele lor nevăzute un vis devenit realitate, prin voință și determinare.

Fie ca steaua **SUD**-ului să-i lumineze pe cei ce citesc, pe cei ce lucrează întru buna și dreapta alcătuire a revistei încă mulți, mulți ani de acum înainte.

Constantin Carbarău a avut „mână bună”

Liviu Ioan STOICIU

Felicitări autorităților din Bolintin Vale pentru susținerea apariției revistei de cultură ***Sud*** ! Istoria le va fi recunoscătoare… O revistă reflectă starea de spirit de la un moment dat a lumii care trece, de pe o zi pe alta. Iar creația literară are legătură cu identitatea unui neam. Posteritatea orașului Bolintin Vale și următoarele generații vor avea colecția revistei ***Sud*** la îndemână, să vadă ce se mai întâmpla cu ani în urmă… Constantin Carbarău, redactorul-șef al revistei ***Sud*** „a avut mână bună” când a fondat-o, revista are destin, odată ce a supraviețuit atâția ani. Că au dispărut după Revoluție reviste care erau repere în literatura română, de la *Amfiteatru* la *Cuvântul* (ambele, la București), de neînlocuit – n-au avut norocul să țină în spate un sponsor, de genul celui din Bolintin Vale, în principal, primăria; n-au avut nici entuziasmul celor ce formează redacția revistei ***Sud***…

20 de ani în slujba culturii românești

Prof. dr. Luminița CORNEA

Cultura conservă specificul național. Astăzi, când, pe meleagurile noastre, cultura este pusă la grea încercare, considerăm că publicațiile periodice au meritul deosebit de a evidenția și a promova identitatea noastră românească prin cultură. O asemenea publicație este revista ***Sud***, editată de *Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*, cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale – cinste lor !

Revista ***Sud*** a existat timp de 20 de ani și continuă să se manifeste plenar, prin truda colectivului de redacție, prin colaboratorii și, mai ales, prin cititorii săi. Chiar atunci când nu va mai apărea, ea nu „va muri”, așa cum dascălii nu mor niciodată, pentru că ei trăiesc prin sutele de învățăcei cărora le-a dăruit zilnic, oră de oră, fărâme de suflet. Cei ce au muncit cu sârg la realizarea revistei și-au dăruit sufletul întru dăinuirea culturii românești, spre bucuria cititorilor.

Într-adevăr, scrisul este artă, candoare, răsfăț intelectual, înălțare a minții, cizelare a gândirii, dar cel mai important este găsirea căii de a ajunge la sufletul cititorilor. Revista ***Sud***, în cei 20 de ani, desigur prin urcușuri și coborâșuri, a ajuns la sufletul cititorilor, prin varietatea temelor, a rubricilor, prin conținut și exprimare, prin prezentarea grafică extraordinar de atrăgătoare etc. Apreciem în mod deosebit faptul că, în revista ***Sud***, sunt apreciați înaintașii literelor românești – în fiecare număr, chiar pe prima pagină, afli un crâmpei din sufletul unui poet de odinioară. Rar se mai pot citi, prin revistele noastre contemporane, creații ale celor ce au reprezentat odinioară cultura românească. Respectăm trecutul, respectându-ne pe noi.

20 de ani ! Mult ? Puțin ? Pentru o revistă ce apare în provincie este foarte mult. Din suflet și cu toată dragostea, felicităm colectivul de redacție și pe toți cei ce au contribuit la dăinuirea ei în cultura românească. Mult și deplin succes în continuare ! La mulți și rodnici ani !

Încheiem cu mărturisirea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului: „**Dumnezeu să semene în mințile noastre lumină**, ca să nu mai rătăcim în lumea aceasta a păcatului, care ne înconjoară de-o parte și de alta a vieții noastre.”

O publicație culturală într-un „buzunar al sărăciei”

Constantin CARBARĂU

Dintr-o curiozitate destul de puțin întemeiată, am deschis *Micul dicționar enciclopedic* să văd ce scrie la cuvântul revistă și – printre alte sensuri ale termenului – am citit: „Publicație periodică cuprinzând articole, studii, schițe, recenzii etc. din domenii diferite sau de specialitate”. O definiție, scurtă, simplă, în conformitate cu rigorile logicii – genul proxim plus diferența specifică – care m-a trimis cu gândul la lungul și complicatul proces real al editării unei publicații, fie ea și de cultură, la risipa de energie și talent pe care aceasta o presupune, la momentele de enervare inerente unei asemenea întreprinderi, în sfârșit, la acele clipe de neliniște provocate de stăruitoarea întrebare *Cui prodest ?* O neliniște care poate inhiba, demobiliza, mai ales atunci când o astfel de publicație se naște practic, din nimic, respectiv, fără antecedente similare care să-i confere un temei moral, fără un „ambient” cultural semnificativ și, aspect esențial, fără posibilitățile financiare necesare unei apariții sigure, certe. Adică exact auspiciile, contextul în care a văzut lumina tiparului, în urmă cu zece ani, revista ***Sud***. Pentru că, trebuie spus, Bolintin Vale, deși are o lungă istorie, fiind atestat documentar în 1433, deși în ultimele 2-3 decenii a cunoscut o susținută dezvoltare social-economică și culturală, este, totuși, o localitate mică. (Orașul numără în prezent circa 12.000 de locuitori.) Istoria națională i-a reținut numele datorită trecerii lui Tudor Vladimirescu pe aici, în drum spre București, și, bineînțeles, nașterii autorului *Florilor Bosforului*, poetul Dimitrie Bolintineanu, pe meleagurile sale. Istoria locală este – normal – mai generoasă prezentându-l ca un vechi centru comercial și administrativ al zonei (în secolul al XIX-lea avea statutul de centru de plasă) cu bogate tradiții culturale. Prezentare întru totul adevărată cu singurul amendament – important pentru „biografia” revistei ***Sud*** – că localitatea nu are o tradiție în materie de publicații, de presă. Nu există acea moștenire publicistică – chiar măruntă – la care să se raporteze prezentul și care, astfel, să ușureze renașterea, reapariția vreunui ziar, vreunei reviste cum s-a întâmplat, după 1989, în multe localități din țară, unele chiar de mărimea și importanța Bolintinului. Apoi, deși în oraș sunt destui intelectuali – medici, avocați, cadre didactice, cu întinse și variate lecturi – preocupările extraprofesionale ale acestora sunt altele decât gazetăria. Puțini, foarte puțin s-au simțit sau se simt atrași de publicistică, au avut sau au pasiunea scrisului. Pe scurt, când în 1996, câțiva bolintineni și câțiva giurgiuveni am pornit să facem revista ***Sud***, în lada noastră de zestre se găseau o anumită experiență gazetărească, multă bunăvoință și mult entuziasm. Atât și nimic mai mult. Lesne de înțeles că, în asemenea condiții, oscilam, cotidian, între speranță și deznădejde, între gândul reușitei și cel al eșecului. De altfel, incertitudinea în ce privește „speranța de viață” a publicației noastre, teama ca primul număr să nu fie și ultimul, ne-au determinat să nu respectăm nici măcar obiceiul începutului, adică să publicăm un articol-program cu puncte și subpuncte, în care să explicăm cititorilor la ce este bună și la ce folosește revista ***Sud***. Desigur, ne erau cunoscute acele exemple celebre, de la noi sau de aiurea, când dintr-o publicație nu au apărut decât 2-3 numere iar acestea au făcut carieră, istorie, însă am considerat că, în ce ne privește, „nu este cazul”. În consecință, în locul unui editorial, mai mult sau mai puțin „bățos”, am preferat și am pus pe frontispiciul revistei (acum nu mai este) un citat din Xenopol, citat care, sintetic și clar, era în concordanță cu ideile noastre. Iată-l: „Publicațiile provinciale fac să conlucreze intens poporul la munca culturală, pe lângă că răspândesc idei și gustul frumosului în cercul îngust în care trăim”.

Acum, la împlinirea unui deceniu de la apariție, s-ar putea



Constituirea Fundației “Dimitrie Bolintineanu”, martie 1996

oare spune că revista ***Sud*** a urmat îndemnurile marelui istoric ? A contribuit, cumva, aceasta la răspândirea unor idei, a gustului pentru frumos în cercul mai larg sau mai îngust al sudului muntenesc de la care a împrumutat numele ? Noi credem că da. Și facem această afirmație gândind că numeroasele articole, comentarii, cronici, note, reportaje s.a. privind istoria acestei zone, moștenirea sa culturală, creația artistică contemporană (literară, plastică, muzicală), activitatea unor instituții culturale etc., publicate în cele aproape 80 de numere și peste 1000 de pagini apărute până în prezent, au contribuit la răspândirea unor idei, reprezinta o pledoarie pentru frumos. Ba mai mult, credem că chiar acele articole în care am criticat diverse aspecte ale activității culturale, lipsa unor instituții adecvate, a banilor și a specialiștilor, au stat sub semnul preocupării de a sluji valoarea, frumosul. Pentru că – fapt știut, cunoscut și care trebuie avut mereu în vedere – întinsul areal dintre Olt și Borcea, această lume a soarelui și a câmpiei, locul unde, spun poeții, „se cristalizează mai repede o stare de sentimente și metafore” (Florin Costinescu, Teleorman), există „un surplus de imaginație” (Gh. Dobre, Ialomița), iar „specificul sensibilității artistice este de natură metafizică” (Horia Gârbea), reprezintă unul dintre „buzunarele sărăciei” din România de azi. O sărăcie care, în 1996, când a apărut *Legea dezvoltării regionale* și s-a înființat *Regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia* era caracterizată, în primul rând, printr-un nivel cultural scăzut și prin precaritatea instituțiilor culturale. Astăzi, în sudul muntenesc, în județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman, situația este, practic, aceeași. Trist, dar adevărat, există în această zonă, pe de o parte, o bogăție cultural-artistică reprezentată fie de moștenirea trecutului, fie de certitudinile, promisiunile valorice ale prezentului, un interes real pentru cultură și artă manifestat la nivel personal, dar, uneori, și colectiv (în cazul tinerilor) iar, pe de altă parte, o săracă și prost întreținută rețea a instituțiilor culturale, și o condamnabilă indiferență – cu unele excepții, care confirmă regula – a autorităților locale (județene, orășenești, comunale) față de actul de cultură, față de consumatorul de cultură. În amintitele județe, căminele culturale, în marea lor majoritate, dacă nu au devenit bodegi, sunt în paragină, bibliotecile la fel și lipsite de cărți, muzeele abia își duc zilele. Dar direcțiile județene pentru cultură funcționează cu doi oameni și jumătate și cu bugete derizorii. Cum să vezi un spectacol de teatru când în cele patru județe, adică la cca. 1.500.000 de locuitori, funcționează un singur teatru profesionist, la Giurgiu ? Cum să asculți un concert sau să admiri un tablou când în aceleași județe există o singură filarmonică – tot la Giurgiu și cu activitate „intermitentă” – și una-două galerii de artă ? Și nu sunt semne că cineva ar avea în vedere această situație și că ea s-ar putea schimba. Am participat, de la Ploiești, la o dezbatere organizată sub auspiciile *Agenției pentru dezvoltare Sud-Muntenia* pe tema „Dezvoltarea locală și regională durabilă”. O întâlnire de un formalism amețitor și în cadrul căreia, nici în documentele supuse dezbaterii, nici în intervențiile unor participanți, nu a existat un singur cuvânt despre cultură. Cum să faci o dezvoltare durabilă fără a te raporta la cultură, fără a lua în considerare nivelul cultural al celor chemați să realizeze această dezvoltare ?

În sfârșit, noi, Fundația Culturală „D. Bolintineanu”, revista ***Sud***, am reușit să supraviețuim în acest buzunar al sărăciei datorită sprijinului unor instituții – excepțiile despre care vorbeam mai înainte – și în primul rând al Consiliului Local Bolintin Vale, precum și al unor instituții județene: Centrul de îndrumare al creației populare, Biblioteca județeană „I.A. Bassarabescu”, Muzeul județean și Direcția județeană pentru cultură. Aducem mulțumirile noastre tuturor acestor instituții, așa cum mulțumim tuturor colaboratorilor noștri – mai tineri sau mai în vârstă, mai vechi sau mai noi, mai iluștri sau mai puțin iluștri, care au fost mereu alături de revistă, și cu vorba, și cu fapta.

Încheind aceste rânduri, îmi vin în minte – și nu-mi prea pot explica din ce cauză – cuvintele bătrânului meu tată, profesorul de limba română Ion Carbarău, care îmi spunea că, pentru a aprecia corect efortul celui ce a ajuns în vârful muntelui, trebuie să ai totdeauna în vedere și adâncimea văii de unde a plecat.

(*Sud*, ediție specială la împlinirea a zece ani de apariție, f.a., p. 1, 8; *Sud*, (85-86), septembrie-octombrie 2006, p. 1, 11)

Scrisoare către Sud

Nicolae Dan FRUNTELATĂ

Dragă Vasile Grigore, dragă Ştefan Crudu, dragi prieteni care faceti o revistă aparte în oraşul de lângă Bucureşti ! Adică, revista ***Sud***, cea care continuă truda şi visul unui prieten al nostru de tinereţe, gazetar şi cărturar, Constantin Carbarău, de loc din oraşul ce poartă numele unui poet de la începuturile literaturii române.

În această toamnă, când împlineşte 20 de ani, revista pe care o slujiţi, vă rog şi eu, colaboratorul vostru, să vă urmaţi visul şi zidirea.

Ştiu că este greu, ştiu că sunt oameni şi instituţii care nu înţeleg că nimic nu e mai important decât tradiţia locului, decât iubirea pentru pământul natal şi pentru ţara care ne îngăduie pe toţi.

Dar opera pe care o continuaţi, revista ***Sud***, cu toate ale ei, cu profundele cercetări de arhivă, cu obiceiurile locului, cu extensia către tot ce înseamnă Sudul românesc, ieşirea noastră spre Levant şi spre eternitatea istoriei vechi, bizantine şi, mai mult, getice, este o şansă pe care le-o oferim tinerilor de azi şi de mâine, într-o ţară ce face eforturi aproape disperate pentru a supravieţui, pentru a se indentifica, pentru a exista în lumea globalizată, rece, indiferentă.

Vă urez La Mulţi Ani, vă rog să păstraţi revista ***Sud*** ca şi când, ca şi cum de asta ar depinde continuitatea noastră !

La mulţi ani Sud

Daniel TRĂISTARU
Primarul oraşului Bolintin Vale

Consiliul Local şi Primăria Bolintin Vale transmit felicitări revistei ***Sud*** şi colaboratorilor acesteia, cu prilejul împlinirii a douăzeci de ani de la prima apariţie.

Consiliul Local şi Primăria îşi exprimă deosebita lor consideraţie pentru contribuţia adusă de Asociaţia pentru Cultură şi Tradiţie Istorică Bolintineanu şi revista ***Sud*** la valorificarea tradiţiilor culturale bolintinene, la îmbogăţirea vieţii spirituale a localităţii noastre, la mai buna cunoaştere a oraşului Bolintin Vale în întreaga ţară.

Noi, autorităţile locale, suntem conştiente de importanţa unui vector cultural, generator de prestigiu şi imagine precum revista ***Sud*** şi vom continua colaborarea cu aceasta în folosul dezvoltării localităţii.

Suntem şi vom fi alături de acest inconfundabil reper cultural bolintinean şi urăm „la mulţi ani" şi o activitate cât mai lungă Asociaţiei şi revistei ***Sud***.

La mulţi şi rodnici ani revistei Sud

Gl.bg(r) Gheorghe DRAGOMIR
Preşedintele Centrului de Etică şi Strategii

Au fost două decenii de încercări şi de căutarea direcţiei acestei reviste, cât şi a locului său pe piaţa publicaţiilor culturale româneşti.

Da, două decenii de trudă a unui grup de entuziaşti care doreau ca în spaţiul publicistic românesc să se regăsească şi vocea lor. O voce la început timidă, iar în ultimii ani o voce puternică şi bine individualizată, de care se ţine seama tot mai mult, atât de către mediile culturale cât şi politice, pentru că ea reprezintă vocea unei societăţi civile tot mai fracturată şi lipsită de mesaj şi coerenţă.

La acest moment aniversar se cuvine să aducem un pios omagiu iniţiatorului proiectului, regretatul publicist şi om de litere, Titi Carbarău şi să adresăm mulţumiri actualului colectiv de redacţie, condus de d-nul Vasile Grigore, pentru inspiratele tematici lansate dezbaterii publice cât şi pentru interesul constant de a descoperi şi pune în valoare tinere talente literare din bazinul inepuizabil de resurse umane din zona de sud a României.

La mulţi şi fructuoşi ani dragi colaboratori şi truditori ai revistei ***Sud*** !

Biruit-au gândul…

Lia-Maria ANDREIŢĂ
Ion ANDREIŢĂ

O revistă este, într-un fel, o cronică despre un loc şi oamenii lui, despre memoria acelui loc şi gândurile şi preocupările acelor oameni, despre idealurile lor. O astfel de revistă-cronică este publicaţia ***Sud*** din Bolintin Vale, care împlineşte astăzi 20 de ani de existenţă. O performanţă. Pentru că a te încumeta la o asemenea lucrare nu este o întreprindere uşoară. Să ne amintim. În istorie, cronicarii sunt număraţi pe degete; de aceea, statura gestului lor capătă semnificaţie de simbol pentru urmaşi. Gestul lor este un act de conştiinţă şi sacrificiu. Nu întâmplător Miron Costin (care, de altfel, a plătit cu viaţa) îşi începe lucrarea *De neamul moldovenilor* cu o zicere căreia timpul i-a conferit valoare axiomatică: „Biruit-au gândul să mă apuc de această trudă, să scot lumii la vedere felul neamului…". Aceeaşi grea responsabilitate apasă şi pe umerii cronicarului modern, contemporan, care îşi asumă actul întocmirii unei reviste-cronică – fie ea a unui loc mai puţin bătut de poştalioanele marilor agenţii de presă, sau poate tocmai de aceea.

Întâiul pe care l-a *biruit gândul* să se apuce de truda creării acestei reviste la Bolintin Vale este scriitorul-filolog Constantin Carbarău: el a înfiinţat-o, el i-a dat nume, el i-a fixat bornele identitare. Evenimentul s-a petrecut acum 20 de ani, într-o vreme devenită deja istorie şi legendă. Şi tot el a alcătuit un grup de colaboratori statornici: de-ai locului, dar şi din alte părţi ale ţării, asigurând revistei atât prin semnături, dar mai ales prin temele abordate, dreptul la circuit naţional. Nu ştiu prin câte peripeţii a trecut redactorul-şef Constantin Carbarău în cei 15 ani, cât s-a aflat la postul de veghe şi sacrificiu al publicaţiei, dar ştiut este că la finalul celui de-al treilea lustru, inimosul şi talentatul bărbat a murit, epuizat şi fericit. Şi, odată cu el, şi-a încetat apariţia, pentru scurt timp, şi revista…

Ca peste tot pe acest pământ românesc, hărăzit de Dumnezeu cu geniu, *nasc şi la Bolintin oameni*. Prin binecuvântarea locului, a apărut scriitorul-istoric Vasile Grigore, tot om al locului, care şi-a pus umărul şi mintea la edecul lăsat liber de Carbarău. Şi astfel revista ***Sud*** a renăscut ca o pasăre Fenix, strălucitoare în orizontul limbii române. *Sud-ul* de după *Sud* este o continuare a bunei tradiţii, dar şi o îmbogăţire cu colaboratori noi şi talentaţi, cu idei şi teme noi. Colectivul de redacţie este şi el înnoit – şi-l numesc aici, în semn de meritată preţuire. Pe lângă redactorul-şef Vasile Grigore şi secretarul general de redacţie Ştefan Crudu, gravitează oameni ai locului, de înaltă probitate intelectuală şi valoroasă iniţiativă: Constantin Bărbuţă, Constanţa Crudu, Marian Grigore, Corneliu State, Gabriel Dragnea, Ciprian Necşuţu, Geanina Mehedinţu, Mircea Paraschiv. Un senior editor, Florentin Popescu, face legătura cu vechiul pavilion. Şi, desigur, Raluca Tudor, cea care asigură frumoasa concepţie grafică.

Fie binecuvântaţi cu o creangă de liliac înzăpezit de dragoste şi recunoştinţă. Cu aceeaşi creangă înmiresmată fie binecuvântaţi colaboratorii şi cititorii. Iar revistei noastre dragi, ***Sud*** – vechea urare academică: Vivat ! Crescat ! Floreat !

Sud

Mioara MĂNESCU

revista sufletului meu,
îţi doresc ca să rezişti,
să fii citită
şi cât mai mult cunoscută.
La mulţi ani !

Cuvânt aniversar

Niculae STOICA

Pentru mine întâlnirea cu revista ***Sud***, deşi s-a produs mai târziu, a însemnat deschiderea spre noi orizonturi ale cunoaşterii şi ale exprimării. De la bun început, am fost impresionat de calitatea materialelor selectate spre publicare, fiind reliefate atât creaţii ale autorilor din trecutul cultural şi artistic românesc, dar şi cele ale unor talentaţi în ale condeiului contemporan.

Pe de altă parte, punerea în evidenţă în paginile revistei a istoriei locale şi nu numai, a avut şi are o importanţă excepţională pentru locuitoriii micii urbe bolintinene şi în mod deosebit pentru generaţia tânără. Din acest punct de vedere, sunt demne de subliniat spusele lui René Al. de Flers, un apropiat al marelui Pamfil Şeicaru, care afirma că: „*Peste trecut se lasă din ce în ce mai mult umbra uitării, iar generaţia care s-a ridicat şi se va ridica, habar n-are de valorile trecutului*". De aceea dezvoltarea tematicii istorice în paginile revistei se impune de la sine.

Acum, la ceas aniversar, nu pot decât să urez revistei ***Sud***, un entuziast *La mulţi ani de apariţie pe drum luminos şi plin de realizări !*

Alături şi împreună cu SUD

Constantin BĂRBUŢĂ

În luna octombrie a acestui an de graţie 2016, se împlinesc 20 de ani de la apariţia primului număr al revistei de cultură ***Sud***, eveniment memorabil în viaţa spirituală şi, de ce nu, în istoria seculară a Bolintinului, deopotrivă emoţionant pentru cei ce i-au fost aproape, *ab origine*, în vorbă, cu fapta şi sufletul.

Într-o vreme dominată de incertitudine, confuzie şi pasivitate, iniţiativa celui ce a rămas în conştiinţa locală şi naţională drept fondator, Constantin Carbarău, fiu al satului, jurnalist şi scriitor de talent, se va dovedi, în ciuda vicisitudinilor, nu puţine, un act curajos şi durabil, o intuiţie genială, fondată pe autentic patriotism local, ce avea să transforme treptat arealul bolintinean şi nu numai într-un reper socio-cultural inconfundabil, definit unanim drept „**fenomenul *Sud***".

O mărturie mai mult decât elocventă despre ceea ce a insemnat şi continuă să reprezinte, după două decenii, revista predestinată ariei de cultură şi civilizaţie sudică, regăsim în lucrarea *Revista Sud, bibliografie 1996-2011* (Editura Rawex Coms, 2014), al cărui autor, Vasile Grigore, nimeni altul decât noul redactor şef, colaborator valoros, acum coordonator şi continuator, expune, sintetic şi pertinent, „consideraţii" asupra etapelor şi tematicii, contribuţia şi rolul remarcabil al unor personalităţi culturale şi colaboratori consecvenţi.

Onorat de încrederea şi aprecierea primului redactor şef, Constantin Carbarău, am fost prezent în toate momentele care au marcat scurta şi consistenta istorie a *Sud*-ului, articolul, modest, intitulat *De ce Bolintin ?*, apărut chiar în numărul 1 (5 octombrie 1996), fiind scris la dorinţa şi insistenţa sa, probabil ca prim test.

Inevitabil şi treptat, sfera activităţilor şi preocupărilor comune, alături şi împreună cu Sud, se extind şi diversifică, raportate la două paliere determinante: interesul în creştere al cititorilor şi latura concretă, administrativ-financiară, fiecare cu amprentă specifică. În primul caz, opţiunea Redacţiei, inteligentă şi sensibilă totodată, a constat în valorificarea experienţei şi capacităţii rare de persuasiune a lui Titi Carbarău în atragerea unor prestigioşi scriitori, critici literari, alţi oamnei de cultură, adevărate simboluri ce vor onora de-a pururi cartea de aur a *Sud*-ului, atât prin creaţii originale, cât şi prin prezenţa dinamizatoare la marile evenimente şi acţiuni: Teodor Vârgolici, Fănuş Neagu, Nicolae Breban, Liviu Ioan Stoiciu, Radu Cârneci, Petre Ghelmez, Mircea Sântimbreanu, Neagu Udroiu, Florentin Popescu, Victoria Milescu, Radu Voinescu, Ion Andreiţă, Dumitru Matală ş.a., însoţiţi în consecvenţă şi ataşament de grupul numeros şi valoros al colaboratorilor locali, între care Emil Păunescu, Dumitru Dumitrică, Emil Talianu, Ion C. Ştefan, Aureliu Goci, Constantin Bărbuţă, Vasile Grigore, Florică Dan, Bogdan Pascu, Milica Dan ş.a.

În plan personal, cele două decenii alături de Sud, au marcat o etapă ascendentă şi unică a unei cariere semnificative, prin semnătura ce se regăseşte în peste optzeci de numere, complexul de activităţi permanente, concursul de creaţie, monografia, Zilele Bolintineanu, fiind, de fiecare dată, cele mai solicitante, în noi relaţii interumane şi, nu în ultimul rând, o nouă experienţă profesională şi de viaţă, pe care o ilustrez, la încheierea acestor gânduri, printr-un instantaneu cu consecinţe benefice, purtat acum un deceniu cu fostul preşedinte al Fundaţiei „D. Bolintineanu" şi primul redactor şef al *Sud*-ului:

C.C. – Colega, să facem pagina de istorie mai interesantă, să o revigorăm. Ce zici de tema, „porecle" celebre ale unor voievozi români ?

C.B. – Impedimentele constau în timp şi spaţiu…

C.C. – Lasă colega, te descurci, dracul nu este atât de negru.

C. B. – Atunci zic DA ! şi voi începe chiar cu el, Vlad Dracul !

Astfel, cititorii *Sud*-ului, tinerii dascăli îndeosebi, s-au putut documenta despre epoca şi contextul istoric – când, unde, cum şi de ce, unii voievozi români au primit şi au rămas mai cunoscuţi în istorie graţie poreclelor celebre, precum Vlad Dracul, Radu cel Frumos, Vlad Călugărul, Radu de la Afumaţi, Ştefan Lăcustă, Petru Cercel, Petru Şchiopul, Papură Vodă, paginile revistei fiind puse în continuare la dispoziţia iubitorilor Clio, pentru a continua cercetarea împrejurărilor istorice ale altor porecle cu care voievozi români se identifică în istoria neamului, precum „Uzurpatorul", „Praznaglava", „Înecatul", „cel Orb", „cel Rău", „Turcitul" etc. Îi aşteptăm.

Sudul nostru

Constanţa CRUDU

Apariţia revistei ***Sud*** a fost o revelaţie. Continuarea ei, într-un moment de cumpănă, o datorie. Ştim că redactorii depun eforturi, dar ceea ce este mai important este unirea colaboratorilor în jurul unor idei comune, pentru a descoperi mărturii inedite ale trecutului, pentru a promova literatura, arta, frumosul şi a deazvălui aspecte ale realităţii pe lângă care nu putem trece nepăsători.

Dacă s-au scurs deja douăzeci de ani de existenţă, o cincime de veac, nimic nu a fost în zadar şi s-a demostrat că timpul, dimensiune relativă, curge în favoarea noastră. Talentul, voinţa, credinţa, tenacitatea pot surmonta obstacolele de tot felul, care la ceas aniversar, par uitate.

Ca membri ai Asociaţiei şi ai Redacţiei revistei ne animă speranţa că ea va supravieţui încă multă vreme, că ne vom bucura de longevitatea sa întrucât mai are, încă, multe de prezentat.

Şi dacă s-ar gândi cineva la un „brand" al Bolintinului, credem sincer că acesta este revista ***Sud***.



După 20 de ani…

Prof. Corneliu STATE

Revista ***Sud*** a început cu personalități bolintinene, a continuat cu personalități bolintinene și în prezent, printr-o largă activitate, bolintinenilor li s-au alăturat și alți iubitori de istorie, de cultură, de tradiții și de credință din zona Bolintin. Printre aceștia mă număr și eu, Corneliu State, profesor de istorie de aproape 48 de ani. Iubitor de istorie, dar mai ales de istoria acestor locuri bolintinene, cu toate că de origine sunt muscelean, am fost atras de activitatea Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu.

Faptul că în cadrul Cercului de Istorie poți să-ți exprimi anumite păreri sau teorii despre evenimente de istorie locală, fără a avea pretenția de mari istorici, m-a convins să fiu alături de membrii acestei asociații. Principalul țel este să facem să nu se uite, să nu se piardă tradiții locale, să facem cunoscut celor din jur evenimente istorice petrecute în acest areal bolintinean.

Prin revista Asociației, ***Sud***, se face o mare propagandă istoriei locale. Revista ***Sud*** mi-a oferit posibilitatea să prezint evenimente și documente privind istoria comunei mele, Florești-Stoenești. Doresc ca împreună cu toți iubitorii de istorie, cultură, tradiții să atragem tineretul spre a cunoaște trecutul local. Trebuie să conservăm patrimoniul local, să aducem în fața copiilor și tinerilor într-un mod cât mai atrăgător, istoria acestor locuri.

Prin revista ***Sud*** sunt prezentate momente de cultură, artă și credință. Dacă nu avem cultură, tradiții și credință suntem morți. Revista ***Sud*** reînvie trecutul și-l aduce în fața celor care vor să trăiască. Sunt alături de această oază bolintineană, pentru tinerii mei elevi, pe care, prin pasiunea unora pentru istorie, s-au alăturat Asociației și revistei ***Sud***.

Doresc ca prin activitatea mea în cadrul Asociației și revistei, să trezesc interes în rândul tinerilor pentru istoria locală, pentru tradiții, a unor evenimente importante din viața omului, botezul, nunta, înmormântarea, readucerea în memorie a portului popular local aproape dispărut.

Să nu uităm că un copil căruia nu-i spunem povești, nu a avut copilărie, iar Istoria este cea mai frumoasă poveste.



SUD 20

Florin COLONAȘ

" Unde zici că apare revista asta literară, Sud ?

" Undeva, lângă București. La Bolintin.

" Bine, dar locul este cunoscut pentru zidarii săi, vestiți pentru măiestria lor. Și uite dom'le, ce revistă apare acolo !

Un fragment cât se poate de adevărat, dintr-un dialog purtat cu un mare scriitor român, stabilit în Franța de aproape jumătate de veac.

Nu este singurul personaj cultivat, din țară sau din străinătate, care s-a arătat surprins de faptul că într-o localitate rurală poate apărea o revistă culturală, de ținută și nu numai atât, dar și longevivă.

Într-adevăr, douăzeci de ani reprezintă ceva în viața unei publicații.

Cunosc câte ceva din istoria care însoțește publicația, dar viața ei o urmăresc și particip la ea doar în anii din urmă.

Am cunoscut doi entuziaști, despre care am aflat că sunt chiar veri, Vasile și Ștefan, apoi o doamnă profesoară, Constanța și un tânăr doctorand în cele economice, Marian, care și ei sunt tot veri și iată cum acest mănunchi de mari entuziaști duc mai departe o muncă începută de un om despre care toți vorbesc cu respect, profesorul Carbarău.

Am început să colaborez, propunându-le teme pe care le-au acceptat fără rezerve. Dovedind o deschidere cu totul remarcabilă, sprijinind cu entuziasm subiecte destul de delicate, chiar pentru publicații prestigioase.

Desigur, pentru mine, orice succes al revistei este și unul personal, iar faptul că am reușit să mă integrez rapid și fără probleme în această cuadratură a verilor, mă face să mă simt și eu văr de-al lor și în cor, din inimă, să urăm: *Mulți și prodigioși ani revistei* ***Sud*** *!*

Își dorea atât de mult ca revista SUD să nu fie o apariție efemeră

Florică DAN

Revista ***Sud*** a apărut în toamna anului 1996, după ce în primăvară, pe 15 martie, se înființase Fundația Culturală „Dimitrie Bolintineanu". Condițiile precare de finanțare de la momentul apariției i-au insuflat mentorului ei, Constantin Carbarău, temerea că revista nu va avea zile multe, deși își dorea ca să poată rezista măcar zece ani.

Constantin Carbarău nu era un oarecare, trezit așa deodată să zidească o revistă la Bolintin Vale. Era consilier în Ministerul Culturii, era fiul uneia din marile personalități ale localității, profesorul de limba și literatura română Ion Carbarău, toată viața trăise la Bolintin (deși avea un apartament în București în cartierul Drumul Taberei, de prin anii 70), era un publicist de vază în puterea deplină a facultăților sale intelectuale, cu o mare putere de muncă și nu în ultimul rând cu mulți prieteni scriitori redutabili, de primă mână, din București și din țară, cu o mare pasiune pentru cultură și literatură și o vastă informație în domeniu, specializat totodată pe literatura africană.

În aceste condiții începe lucrul la primul număr al revistei ***Sud***, care apare la 5 octombrie 1996, cu ocazia Festivalului național de creație literară dedicat poetului de talie națională, Dimitrie Bolintineanu. Nu i-a fost greu să atragă sponsorizări periodice din partea Consiliului Local Bolintin Vale, a Consiliului Județean Giurgiu, iar atunci când trebuia mai mulți bani, în special la evenimentele mari, anuale, de la personalități din Bolintin și împrejurimi, absolvenți ai liceului bolintinean, cum sunt de exemplu Alecu Nicolae, profesor universitar la Agronomie.

Revista a trecut cu bine cei zece ani, programați la început, a durat chiar cincisprezece până la sfârșitul vieți sale, iar astăzi prin efortul unei conduceri reînnoite sub cârma istoricului Vasile Grigore împlinește nesperata, la începuturi, existență de două zeci de ani.

Sud-ul a fost cunoscut încă din primii ani de apariție nu numai în Bolintin Vale dar și în țară și străinătate, nume de prestigiu ale literaturii române contemporane semnând în paginile sale: Petre Ghelmez, Gabriel Dimisianu, Ion Rotaru, Paul Everac, Mircea Sântimbreanu, Eugen Simion, Nicolae Manolescu, Radu Cârneci, Dumitran Frunză, Florentin Popescu etc.



O instituție culturală – Revista „SUD"

Nicolae SCURTU

Revista ***Sud,*** publicație literară, istorică și culturală, apare în orașul Bolintin din Vale de douăzeci de ani, mai exact spus, din ziua de 5 octombrie 1996, când un grup de intelectuali, la propunerea lui Constantin Carbarău, au decis să imprime întâiul număr al acestei așa de însemnate gazete.

În răstimpul celor patru lustri de existență, revista ***Sud*** adună în paginile ei un impresionat număr de poeți, prozatori, istorici și critici literari, eseiști, istorici, traducători și memorialiști, care s-au impus prin contribuțiile lor.

Accentul cade, cum e și firesc, pe cercetarea și cunoașterea, în detaliu, a acestui spațiu geografic, istoric, cultural și literar, care, în deceniile anterioare, nu s-a bucurat de o atenție *specială* ca cea de astăzi.

Investigarea arhivelor locale și naționale, a bibliotecilor particulare și publice, precum și a unor *martori credibili,* care au participat la înfăptuirea unor evenimente din acest *areal*, contribuie, esențial, la clarificarea și cunoașterea unui *topos* din cele mai interesante al istoriei naționale.

Relevante, sub multiple aspecte, sunt articolele, studiile, cercetările și notele privind folclorul, etnografia, literatura, istoria, biserica, școlile, târgurile și alte îndeletniciri specifice zonei.

Un moment de referință în istoria acestei publicații îl constituie, desigur, apariția cărții lui Vasile Grigorescu – *Revista Sud. Bibliografie 1996–2011*, [București], Editura RawexComs, 2014, 246 pagini, în care, *în chip original*, sunt consemnate toate colaborările timp de cincisprezece ani de existență.

Relațiile mele cu această prestigioasă revistă au început târziu, dar au început bine și continuă în condiții ireproșabile.

Și acest fapt se datorează domnilor Vasile Grigorescu și Ștefan Crudu cărora le urez să aibă răbdare, înțelepciune, tenacitate și multă sănătate.

SUD – polul de lumină al culturii giurgiuvene

Ion C. ȘTEFAN

Întotdeauna, aniversarea unei reviste înseamnă un succes remarcabil, un triumf asupra timpului trecător și o statornicie pe câmpul etern al culturii.

În județul Giurgiu, apar mai multe publicații culturale, dar cea mai dragă sufletului meu este revista ***Sud***, de la Bolintin Vale, înființată cu ani în urmă de Constantin Carbarău și continuată, cu aceeași abnegație și pricepere, de Vasile Grigore, Ștefan Crudu, Constantin Bărbuță, Dan Florică, Constanța Crudu, Marian Grigore și alții; de numeroșii lor colaboratori din București și din țară, între care îi amintesc pe Nicolae Dan Fruntelată, Florentin Popescu, Victoria Milescu, Nicolae Scurtu, Ion Andreiță și ceilalți – păsări cântătoare pe ramurile unui pom înflorit din dragostea de țară și de cultură, de la Dimitrie Bolintineanu pornind, cel care rostea cuvintele profetice „Viitor de aur țara noastră are", până la Dumitru Dumitrică, poetul sensibil și delicat al Sabarului, din Bolintin Deal, care, deși destinul l-a strămutat în eternitate, a rămas încă statornic în mințirile noastre și în paginile acestei reviste.

Sunt județe cu numeroși oameni de cultură, orașe mari centre spirituale, care nu ajung însă la statornicia și prestigiul acestei reviste.

Nu-i vorba de un miracol, ci de forța unui colectiv unit, de intelectuali talentați, în rândurile cărora am intrat cu toată dăruirea sufletului meu.

Sud – întrupare de lumină și creație, curcubeu înălțat peste timp și spațiu, zbor prelung spre împlinirile dorite, care ne vor purta mai departe !



Sud, citadelă de cuvinte

Ștefan CRUDU

Revista ***Sud*** nu a apărut din neant sau ca o chestiune de orgoliu ctitoricesc. Ea era plămădită mai demult în acest târg, în care activitatea culturală și artistică s-a manifestat la superlative cu concursul unor dascăli de excepție care au coagulat potențialele talente zonale. Efemere reviste liceale, având ca suport cercuri literare, au fost exerciții pedagogice pentru elevi. La începuturile tranziției postdecembriste, jurnalistul filolog Constantin Carbarău a considerat că trebuie făcut ceva care să dăinuie la Bolintinul din Vale. A înființat întâi Fundația „Dimitrie Bolintineanu", idee la care au aderat zeci de adepți. Apoi, revista literară ***Sud***, al cărei fondator fiind, merită recunoștința tuturor. Au urmat 15 ani de apariție neîntreruptă, aproape lunar, având drept colaboratori nume de primă mână: poeți, scriitori, critici literari, istorici etc. Muncind fără preget, a mers mai departe și următorul pas a fost Festivalul Național de creație literară „D. Bolintineanu" care a fost de fapt apogeul. Tot parcursul a fost presărat de multă trudă și de umilințe pentru rezolvarea problemelor financiare, obstacole greu de trecut pentru fiecare număr de revistă. Viața l-a doborât însă și s-a crezut că revista va dispărea odată cu el. Dar, pentru că „cineva, acolo sus, iubește literatura" a trimis iarăși un ziditor, idealist dar și pragmatic, bolintinean get-beget care nu s-a împăcat cu situația. Vasile Grigore, omul providențial, și-a strâns prietenii și a conchis că ***Sud*** trebuie să reapară. Și, treptat, sub umbrela nou înființatei Asociații pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu, cu tot atâtea greutați financiare, dar cu mult entuziasm și cu un colectiv de redacție tânăr și hotărât, ***Sud*** și-a recâștigat locul bine meritat în galeria revistelor culturale. Având alături colaboratori mai vechi și mai noi, revista crește continuu în valoare. Personal, am aderat de la început la acest concept cultural cu tot sufletul și cu toată priceperea (neprofesionistă). Și recunosc că satisfacțiile sunt deosebite, având șansa să cunosc oameni minunați care sprijină apariția revistei bolintinene.

Îi doresc o apariție îndelungată.

25 de ani de la conflictele intracomunitare din județul Giurgiu

Col. (r.) Niculae STOICA

În această vară s-au împlinit 25 de ani de la incidentele intercomunitare ce au avut loc între populația majoritară română și unele grupuri ale minorității rrome, produse în localitățile Bolintin Deal, Ogrezeni, Bolintin Vale și Găiseni, din județul Giurgiu. Despre aceste conflicte s-a scris mult și se va mai scrie încă, întrucât ele au izbucnit într-o perioadă când toată lumea credea că lucrurile în țară s-au liniștit cât de cât și când, pe scena societății românești nu mai rămâneseră decât frământările dintre adepții vechilor partide istorice renăscute și grupările de emanați ai evenimentelor din 1989.

Pentru cei neavizați facem precizarea că etnia rromă din țara noastră nu se prezintă ca o comunitate omogenă, ci în sânul său există mai multe neamuri țigănești, cum ar fi: romii de vatră sau vătrașii, care sunt cei mai numeroși, căldărarii (nomazi corturari, cunoscuți și sub numele de zlătari sau lăieți/lăieși), spoitorii, rudarii, ursarii, cocalarii, lăutarii, florarii, argintarii, cei „de mătase" și altele. În ceea ce privește organizarea internă și ierarhia în cadrul comunității rome, unele dintre aceste grupuri au rămas tributare vechilor tradiții, potrivit cărora șef este bulibașa, judecarea unor pricini se face în cadrul staborului, iar căsătoria se produce la vârste fragede și de regulă, contra unor sume cu multe zerouri. Aceste grupuri nu au în comun decât limba (pentru cei care o mai vorbesc, însă și aici există deosebiri importante), în rest ele se deosebesc prin atitudinea față de muncă, nivelul de pregătire, modul de viață, obiceiuri, port, afinități religioase etc.

Referindu-mă la romii ursari, implicați în evenimentele amintite, precizez că ei s-au stabilit pe aceste meleaguri după anul 1960, în cadrul acțiunii de sedentarizare, dispersare și integrare socială a lor și de la bun început trebuie arătat că autoritățile locale au încercat să-i angreneze în viața comunităților, dându-le terenuri pentru construcția de case, alocații pentru copii și alte ajutoare sociale, dar ei nu au reușit sau dorit să se încadreze într-un mod de viață civilizată, bazat pe respect față de ceilalți locuitori, refuzând munca și asigurându-și traiul din „ciordeală" ori din alte expediente.

Conflictele consumate în localitățile menționate, au fost generate de acumularea în rândul populației majoritare a unor nemulțumiri de-a lungul timpului, determinate în primul rând de comportamentul antisocial al unor membri aparținând etnicilor „ursari", concretizat în săvârșirea a tot felul de fapte penale asupra celorlalți locuitori. Pe de altă parte, timorarea și intervenția anemică a organelor de menținere a ordinei din acea perioadă, au dus la gestionarea necorespunzătoare a tensiunilor acumulate, inducând pe plan infracțional o anumită „îndrăzneală" în rândul unor grupuri de romi, ce a culminat cu săvârșirea unor fapte infracționale grave.

Pe scurt, evenimentele s-au derulat astfel:

În comuna **Bolintinul din Deal**, în seara zilei de 6 aprilie 1991, un rom ursar l-a asasinat prin înjunghiere, în noaptea de Înviere, pe tânărul student Melinte Cristian Constantin. În ziua următoare, fiind sărbătoarea Paștelui, locuitorii comunei s-au adunat în grupuri mari și pe fondul tensiunilor existente au hotărât să incendieze locuințele romilor și să-i alunge din comună, acțiune ce s-a consumat în aceeași seară. Până la sosirea forțelor de ordine și a pompierilor, fuseseră deja incendiate 22 de case din cele 26 existente, restul de patru fiind doar devastate. După o lună de zile, o parte din romii fugiți s-au reîntors cu scopul de a se restabili în localitate, hotărâre ce nu a fost agreată de locuitori și, ca avertisment, au incendiat și casele care inițial fuseseră doar devastate.

Evenimentele din comuna **Ogrezeni,** din punct de vedere al cauzelor generatoare și al modului de desfășurare au fost identice cu cele de la Bolintinul din Deal. Astfel, în seara zilei de 16 mai 1991, la bufetul din comună, unde se găseau mai multe persoane printre care și romi, s-a produs o altercație între unul dintre aceștia și ceilalți consumatori, un român fiind înjunghiat. Acest incident a dus la izbucnirea conflictelor intercomunitare, concretizate în aceeași seară prin devastarea locuințelor romilor, care între timp fugiseră din localitate, poliția reușind cu greu să restabilească ordinea. Ca urmare, în aceeași noapte au fost aduse efective suplimentare de poliție și jandarmi, luându-se măsuri de pază a locuințelor romilor, fiecărei case fiindu-i destinat câte un subofițer de poliție și un militar jandarm.

A doua zi dimineața, în comună s-a deplasat un ofițer superior din cadrul Inspectoratului General al Poliției și împreună cu un cadru din conducerea Poliției județene Giurgiu au încercat prin discuții amiabile cu locuitorii comunei să detensioneze situația creată. Deși, în aparență, se părea că lucrurile se liniștiseră, totuși, în după amiaza zilei de 17 mai 1991, în jurul orelor 17, s-a tras clopotul de la biserică, astfel că în scurt timp s-a adunat o masă mare de oameni, de peste 1.500 de persoane, care au trecut imediat la incendierea a 14 locuințe din cele 15 existente, ignorând și agresând dispozitivul de ordine menționat.

Cei doi ofițeri, când au încercat un dialog cu locuitorii revoltați, au fost acuzați că țin partea romilor, fiind agresați fizic și injuriați, ei reușind cu greu să se retragă din rândul mulțimii și să ajungă la sediul postului local de polițe, de unde, prin radio, s-a raportat șefului Inspectoratului General al Poliției situația creată. Acesta a ordonat să nu se facă uz de armă, chiar dacă se va continua agresarea forțelor de ordine și a asigurat că în scurt timp va trimite în zonă forțe de intervenție, forțe care din motivele arătate în continuare, nu au mai ajuns la Ogrezeni.

La **Bolintinul din Vale**, deși nu a existat o scânteie declanșatoare (omor sau vătămare corporală), totuși, ca urmare a tensiunilor preexistente, în seara zilei de 17 mai 1991, în timp ce la Ogrezeni evenimentele erau în plină desfășurare, locuitorii micii urbe aflând ce se întâmplă în comuna vecină, au tras clopotele de la biserică, fapt în urma căruia s-au adunat circa 5.000 de persoane, care, până la sosirea forțelor de ordine, au trecut și au reușit să incendieze două locuințe ale romilor ursari și să devasteze alte nouă. Ca urmare, forțele de intervenție care trebuia să ajungă la Ogrezeni s-au oprit la Bolintinul din Vale, reușind să prevină incendierea celorlalte locuințe rămase, acțiune în cadrul căreia s-au folosit, și de o parte și de cealaltă, toate „argumentele" specifice luptei de stradă, înregistrându-se un număr de răniți.

La **Găiseni**, în ziua de 6 iunie 1991, un grup de romi rudari din satul Cărpenișul au lovit un cetățean din comună provocându-i vătămări corporale. La aflarea acestei vești, locuitorii comunei s-au adunat în grupuri și s-au deplasat în zona locuită de romi, unde au incendiat casele aparținând a doi dintre agresori și au devastat alte șapte. Intervenția operativă a forțelor de ordine a dus la stoparea actelor de distrugere și la detensionarea situației.

Astăzi, când ne aflăm la un sfert de secol distanță față de acele evenimente și o nouă generație a ajuns la maturitate, constatăm cu surprindere că nu s-au produs prea multe schimbări în viața comunităților rome, dar nici pe planul relațiilor interetnice româno-rome, continuând să se înregistreze conflicte ce afectează ordinea de drept, cazuistica adusă la cunoștința opiniei publice de către mass media fiind elocventă în acest sens. Deși, de-a lungul timpului, organele de menținere a ordinei au intervenit în aplanarea unor stări conflictuale, ele nu au reușit prin modul de acțiune să asigure o rezolvare durabilă a acestor situații, ceea ce nu exclude posibilitatea dezvoltarii în sânul comunităților rurale sau urbane, a unei stări de spirit asemănătoare cu cea de acum 25 de ani. De aceea o implicare mai fermă a autorităților statului în aplicarea legii și găsirea de soluții trainice ar fi binevenite.

Aderarea României la Uniunea Europeană și deschiderea frontierelor spre Occident a produs un adevărat exod al unei părți a populației rrome spre țările vest-europene, care a avut ocazia să cunoască în mod nemijlocit „filozofia" despre lume și viață a romilor din România. Intervenția unor state europene și destinarea unor fonduri bănești pentru integrarea socială a acestora, nu a dus la rezultatele așteptate. Pe plan intern, acordarea necondiționată a tot felul de ajutoare sociale și alocații nu a făcut decât să-i îndepărteze de muncă, să-i împingă la o procreere necontrolată și la un trai bazat pe alocațiile de Stat destinate copiilor. La aceste aspecte se mai adaugă și faptul că, în timpul unor alegeri, în schimbul unor stimulente materiale sau pecuniare, unele grupuri de romi au putut fi ușor transformate într-o masă de manevră electorală în interesul anumitor candidați. Nu este astfel de mirare, de ce mulți dintre etnicii rromi au rămas în continuare tributari mentalității că ei au numai „drepturi", uitând faptul că legea fundamentală a țării, Constituția, conferă drepturi, dar în același timp impune și obligații tuturor cetățenilor, indiferent de etnie, printre care și aceea de a munci și în acest fel, de a contribui „prin impozite și taxe, la cheltuielile publice", iar pe de altă parte de a respecta legile țării și normele de civilizație.

Conflictele intracomunitare din 1991
Bolintin, Ogrezeni, Găiseni...
Mărturia unui condamnat

Nume: ***Constantin Bobe, zis Hrușciov, n. 1961.***
Verdict: ***vinovat pentru violare de domiciliu și distrugere de bunuri în revolta din 1991.***
Pedeapsă: ***doi ani cu suspendare.***

Recunoaște că a participat alături de alte zeci de tineri la manifestarea spontană din mai 1991, atras mai mult de curiozitate și de spiritul de camaraderie, fiind cu toții vecini și cunoscuți. Martorii l-au identificat apoi ca participant, când a fost pus sub acuzare. El consideră că a fost nevinovat, simplu participant („gură-cască") și nu s-a dedat la violențe. Cele două case despre a căror distrugere a fost acuzat (a lui Vasile ursaru' de pe Palăncii și a Mariei țiganca ursăreasa de pe str. Poenari), nu au fost grav afectate: doar un geam spart și o poartă ruptă. Proprietarii fugiseră.

În Bolintin Vale, niciuneia din cele zece case de ursari nu i s-a dat foc, așa cum se întâmplase la Bolintin Deal și Ogrezeni. Țiganii ursari erau nou veniți în localitate, de prin anii '60, însă reușiseră să creeze o stare de veșnică râcă, de animozitate cu ceilalți cetățeni, inclusiv cu țiganii spoitori. Comportamentul lea fost perceput ca arogant și sfidător, vădit antisocial, părere ce a părut a fi confirmată de comiterea a trei crime de o sălbăticie extremă, victime fiind doi români și un țigan spoitor. Însă, cum am spus, nu s-a dat foc la nicio casă, iar violențe fizice n-au fost, pentru că ursarii fugiseră. Totuși, contrar modului cum acționaseră la Bolintin Deal și Ogrezeni, unde avuseseră o atitudine de expectativă, fără a interveni, la Bolintin Vale poliția și jandarmii au folosit din plin forța și mijloacele din dotare pentru „înfrângerea" revoltei. De fapt, n-au făcut altceva decât s-o ațâțe.

Agitația a fost mare. Luptele între poliție, jandarmi și tineri au avut loc pe strada Republicii și în zona centrală. La ele, C. B. nu a participat. Una din tacticile aplicate de polițiști era următoarea: mai întâi atacau folosind zgomote, strigăte, gaze lacrimogene, după care simulau retragerea, moment în care tinerii incitați porneau în urmărire cu „armamentul" din dotare (ciomege, pietroaie). Numai că polițiștii și jandarmii nu se retrăgeau cu toții, ci se ascundeau prin curțile oamenilor, de unde înhățau pe care apucau, îl încătușau, pentru ca în momentul în care reluau atacul să îl ducă la dube. Atunci au fost arestați și duși la Giurgiu zeci de tineri din toată localitatea. Alții au picat la mijloc și au luat bătaie nevinovați. M. A., om temător, a rămas acasă la el, pe strada Republicii. Având nevoie la closet, a ieșit afară din casă unde, în propria curte, a fost bătut de polițiștii ascunși aici până l-au zăpăcit. N-a fost singurul caz.

Despre zecile de tineri prinși și duși cu dubele la Giurgiu s-a aflat abia spre dimineață, când părinții au constatat că nu le veniseră copiii acasă. A fost rândul acestora să se revolte. S-au strâns cu sutele în fața sediului Poliției Bolintin, amenințând cu ce e mai rău dacă nu li se eliberează imediat copiii. A intervenit Constantin Olteanu, secretarul general al guvernului din acea perioadă, care a dispus să fie eliberați, pentru a detensiona situația care devenise extrem de gravă.

Tinerii bolintineni nu au avut intenția să distrugă sau să atenteze la viața cuiva, ci doar să sperie, să-i facă să plece din localitate pe cei pe care ei îi considerau capul răutăților. Nu au avut loc incendieri de case ca la Bolintin Deal sau Ogrezeni. A fost o răbufnire spontană, neorganizată, la care au participat sute de persoane (inclusiv țigani spoitori !), cei mai mulți curioși.

Constantin Bobe nu a fost delator și nu a declarat despre nimeni, nimic. A fost anchetat de procuratura locală, procuror anchetator fiind o doamnă slabă și înaltă. Nu-și mai aduce aminte numele, căci a vrut să uite. A fost dus în cătușe la Giurgiu de șeful de post de atunci, care i-ar fi spus: „Hai că te fac eu, nu te las !" Pe timpul anchetei a fost bătut până a urinat pe el de durere și frică. Și-a revenit cu greu din șocul psihic. Și-a pierdut serviciul de la Spitalul Poenari, fiind chemat repetat la Poliție, iar apoi, din cauza cazierului (era paznic) nu s-a mai putut reangaja.

A fost judecat la Judecătoria Bolintin și condamnat la doi ani cu suspendare pentru violare de domiciliu și distrugeri materiale. A plătit 3.000 de lei despăgubiri – bani mulți atunci, pentru el.

A fost acarul Păun. Consideră că a fost condamnat pe nedrept, pentru că el a participat doar la cele două adrese menționate, din apropierea domiciliului său, unde n-au fost pagube. Adevăratele distrugeri (mașină de poliție distrusă, TV răsturnat și cu geamuri sparte, luptele de stradă cu numeroase pagube colaterale) avuseseră loc în altă parte, pe strada Republicii până în centru.

Și doar el – căci a fost singurul ! – condamnat. Era cel mai „slab pregătit" (necăsătorit, fără „pile", nu foarte înstărit), iar autoritățile trebuia să justifice, în fața străinilor îndeosebi, faptul că luaseră măsuri și vinovații (citește vinovatul !) au fost identificați și pedepsiți.

La Bolintin Deal și Ogrezeni, țiganii ursari n-au mai revenit. La Bolintin Vale s-au întors, și-au reparat casele, au mai cumpărat și altele și prosperă.

[*Mărturiile și aprecierile de mai sus aparțin lui Constantin Bobe. Le-am reprodus pentru că descriu destinul unui om slab în lumea celor puternici. N-am făcut altceva decât să le așternem pe hârtie cu niște cuvinte pentru care el n-a posedat niciodată suficientă dexteritate.*]

Cum putem descifra semnele vremurilor în care trăim ? APOCALIPSA: între știință și religie

Gl.Bg.(r) Gheorghe DRAGOMIR
Președinte *Centrul de Etică și Strategii (CES)*

Motto:

Omul și știința vor aduce sfârșitul lumii. (Pr. Arsenie Boca)

Când va fi aproape sfârșitul lumii, vor fi mari persecuții, ura va crește între oameni, vor apărea profeți mincinoși și se va propovădui această Evanghelie în toată lumea, spre mărturie la toate neamurile și atunci va veni Sfârșitul lumii.
(Cuvântare eshatologică a Mântuitorului Iisus Hristos, Matei 24, 14)

Să pornim deci, în această călătorie inițiatică de la originea cuvântului grecesc APOKALYPSIS, care înseamnă descoperire, dezvăluire și să pătrundem înțelesul tainic al APOCALIPSEI scrisă de Sf, Ev. Ioan în exilul din insula Patmos sub inspirația Duhului Sfânt, dar făcând apel și la texte sacre ale unor religii monoteiste iudaism, creștinism, islamism, cât și la unele profeții formulate de mistici creștini, ori oameni de știință.

Apocalipsa Sf. Ioan este cea mai misterioasă dintre toate cărțile Bibliei, conținând profeții absconse privitoare la vremurile din urmă, explicând sfârșitul lumii prin simboluri, pe care cercetătorii biblici și oamenii de știință s-au străduit să le decripteze și să le atribuie sensuri diverse în funcție, uneori de interese oculte ori politice.

Referiri la semnele care prevestesc vremurile de pe urmă regăsim și în cartea profetului Daniel (sec. VI î.Hr.) destinată pentru timpul sfârșitului, pentru noi cei de azi și de mâine, care suntem martorii acestor semne prevestitoare ale începutului sfârșitului. La dorința profetului de a înțelege corect viziunile sale profetice care i s-au arătat pe malul rîului Ulai și Hidechel, marele fluviu din Sinear (Tigru), Dumnezeu I-a zis "Du-te Daniele ! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse și pecetluite până în vremea sfârșitului. Atunci mulți o vor citi și cunoștință se va înmulți" (Daniel 12, 4, 9, 10).

„Cartea lui Daniel este temelia cărții Apocalipsei. Cea dintâi strălucește ca luna nopții Vechiului Testament. Iar cartea Apocalipsei strălucește ca Soarele Dreptății, Iisus Hristos, care a dat la o parte umbrele și preanchipuirile Vechiului Testament" (Uriah Smith, *Explicația profețiilor lui Daniel*, Ed. Păzitorul Adevărului, București, 1932).

Cartea lui Daniel pune în legătură istoria lumii vechi cu evenimentele istorice care aveau să se desfășoare în era creștină și se întind până la a doua venire a Mântuitorului Hristos.

Despre importanța profețiilor lui Daniel ne vorbește chiar Domnul Nostru Iisus Hristos când zice: „Când veți vedea urăciunea pustiirii, despre care a vorbit Daniel, așezată în locul sfânt, atunci cei ce vor fi în Iudea să fugă în munți." (Matei 24, 15)

Ca și Apocalipsa Sf. Ioan, Cartea lui Daniel este scrisă în exilul babilonian, care a început în 606 î.Hr., când Daniel (Dumnezeu este judecătorul meu), însoțit de cei trei prieteni ai săi: Hanania (Domnul iartă), Misael (Cine este Dumnezeu) și Azaria (Dumnezeu ajută), a fost adus la curtea împăratului Nabucodonosor. După multe încercări la care au fost supuși pentru a le testa statornicia credinței, Dumnezeu îi face plăcuți mărețului împărat care le permite accesul la învățăturile secrete ale magilor și vrăjitorilor de la curtea sa. Atât Daniel cât și prietenii săi și-au păstrat curate credința în Dumnezeu, pregătind momentul mărturisirii puterii Celui Prea Înalt, în fața împăratului și curtenilor.

Ca răsplată pentru viața să cumpătată și în credința neîntinată față de Dumnezeu, Daniel a fost binecuvântat cu o viață lungă, fiind martor la căderea imperiului babilonian sub Împăratul Cirus I al perșilor și la momentul eliberării poporului iudeu din captivitate.

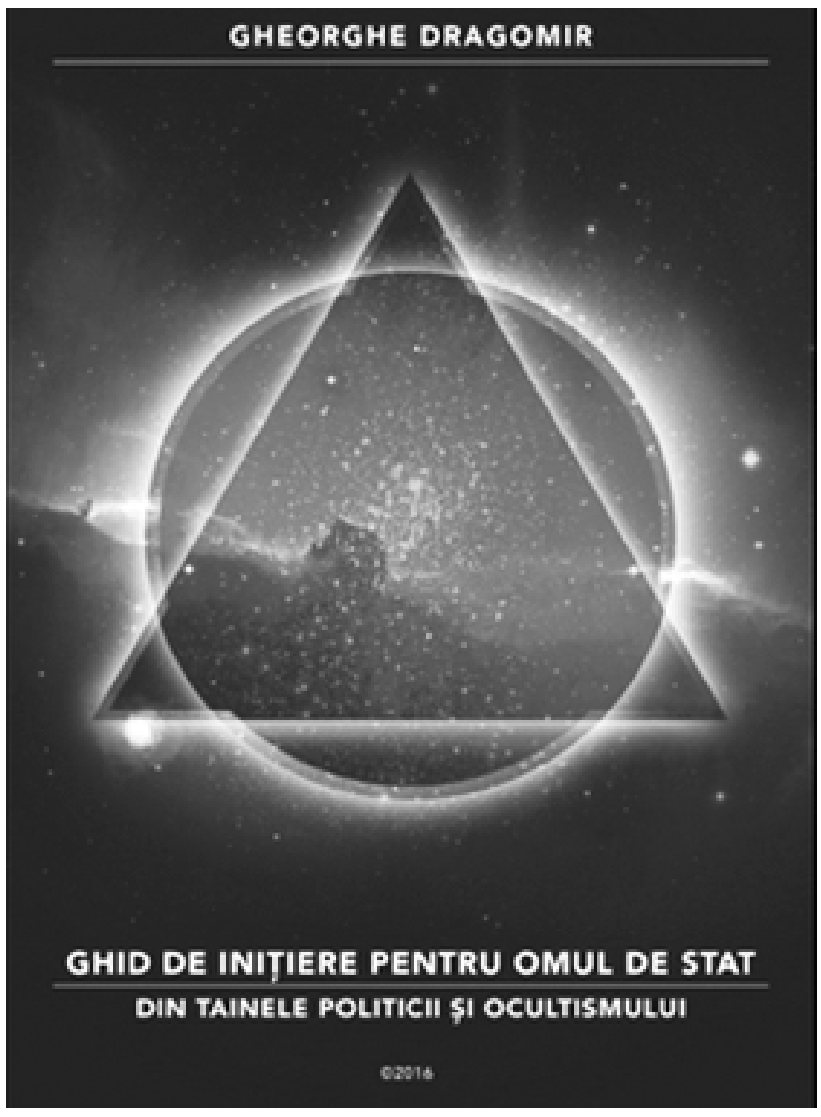
Dumnezeu a dat împăratului Nabucodonosor nu numai visul premonitoriu care a fost tălmăcit de profetul Daniel sub inspirația Duhului Sfânt, dar și răspuns la gândurile și frământările trufașului împărat în privința viitorului imperiului creat de el în aproape jumătate de secol de domnie. Chipul înfricoșător apărut în visul împăratului avea capul de aur pur; pieptul și brațele din argint; pântecele și coapsele din aramă; iar fluierele picioarelor și picioarele din fier și lut. Acest chip a fost lovit de o piatră fără ajutorul vreunei mâini și s-a prăbușit sfărâmat în bucăți.

Prin acel vis, Dumnezeu încerca să-l prevină pe Nabuco să renunțe la trufie și la credința în zeul Bel, să înțeleagă că imperiile nu sunt veșnice, că ele sunt ca un organism viu care se naște, crește se maturizează, după care începe declinul și moartea.

Exact acest ciclu de evoluție a avut și imperiul babilonian, care după moartea lui Nabucodorosor, a fost cucerit de împăratul persan Cirus I (538.I.Hr.), într-o noapte când armata și curtea imperială chefuia în desmăț, neacordând atenție apărării capitalei.

Prăbușirea imperiului babilonian, cel care a distrus templul de la Ierusalim, a fost un act de justiție divină, deși Cel Prea Înalt, îndelung răbdător, care l-a iubit pe păcătosul împărat dorind și așteptând întoarcerea sa la pocăință a primit drept răspuns din partea acestuia o dovadă de trufie și idolatrie nestăpânite, drept urmare l-a pedepsit.

Împărăția persană care s-a ridicat pe ruinele Babilonului a



fost binecuvântată de Dumnezeu pentru că împăratul Cirus I a decretat eliberarea israeliților din captivitate și pentru că a recunoscut ca Dumnezeul lor este Dumnezeul Adevărat. Dar, domnia lui Cirus I deși a fost scurtă, totuși în timpul sau imperiul persan se întindea de la Indus și până la Marea Egee și Canalul de Suez, căci Mesopotamia, Fenicia și Palestina, cât și Babilonul căzuse sub puterea lui. Succesorul său, tiranul Cambise, a supus Egiptul (525 î.Hr.), însă era urât de propriul popor pentru crimele comise, desfrâu și corupția funcționarilor și a preoților săi.

Darius al III-lea domnește cu înțelepciune și noblețe până în anul 330 î.Hr, când a fost ucis de o mână trădătoare, în plin război cu Alexandru Macedon, întemeietorul celui de-al treilea imperiu mondial (pântecele și coapsele îi erau din aramă). Noul imperiu macedonean, care a biruit pe perși, folosea în confecționarea armelor și platoșelor arama, de aceea soldații lui Alexandru erau numiți soldații de aramă.

Și acest imperiu, care într-un deceniu cucerise Asia și o parte din India, a durat foarte puțin, steaua norocoasă a lui Alexandru l-a părăsit în plină glorie, când în trufia sa se proclamase zeu, fiu al lui Apollo și Amon Ra. După moartea sa, imperiul s-a împărțit în patru regate de către cei mai apropiați generali ai săi, care ajunseseră deja rivali. Cele patru regate rezultate au fost: Macedonia, Tracia, Egiptul, Siria.

Apare pe firmament al patrulea imperiu, Imperiul Roman, cu „fluierele picioarelor din fier și lut", întemeiat în 753 î.Hr., de Romulus și Remus și care are o creștere și descreștere ca celelalte imperii, începutul sfârșitului fiind marcat de uciderea pruncilor din Betleem și crucificarea lui Iisus Hristos din ordinul guvernatorului Pilat, iar din ordinul împăratului Nero, generalul Titus pustiește Ierusalimul și distruge Templul lui Solomon (70 d.Hr.)

Și această împărăție se va prăbuși sub loviturile barbarilor, iar „piatra" care a sfărâmat chipul apărut în visul lui Nabucodonosor simbolizează pe Iisus Hristos care întemeiază o nouă împărăție, Împărăția Cerurilor, care este veșnică și se va răspândi pe tot pământul.

Apariția Creștinismului spulbera Imperiul Roman închinător la idoli.

Profetul Daniel în cap. 2,44, menționează despre această nouă împărăție, care nu este creată de om, ci de Dumnezeu că este veșnică.

„În zilele regilor acestora, Dumnezeul cerurilor va ridica o împărăție care nu va fi nimicită niciodată."

De la 538 și până la 1798, papismul a fost considerat stăpânul lumii, adică 1260 de ani conform profeției, deși Imperiul Roman s-a scindat în zece regate („degetele de la picioarele chipului visat de Nabuco").

Piedicile și prigonirile la care a fost supus Creștinismul în cele două milenii de existență, sunt cercări date de Dumnezeu pentru a ne testa statornicia credinței și a alege grâul de neghină.

Profețiile lui Daniel se întind până în zilele noastre, trecând prin fața noastră ca pe un imens ecran, evenimentele istorice însemnate care au marcat evoluția umanității. Apocalipsa Sf. Ioan, completează și confirmă profețiile lui Daniel inspirate de Duhul Sfânt, de aceea este nevoie ca studierea lor să se realizeze împreună.

Nu voi insista în detalierea textelor Apocalipsei, ci mă voi apleca doar asupra acelora care ne vorbesc despre semnele vremurilor de pe urmă, încercând să pun în oglindă și modul în care oamenii de știință încearcă să le explice.

În Matei 24, 30, 31 se menționează că „după această perioadă de strâmtoare, soarele se va întuneca, stelele vor cădea din cer și puterile cerului se vor zgudui. Apoi se va arăta pe cer semnul Fiului Omului și vor plânge toate neamurile pământului".

Astrofizicienii Adam și Laughlin au consemnat în simulările lor că „vor arde stelele, soarele va cădea, luna își va pierde strălucirea". Tot cei doi oameni de știință ne spun că civilizațiile vor migra în spații paralele, adică acolo unde viața va fi posibilă, iar Biblia ne vorbește despre „un cer nou și un pământ nou", pe care Dumnezeu le va institui după judecata de apoi, universuri în care vor trăi cei drepți.

Și Sf. Ap. Petru vorbește despre „arderea stihiilor și a stelelor, a întregului cer și a pământului cu vuiet mare", ceea ce înseamnă o explozie generală așa cum văd și cei doi astrofizicieni.

Filosoful și omul de știință Stefan Lupașcu, vorbind despre universuri paralele le prezintă ca fiind anti-univers, așa cum este și anti-materia. Acest anti-univers ar fi "un spațiu aspațial mai aproape de Dumnezeu, mai asemănător structurii ideale și total spiritual a dumnezeirii".

Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa în *Tâlcuirea Apocalipsei*, arăta că „Prin această abordare Șt. Lupașcu era mai aproape de realitățile spirituale, decât sunt cei doi astrofizicieni, Adam și Laughlin".

APOCALIPSA și cel de-al Treilea Război Mondial

Tot mai des în conclavuri esoterice, dar și în mediile religioase, politice și militare se asociază profețiile din Vechiul și Noul Testament, din Cartea lui Daniel, cât și din catrenele lui Nostradamus sau scrierile unor mistici creștini și islamici, cu semnele care anunță iminența declanșării unui nou război mondial care prin magnitudinea sa ar putea pune în pericol însăși existența planetei Terra și a rasei umane. Acest al treilea război mondial ar porni din Orientul Mijlociu și s-ar extinde la nivel planetar, opunând forțele occidentului și pe cele ale islamului reprezentate de ISIS, la care s-ar asocia și Turcia, care visează la refacerea Marelui Califat care să acopere și continentul european.

De altfel, expertul în problemele Orientului Mijlociu, Joel Richardson, ne arată că „semnele Apocalipsei încep să prindă contur prin radicalizarea Turciei și influenței sale tot mai

(continuare în pag. 14)

Cum putem descifra semnele vremurilor în care trăim ?
APOCALIPSA: între știință și religie

(urmare din pagina 13)

profunde în problemele Orientului Mijlociu".

Profețiile lui Daniel (8, 11) și Ezechiel (38, 39) vorbesc despre „rolul Turciei în Asia Mică, care va fi unul preeminent în vremurile de pe urmă".

Astăzi, după lovitura de stat eșuată, poziția președintelui Erdogan pare întărită, ca urmare a poziției ambigue exprimată de președintele Obama la summitul G-20 din China, când a afirmat că cei implicați în puci, deși se află pe teritoriul american vor răspunde în fața justiției. Așa cum anticipăm, președintele turc, imediat după arestarea puciștilor și trimiterea lor în judecată, a trecut la aplicarea unei noi strategii de apropiere de Moscova și China, arătând „pisica neagră" americanilor și europenilor, producând frisoane alianței euro-atlantice.

În preajma alegerilor prezidențiale din SUA, NATO nu-și permite să riște pierderea unui aliat puternic cum este Turcia, întrucât ar vulnerabiliza și mai mult flancul de sud-est al Alianței și transforma Turcia într-un inamic periculos. Drept urmare, atât SUA cât și UE au trecut sub tăcere măsurile agresive de limitare a drepturilor și libertăților omului și separarea puterilor în stat luate de Erdogan, în condițiile în care asupra regimului Bashar al Assad, ales democratic conform constituției siriene, SUA și aliații săi occidentali și din Golf au declanșat Apocalipsa, sprijinind opoziția cu armament și echipament militar, opoziție care ulterior a trecut de partea Al Nosra, Al Qaeda, ISSIS.

Sunt convins că după alegerea noului președinte, indiferent care va fi acela, SUA nu vor lăsa nepedepsita atitudinea arogantă a lui Erdogan și va pregăti o altă lovitură de stat, activând opoziția turcă, la care se va alătura simpatizanții și familiile puciștilor arestați.

Este ciudat că nu se pomenește nimic despre zecile de elicoptere și nave de război „dispărute" în timpul puciului, având la bord armament și muniție de luptă. Cine le-a asigurat protecție și de ce oficialii turci nu mai discută această problemă, rămâne un mister ! Posibil ca acestea să facă parte dintr-un „pachet" ce va fi pus pe masa negocierilor secrete cu NATO, alianța care le asigură umbrelă de securitate și condiționează Turcia să-și respecte angajamentele de Securitate asumate în cadrul NATO și UE (în problema migranților) ?

Cred că și de această dată, americanii vor sacrifica interesele kurzilor în favoarea Turciei, Turcie care se opune creerii unui stat kurd la frontiera sa cu Siria și Irak.

Vom urmări cu atenție evoluțiile politico-militare din zona Orientului Mijlociu și Mării Negre, unde se întâlnesc și se confruntă interesele geostrategice ale noilor imperii SUA, Rusia, UE, Turcia, știind că în aceste vremuri tulburi alianțele sunt volatile iar statele din acest areal, inclusiv România, sunt prinse în această uriașă menghină geopolitică și vor plăti oalele sparte de alții.

Interesant că experții în problemele Orientului Mijlociu și Islamului leagă profețiile lui Daniel și Ieremia (49, 26) de Armaghedon, care se va da în orașele Dabiq și Amaq din nordul Siriei, în care se vor confrunta „forțele cruciaților" cu armatele Islamului reprezentate de ISIS. Ideologii ISIS și-au însușit această profeție pe care o regăsim și în Coran, unde se descrie lupta finală care va avea loc în aceste orașe, iar numărătoarea inversă până la Apocalipsă începe „în momentul în care romanii (un termen pentru a denumi americanii și aliații lor) vor pune piciorul în Dabiq".

Nu întâmplător, în 2015, militanții ISIS l-au decapitat pe soldatul american Peter Kassig în mod simbolic la Dabiq, declarând „Iată-ne aici, îngropând primul cruciat american în Dabiq și așteptând cu nerăbdare să ajungă și restul armatei voastre". După acest eveniment, Dabiq a devenit numele revistei online a ISIS, iar Amaq, denumire asumată de militanții ISIS.

De altfel, ISIS își dorește ca SUA și aliații săi să poarte războiul terestru, iar când trupele americane au invadat Irakul (2003), Abu Musab Zarqawi, unul dintre cei mai mari susținători ai mișcărilor teroriste ce a contribuit la înființarea ISIS, a numit această invazie, „O invazie binecuvântată".

Subiectul profeției din Coran, însușită de ISIS este tratat de prof. Jean Pierre Filiu, expert în problemele Orientului Mijlociu de la Sciences Po, din PARIS și autor al cărții *Apocalipsa Islam*, atunci când ținea să atragă atenția asupra pericolului ce-l reprezintă o invazie terestră americană în zonele controlate de ISIS. „Am spus-o repetat, că din cauza acestor profeții, să începem o luptă terestră ar fi cea mai mare capcană în care am putea cădea. Ei vor să trimitem armata să lupte terestru pentru că au prevăzut și vizualizat acest lucru. Pe aceste profeții se bazează ideologia ISIS. Cartea lor sfântă este o narațiune foarte puternică, emoționantă. Le dă potențialilor recruți și actualilor luptători sentimentul nu doar că fac parte dintr-o elită, ci că sunt și cei chemați să ia parte la lupta finală".

În SUA, aflată în plină campanie prezidențială, republicanii propun să se procedeze la ruperea dinamicii și demitizarea profețiilor prin lansarea unui atac terestru pe terenul ISIS, folosind și forțe locale sunnite și kurde, care însă nu sunt încântate de această ofensivă terestră. Președintele Obama a refuzat o asemenea strategie declarând că „SUA ar trebui să urmărească o victorie sustenabilă, care implică atacuri aeriene și susținerea cu armament a trupelor locale împotriva ISIS, strategie care elimină din calcul lupte terestre în teren ofensiv cu militari americani".

APOCALIPSA ar putea fi și o eliberare de prejudecăți și de reîntoarcere cu fața spre Dumnezeu ?

După cum am văzut în rândurile anterioare, suntem în plină afirmare a semnelor prevestitoare începutului Apocalipsei, profețită și de proorocul Ieremia (49, 26) când afirmă „Iar Eu voi aprinde foc în zidurile Damascului și va mistui răspântiile fiului lui Benhadad". Deci, după distrugerea Damascului care se produce sub ochii noștri, războiul Gog/Magog poate fi următorul atac multinațional asupra Israelului. Damasc (Dimasq, în arabă) este cel mai vechi oraș locuit continuu din timpuri imemoriale și simbol de plămădire a iudeo-creștinismului.

Toate aceste evenimente pe care le trăim astăzi au o dinamică fără precedent, generează modificări în mentalul individual și colectiv al popoarelor, vechile structuri exterioare ale societății se schimbă cu repeziciune ori sunt puse sub semnul întrebării.

Descoperirea la care face referire Apocalipsa Sf. Ioan se poate interpreta ca o dezvăluire tainică făcută de sursa interioară, de Dumnezeu, celor care sunt pregătiți să primească învățătura eliberatoare. Este vorba de revelație interioară, dezvăluirea Adevărului pentru cei care sunt pregătiți să iasă din sfera iluziilor. De fapt, Apocalipsa în vise are o simbolistică clară și semnifică o schimbare emoțională și dramatică care a avut loc în interiorul tău anunțând renunțarea la hainele vechi ale prejudecăților și începerea unui nou ciclu de viață în iubirea și respectul de sine, de aproapele tău și față de Divinitate.

Revenind la profețiile misticilor creștini, Justin Pârvu, Ilarion Argatu, Arsenie Boca, care ne previn asupra încercărilor la care va fi supus poporul roman în viitorul apropiat și apelul lansat de acești cuvioși părinți, duhovnici ai României, pentru a păzi credința străbună și a nu ne pierde nădejdea în Dumnezeu care ne va ajuta și de această dată să supraviețuim acestui ceas de cumpănă în destinul nostru, vă vom prezenta opiniile acestora pentru a înțelege mai bine vremurile pe care le trăim.

Pr. Justin Pârvu ne-a avertizat că „Vin cutremurile, vedem toate încercările astea, apropierea sfârșitului numai Dumnezeu știe. Faptul că nu ne mișcăm deloc și rămânem în amorțire parcă am fi stăpâniți de un duh al îndărătniciei, exprimă stadiul la care a ajuns civilizația asta profund tehnologizată".

Pr. Ilarion Argatu de la Cernica, ne explică cauzele care au creat această stare de lucruri: „Vin vremuri grele pentru că s-a împuținat credință. Din cauza sărăciei oamenii își vor vinde sufletul pentru hrană și îmbrăcăminte. Lumea se va înrăi și vor dispărea dragostea și milă dintre oameni... Se vor contopi preoții cu mirenii și nu va mai fi cine să conducă pe credincioși. Credincioșii vor rătăci, că nu vor mai găsi păstor și nici calea. Vor conduce banul și interesul de a câștiga averi. Nu va mai avea nimeni grijă de sufletul credincioșilor. Se vor vinde unii pe alții. Răutatea în lume va fi de nesuportat".

Sfântul Ardealului, Arsenie Boca, ne-a lăsat înainte de a urca la Domnul, profeții privind viitorul României: „Îmi pare rău pentru voi că sunteți slăbiți în credință. Veți cădea din cauza fricii. Frica-i de la diavol. Nu vă fie frică pentru a vă salva sufletele. Vor veni vremuri grele, dar toate sunt îngăduite de Dumnezeu, care este tovarășul de drum al fiecăruia de la naștere și până la moarte. Vor cădea și cei aleși. Îmi pare rău că sunteți cei de pe urmă. Vă vor lua totul ! Să știți că mulți vor pleca din țară, dar puțini se vor mai întoarce. Va veni vremea când ar dori să se întoarcă și n-or mai putea căci România va fi înconjurată de flăcări".

Referitor la un eventual nou război mondial care ar putea aduce Apocalipsa, pr. Justin Pârvu ținea să ne atragă atenția că „Noi nu ne-am sprijinit niciodată pe puterile Americii, nici pe puterile Rusiei și pe nici o altă putere din lumea aceasta, decât pe acoperământul Maicii Domnului. Într-un război mondial să nu ne bizuim pe nimeni. Sigur că și noi vom fi implicați pentru că statele mari își protejează todeauna teritoriile și nu deschid câmp de luptă pe terenul lor. Îl deschid la români, bulgari și alte state mai puțin însemnate în ochii lor. Ei intervin când au un interes anume. Să nu credem că ne vrea cineva binele, să ne ocrotească pe noi de vreun stat. Într-un conflict cu ungurii sau cu alții nu vom primi nici un sprijin extern. Dimpotrivă, au uneltit împotriva noastră cât s-a putut ca să ne distrugă din ce în ce mai mult, dar nu le-a fost cu putință. Pentru că Europa nu se poate lipsi de cuvântul sfânt al României..."

Revenind la concluzia astrofizicianului Stephen Hawking „să ne temem de capitalism și nu de roboți și inteligența artificială", acesta avea în vedere noua formă de capitalism, ce va fi reprezentată de proprietarii acestor tehnologii care vor refuza să-și împartă averea. Tehnologia viitorului va conduce la o inegalitate economică din ce în ce mai pronunțată. Proprietarii acestor mașini vor devein „burghezii" unei noi ere, în care corporațiile pe care ei le dețin nu vor mai oferi locuri de munca oamenilor ci roboților, generând o prăpastie mai mare între bogați și restul oamenilor.

Cred însă că știința necontrolată poate aduce sfârșitul planetei și al omenirii, că ea se va comporta ca un cal sălbatic care înșeuat cu forța de dresor, va aștepta momentul de neatenție pentru a-l arunca din șa și ai aplica câteva copite, după care va zbura liberă ca Pegasus spre zări cunoscute numai de ea.

Avem suficiente momente din istoria zbuciumată a umanității care atestă că prin folosirea necontrolată a tehnologiilor avansate s-au produs accidente care au făcut să dispară continentul Atlantida, civilizația lemuriana și Mu, iar în istoria recentă accidentele de la centralele nucleare Cernobâl și Fukusima au produs dezastre ecologice și biologice pe termen mediu și lung, nebănuite.

La 12 decembrie 2012 lumea era alertată de falși profeți că suntem în fața unui iminent sfârșit al lumii consemnat în calendarul maya. Atunci, ca și acum, cred cu toată convingerea că acel moment a marcat sfârșitul unui ciclu cosmic și începutul unei noi ere care ne-a dezvăluit că din ceruri s-au transmis spre pământ noi energii care provin de la Conștiința Universului, energii ce activează transformări la nivelul conștiinței individuale în baza principiului conlucrării.

Da, întregul, totul influențează partea, dar și partea poate să influențeze întregul, într-un cuvânt karma popoarelor și a planetei Terra, influențează ceea ce se petrece în Univers și invers, „precum în cer așa și pe pământ". Aceste energii au deschis omului drumul spre propria conștiință și către un mod real de a trăi, unde binele, frumosul, viața, adevărul, corectitudinea, echilibrul, înțelepciunea, iubirea necondiționată și compasiunea, sunt noi posibilități pentru a ne curăți și purifica de energiile și prejudecățile negative, alegând armonia cu energiile naturii și universului.

Acestea fiind împrejurările în care trăim, se impune să fim veghetori atenți la tot ce se întâmplă în jurul nostru și să ne pregătim pentru ceea ce va urma, dar eliminând teama, frica pentru că acestea sunt date de diavol și controlate de forțele întunericului care ne vor ține captivii propriilor noastre angoase. Pentru a izbândi în vremurile care anunța amurgul actualei civilizații profund materialistă și răsăritul alteia mai spiritualizată, este nevoie să ne pregătim inima și să ne păstrăm dragostea pentru că în acele vremuri inima se va împietri și se va încerca stingerea focului sacru al credinței și nădejdei în Dumnezeu. Să nu uităm atunci că și în alte momente de mare încercare pentru destinul omenirii, Dumnezeu a fost alături de copiii săi și I-a ajutat să treacă cu bine aceste cumpene ale istoriei.

În încheiere vă sugerez să urmăm îndemnul Mântuitorului Iisus Hristos care spune „Cel ce va răbda până la sfârșit se va mântui". (Ps. 76, 7, 9)

Totul va depinde de modul în care fiecare își va înțelege propriul suflet care îi va dezvălui zbuciumul permanent din lăuntrul nostru și de felul în care vom gestiona Inteligența Emoțională.

Noi suntem cei care atragem binele sau răul, prin modul nostru de a gândi și acționa, deci noi suntem creatorii lumii în care vrem să trăim.

APOCALIPSA este, după opinia mea, o stare de spirit care face apel la deschiderea minții și a sufletului spre a face voia Celui Prea Înalt care ne-a creat din iubire și pentru a oferi iubire.

Deci APOCALIPSĂ ușoară dragii mei și drum bun în această călătorie inițiatică în interiorul nostru pentru a ne autocunoaște și a descoperi dumnezeirea din noi picurată în ADN-ul nostru de Marele Creator.

Nu vă temeți de ceea ce veți descoperi în acest periplu, pentru că umbra care mai acoperă sufletul nostru este de fapt lumina care așteaptă să invadeze sufetul și să-l însuflețească prin iubirea față de Dumnezeu și față de Soarele Dreptății, Iisus Hristos care ne va lumina calea !

Convorbiri duhovniceşti cu †Ioan al Banatului (X)

„Aprindeți o lumânare și pentru această maică a noastră, a tuturor, România.”

Luminița Cornea: Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, v-am ascultat de câteva ori rostind cuvinte de învățătură despre Maica Domnului. Deoarece recent v-am auzit predica rostită în cadrul sărbătorii sfinte a Adormirii Maicii Domnului, vă rog să vă referiți la aceasta.



Î.P.S. Ioan: Binecuvântat să fie Dumnezeu că și-a făcut îndurare de noi și ne-a chemat la praznicul închinat Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu. Binecuvântați să fie ctitorii sfintelor lăcașe și credincioșii care au pus ctitoriile lor sub acoperământul Maicii Domnului. Niciunul dintre aceia care au rămas sub acoperământul Maicii Domnului n-a pierit, ci toți, rând pe rând, la ceasul chemării au ajuns în Patria de Sus. Dumnezeu să-i învrednicească și pe cititorii acestei reviste să poată călători cu Maica Domnului mai departe, până la poarta Raiului și apoi, în veșnicie, să rămână întru bucuria Sfinților, în Raiul cel de Sus.

L.C.: În ajunul sărbătorii Adormirea Maicii Domnului, creștinii ortodocși participă la prohodul Maicii Domnului. Eu am participat de câteva ori la această minunată slujbă religioasă la mânăstirea de la Izvorul Mureșului ce poartă hramul acestei sfinte sărbători. Am trăit momente deosebite de fiecare dată. Vă rog, Înaltpreasfințite Părinte, *să ne spuneți câteva cuvinte despre importanța prohodului închinat Sfintei Fecioare.*

Î.P.S. Ioan: Întrucât mulți credincioși participă la slujba prohodului Maicii Domnului, mă simt dator să le mulțumesc, în numele Fiului său, Domnul nostru Iisus Hristos, că au participat la prohodirea Maicii Sale. Fericiți sunt aceia care au participat la prohodul Maicii Domnului, pentru că dintre cei care participă la prohodul Maicii Domnului vor fi întâmpinați de Fiul său, de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, în Cer, Care le va spune față către față: *-Îți mulțumesc că ai fost la prohodul maicii Mele*. Atunci veți / vom zice: *-Doamne, dar când am fost eu la prohodul Maicii Tale, că eu am trăit cu două mii de ani după*. Și va spune Hristos: *-Atunci, în seara de 14 august, când ai păsit cu smerenie, în biserică și ai participat la slujba prohodului Maicii Mele, pentru aceea îți mulțumesc*. Auziți ce mulțumire primesc cei care participă la prohodul de seară al Maicii Domnului ! Până la întâlnirea cu Hristos, vă mulțumesc eu, în numele Lui, că ați fost lângă apostoli, lângă îngeri, la prohodirea Maicii Domnului.

Obiceiul la noi, la români, este ca, după ce ne așezăm părinții în mormânt, cei ai casei să ofere o masă de pomenire celor care au fost prezenți. Aceia care au fost la slujba din ziua sărbătorii Adormirii Maicii Domnului au participat la masă, la cina oferită de Hristos în cinstea Maicii Sale. Numai că la această cină nu se oferă doar pâine și apă, ci însuși Hristos împarte fărămiță cu fărămiță celor care participă la această liturghie, la această masă de pomenire a Maicii Sale. În ziua când Mântuitorul pomenește adormirea Maicii Sale, credincioșii vor mai primi o răsplată. Adevărat că este hram, în această zi, la multe biserici și mânăstiri din țară, dar este hram și în Cer, pentru că îngerii și sfinții din Cer o cinstesc, în mod deosebit, pe Maica Domnului... Deci fiecare credincios va lua răsplată îngerească și de sfânt, pentru că a participat la o slujbă unde a fost cinstită în mod deosebit Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu.

L.C.: Înaltpreasfințite Părinte, aș spune că în general credincioșii cunosc, în mare, viața Maicii Domnului. V-am mai pus această întrebare, totuși insist: de ce o cinstim pe Maica Domnului ?

Î.P.S. Ioan: Dacă v-aș întreba câți evangheliști avem prezentați în *Noul Testament*, veți răspunde desigur că acolo avem prezentate evangheliile lui Matei, Marcu, Luca și Ioan. Nu scrie pe titlul niciunei pagini de *Scriptură* și numele Maicii Domnului, dar am putea spune că, în principiu, avem unu plus patru evangheliști, nu cinci, ci unu plus patru. Cel dintâi și cel mai profund a fost și rămâne Maica Domnului. Vă rog să citiți *Evanghelia* scrisă de Sf. Luca și veți vedea cu ce lux de amănunte descrie Evanghelistul Luca momentul *Bunei Vestiri*, în care se aflau doar Arhanghelul Gavril și Fecioara Maria. Nimeni n-a mai fost prezent la acel moment binecuvântat de Dumnezeu. De unde știa Sf. Luca toate aceste amănunte ? Le știa de la Maica Domnului și le-a așternut pe pergament, pe papirus. N-a scris un cuvânt până când n-a întrebat-o pe Maica Domnului dacă într-adevăr așa au fost anumite învățături și minuni săvârșite de Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Iată deci că **am putea s-o numim pe Maica Domnului „Evanghelie vie” – „Evanghelia cea vie**”.

În această *Evanghelie*, au „citit” cei patru evangheliști și tot în această Evanghelie au „citit” în decursul timpului, până la plecarea sa din lume, toți apostolii, ucenicii și primii misionari ai creștinismului pe pământ. Când se întorceau din depărtări, apostolii veneau, din locurile de pe unde propovăduiau, cu câteva persoane, care se încreștinaseră, veneau să vadă Ierusalimul, însă mai întâi apostolii le-o prezentau pe Maica Domnului. Toți doreau, venind de la mii de km, s-o cunoască pe ea, pe „*Evanghelia vie*”, ce pe fiecare îl primea și-i răspundea la întrebările pe care le puneau despre viața Fiului lui Dumnezeu.

De aceea, la noi, în Ortodoxie, pe lângă *Sfânta Scriptură*, noi ținem foarte mult și la *Sfânta Tradiție*, pentru că în *Sfânta Tradiție a Bisericii* se păstrează mărgăritarele de aur pe care le-a rostit Maica Domnului, Sfinții Părinți și alți părinți ai Bisericii. E bine să facem deosebire între „*Sfânta Tradiție*”, cuvinte scrise cu majuscule, și „*tradiție*”, cuvânt scris cu t mic. Multe se săvârșesc în biserică după rânduiala *Sfintei Tradiții*, a Sfinților Apostoli ai Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În concluzie, Maica Domnului e întâiul evanghelist, „*Evanghelia vie*”.

L.C.: *Înaltpreasfinția Voastră, în predica la care făceam referire, ați accentuat opinia Înaltpreasfinției Voastre despre ce-a mai fost și ce-a rămas întru veșnicie Maica Domnului.*

Î.P.S. Ioan: Da. Înainte de a începe postul Paștelui, una din duminici este numită *Izgonirea lui Adam din Rai*. Cuvântul „*Rai*”, acolo, este la singular. Ne putem întreba dacă există un singur Rai sau sunt mai multe Raiuri. Există un singur Rai. Mântuitorul nostru Iisus Hristos a coborât din Rai, la întruparea Sa, la naștere, însă n-a coborât în iad ca atunci la Înviere, ci la naștere **Hristos a coborât în Raiul cel de jos care era și a rămas Maica Domnului**.

Atât timp cât Pruncul cel dumnezeiesc a stat pe brațele maicii sale a avut totul ca în Rai. Când a coborât de pe brațele Maicii Domnului, a ajuns în Ghetsimani, a fost pe Golgota, a ajuns pe cruce. De aceea și brațele mamelor noastre este primul Rai, în care trăim noi, în viața aceasta și care ne-a păzit ca pe lumina ochilor. Atâta timp cât am fost în brațele maicii noastre, ne-a fost așa de bine, ca și în *Rai. Cred că fiecare dintre noi ne aducem aminte cât era de bine în Raiul maicii noastre.*

După ce am coborât din brațele maicilor noastre au venit peste noi durerile acestei vieți, fiecare dintre noi urcăm Golgota vieții noastre. Ce n-aș da să mai fiu o clipă pe brațele maicii mele ! Ce n-aș da să mai fiu o clipă în Raiul maicii mele !

L.C.: Foarte frumos spus ! Desigur cititorii au lacrimat, mai ales cei care nu mai au mamele pe acest pământ. Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, vă rog un mesaj, un cuvânt de mângâiere și de suflet.

Î.P.S. Ioan: Vedeți, noi, la români, nu spunem: sărut fruntea maicii mele, nu spunem sărut obrazul maicii mele, ci spunem: *sărut mâna, maica mea*, pentru că brațele mamelor sunt sfinte. Cu aceste brațe, au legat mii și mii de sfinți în împărăția lui Dumnezeu. Cei care mai aveți mame pe pământ, vă rog să le sărutați mâna că este sfântă și binecuvântată de Dumnezeu. Este o părticică din Rai. Sărutați Raiul care v-a crescut și v-a păzit și v-a hrănit cu palmele muncite. Eu, acum, nu mai am mamă, n-am cum să-i mai spun „*sărut mâna, maica mea*”, dar le spun mamelor care vor citi aceste rânduri: *iubite mame creștine, am venit să vă sărut mâna aceea cu care legănați zi de zi copiii binecuvântați ai neamului nostru românesc*.

Maica Domnului este și maica maicilor noastre, nu numai maica lui Dumnezeu, ci maica maicilor noastre. Însă mai avem cu toții o dulce maică al cărui nume este România.

România este maica noastră a tuturor care ne lasă pe fiecare să ne plecăm capul pe pieptul ei. Această maică dulce România odihnește pe brațele ei, pe strămoșii noștri, pe eroii neamului românesc și pe toți aceia care în această țară au iubit-o, au cinstit-o și s-au jertfit pentru ea. Deci sărbătoarea închinată Maicii Domnului aș zice că este și ziua dulcii noastre maici, România.

Mă adresez tuturor cititorilor: atunci când vă rugați și când aprindeți o lumânare pentru mamele frățiilor voastre, **aprindeți o lumânare și pentru această maică a noastră, a tuturor, România.**

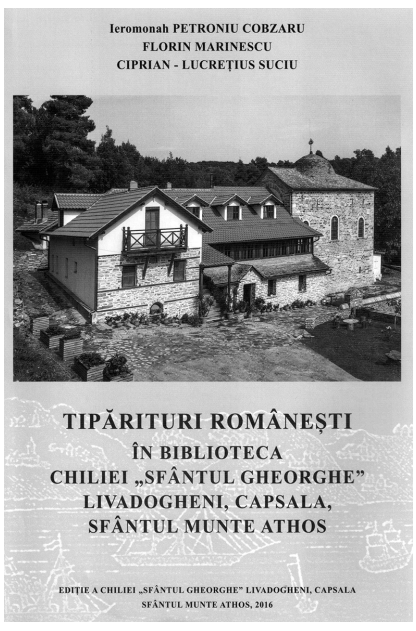
A consemnat Luminița Cornea

Tipărituri românești la Sfântul Munte Athos



Luminita Corneá

Volumul la care ne vom referi în continuare are titlul mai lung și complet: *Tipărituri românești în biblioteca Chiliei „Sfântul Gheorghe” Livadogheni, Capsala, Sfântul Munte Athos*[1]. Autorii sunt trei, ieromonah Petroniu Cobzaru, superiorul actual al Chiliei „Sfântul Gheorghe” Livadogheni; cercetătorul Florin Marinescu din Atena (Fundația Națională pentru Cercetare), cunoscut și recunoscut pentru scoaterea la iveală și valorificarea a mii de documente românești din mânăstirile Muntelui Athos, și colaboratorul său, profesorul universitar Ciprian Lucrețius Suciu de la Catedra de Limba și Literatura Română din cadrul Departamentului de Studii Balcanice, Slave și Orientale al Universității Macedonia, Salonic.



După *Prologul Egumenului Sfintei Mânăstiri Pantocrator* (un fel de prefață și binecuvântare a superiorului ierarhic), urmează *Prologul Superiorului Chiliei „Sfântul Gheorghe” Livadogheni*, din care aflăm că volumul se constituie ca „*un efort de a evidenția dragostea de carte și hrană sufletească a călugărilor români ce s-au nevoit în chilie din epoci mai vechi și până astăzi, dar și prețuirea de care se bucură obștea acesteia din partea numeroșilor scriitori care ne-au onorat trimițându-ne exemplare din operele lor.*” (p. 11)

Cartea este structurată în două părți. În prima parte, *Repere istorice* ale Chiliei „Sfântul Gheorghe”, Livadogheni (p. 15-122), autorii prezintă cu emoția credinței și cu acribie științifică istoricul *Chiliei „Sfântul Gheorghe”* Capsala aflată în cuprinsul Sfintei Mânăstiri Pantocrator. Numele „Capsala” provine de la zona Capsala în care se află „*o vale largă și însorită, acoperită cu păduri, livezi de măslini și viță-de-vie*.” Cuvântul „*Livadogheni*”, etimologic, înseamnă „*cel ce dă viață livezii*” sau „*în jurul căruia, ca o barbă, sunt răspândite livezi*”, însă după opinia autorilor, acest nume, cu referire la zona Capsalei de Sus, are în vedere râpa în care se adună apele de pe versații din jur, îndreptându-se spre Golful Tracic.

Chilia „Sfântul Gheorghe” Livadogheni a fost cunoscută și sub numele de „*chilia lui Hariton*”, probabil după numele unui vechi monah athonit, care „*se nevoise cândva în această chilie sau poate chiar întemeietorul acesteia*” (p. 23).

Conform unor documente aflate în arhiva Mânăstirii Pantocrator, aflăm că schitul (chilia) ar data din secolul al XV-lea, însă primul document care s-o ateste datează abia din anul 1769 și se referă la rezidirea pe vechea temelie a micului paraclis închinat Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Autorii studiului istoric introductiv au identificat cel mai vechi înscris despre această chilie ca datând din 3 ianuarie 1803. Domniile lor au cercetat cu pasiune izvoare și documente de mare preț păstrate cu grijă în bibliotecile și arhivele mânăstirilor de la Athos, scoțând la lumină pagini din istoria chiliei, cu date concrete și cu referiri speciale la superiorii *Chiliei „Sfântul Gheorghe”* din Muntele Athos, de-a lungul vremurilor. Evidențiem bibliografia solidă utilizată, din care autorii redau o *Bibliografie selectivă*”.

Chilia „Sfântul Gheorghe” Livadogheni de la Capsala se află printre puținele așezăminte românești de la Athos care, de-a lungul veacurilor, a reușit să treacă peste greutăți și să rămână până astăzi românească.

Considerăm foarte interesantă afirmația că la *Athos*, în *Grădina Maicii Domnului*, originea etnică nu are importanță, de aceea în arhivele cercetate de la Athos nu se află indicii că aici au viețuit neîntrerupt monahi români. Totuși autorii susțin „*românitatea acestei chilii de la Athos bazați mai ales pe argumentul că nici măcar atunci când cercetătorul are dovezi clare asupra faptului că superiorul chiliei este de origine română, acest lucru nu este menționat în vreun document grecesc*” (p. 23). Documentele de la Athos nu dezvoltă această idee, recurgând doar la grecizarea numelui și la dreptul monahilor de a viețui și a se nevoi la chilie – fapt menționat și de arhim. Ioanichie Bălan.[2]

După încadrarea generală geografică și istorică, autorii prezintă, în ordine cronologică, superiorii așezământului, cu date istorice concrete. Celor cărora li se acordă capitole speciale (locul nașterii, studii, nevoințe la mânăstiri din țară, ascultări la Athos, diverse documente, corespndență cu țara etc.) sunt Gherasim Sperchez, Damian și Gherasim Gheorghe Sperchez, Nichifor Constantin, Ioachim Sârbu, Meletie Ifrim și actualul superior Petroniu

(continuare în pag.16)

Un poet neuitat, Ioan Gliga



Emilia Motoranu

Încă din volumul de debut *Clipe și treceri* (Brașov, 1992), versurile poetului Ioan Gliga (n. 19 aprilie 1944, com. Ibănești Pădure, jud. Mureș – d. 15 mai 2015, București) conturau o lume idilică și cuminte, în linie tradiționalistă. Cartea *Poezii* de Ioan Gliga, apărută recent la inițiativa bunului său prieten, dl. acad. Alexandru Surdu, la Editura KronArt, Brașov, 2016, în cadrul colecției *Corona Artistică*, seria *Scriitori din Brașov*, cuprinde o poezie de evocare contemplativă. Ioan Gliga a debutat în anii de școală, în revista *Muguri* a Colegiului Național *„Andrei Șaguna"* din Brașov, sub îndrumarea scriitorului Constantin Cuza și mai târziu în revista *Astra* cu versuri diafane, mărturisind candoare.

Poetul este un individ ce răzbate prin „noianul de-amintiri", un simplu „purtător de cruce", „un renăscut creștin". Caracteristic poeziei din recentul volum *Poezii* este un anumit sentimentalism matur, rezultat al unei existențe dominate de bucurii simple. Este o naturalețe și un firesc... o poezie a lucrurilor firești, dar nu banale. Zeul morții, trimis al vieții de dincolo, Thanatos deschide volumul *Poezii* cu „Robert", un Yorick actual, care „pierdut, a ajuns jucărie", dar și „stăpân în întreaga odaie". Conștient de iminenta plecare, poetul ar lua cu sine ceea ce i-a fost drag în de-a lungul vieții: „Cu mine zestre mi-aș lua / Surâsul dulce de copil / Și-un crâng în floare de april [...] Poate doar firul vieții mele / Și doar cu el m-aș pierde-n stele". Omul-fantasmă trece „în goană ca o umbră", apăsat de amintirile acoperite de „colbu-aducerii-aminte".

Poetul transilvan, surprins de zilele ce trec haotic, meditează îndelung pe tema „Fugit irreparabile tempus" și a efemerității tinereții: „Și fugind de nemurire / Pizmui-voi pe cei duși". Întoarcerea la Dumnezeu se realizează prin recunoștință și rugăciune, singura cale de înălțare a sufletului rece și gol: „Doar șoaptele, spre Tine le-nălțam / Noi pământeni-n suflet reci și goi".

Se observă că poetul era un român adevărat, îndrăgostit de patria străbună, natura creatoare de minuni, codrul verde „bun sfătuitor", casa părintească și de limba română „ecou al părinților" și „azimă caldă la inimi". De aceea, temele poetice sunt alese din sfera celor mai simple și aparent modeste realități și simboluri naționale: trudita pâine, pânza de acasă, scrisoarea de la mama și chipul ei, sfintele sărbători, prima zi de școală, colindul, pasiunea pentru flori și vițuitoare, balada „Miorița", divinitatea, Ardealul, păstrat în inimă, viața la țară cu tradițiile specifice.

Mândru urmaș al „semințiilor străbune" unite de Burebista „pisc carpat de-nțelepciune", poetul evocă și alte figuri din istoria și cultura națională: domnitorul Alexandru Ioan Cuza, poetul Mihai Eminescu, Horea conducătorul răscoalei și Măria Sa Țăranul, eroi ce nu au contenit să dea putere, libertate și dreptate neamului românesc și care prin a lor „măreațe fapte / Pe români i-a luminat".

Poezia lui Ioan Ibănescu (pseudonim după locul natal) surprinde o țară ca în povești, o „Gură de Rai", „de la Danubiu în Carpați". Natura este cântată în fiecare anotimp: primăvara „coborâtoare cu soarele la brâu", când „sământ-ncolțește în solul fecund", vara „spicul greu de boabe e rostuit în clăi", iar toamna este, desigur, „bacoviană".

Se remarcă nostalgia după anii copilăriei, lume sfântă, când poetul „copilul de-odinioară" era „Supus cu greu la treburi, cu gândul dus la joacă / Nemulțumit mereu de lipsa de veșminte" și când firul pânzei țesute cu dragoste de maica bătrână ascundea „gânduri și povești, o mie [...] o filă / ca de basm: copilărie". Este rememorată iubirea de odinioară, primul sărut, povestea de dragoste este iterativă pentru că „Pe-aceeași cale trec acum / Privind prin nuci în amintire, / O fată și-un băiat timid / Albiți de-a lunei poleire".

Motivul oniric sugerează o lume a visului ademenitor: „Lăsați-mi somnul lin să m-odihnească"; „Ademenește somnul pe-nserat / Și micul prunc visează cosânzene / Și somnu-i e adânc și-nseninat"; apoi „un vis de primăvară" în care „se făcea că..." incită imaginația cititorului.

Pasiunea poetului transilvan pentru epigramă este de notorietate încă din volumele *Vânzătorul de urzici* (vol. I, II, III); și în volumul *Poezii* catrenele scrise ad hoc delectează prin haz: „S-a întors din țări străine / Foarte bine pregătit / Rupe două limbi străine / Și-i maestru la... ciordit".

O altă temă a poeziei lui Ioan Gliga este evocarea unor locuri dragi: satul natal Ibănești, odată „bătut cu talpa goală", orașul de sub Tâmpa, bătrânul burg este surprins toamna, bătut de ploaie și de vânt: „Pe Tâmpa, sus, peste păduri / Nori grei, ploi dese cern. / Sub bici de ploaie și de vânt". Vechea cetate Corona cu istoria, legendele și castele sale este evocată în „Nocturnă", „Orașul de sub brazi" și „Toamna la Brașov".

Inițial publicate în volumul *Poeme călătoare/Travelling poems* (Brașov, Ecran Magazin, 2014) sunt reeditate în volumul *Poezii* și câteva poeme ce descriu locuri exotice sau metropole, pe unde regretatul poet le-a vizitat, pentru că se știe că își însoțea fiica la expozițiile de artă din țară și de peste hotare. Din acestea se desprinde unicitatea unor meleaguri speciale: „La Efes, sunt munți de istorie / Ș i fală, și faimă, și glorie - / Pământul îți pare mai sfânt / Pe-aproape, dorm sfinți în mormânt"; la Veneția sunt „străzi de ape"; „New York e o minune făurită de om / De la coloșii de oțel, la atom / Pe clădirile-nalte ce mângâie norii"; Florida „un univers multicolor"; o locație regală, Londra are „Parcuri pline de copii / Albe lebede pe lac / Veverițe în copac". Purtat de destin prin locuri nebănuite, poetul este veșnicul rătăcitor „cu gândul", „pe drumuri lungi de dor".

Pentru Ioan Gliga, reprezentant al „Coronei artistice", poezia este un îndemn de prețuire a vieții. Apariția prezentului volum este o dovadă că prietenia adevărată dăinuie, chiar și atunci când unul dintre prieteni a plecat în „călătoria veșnică".

Dacă mergi mereu circular...



Emil Talianu

La Giurgiu, pe strada Abundenței (astăzi Victoriei) la nr. 13, se naște la 13 mai 1907, Ionescu Emil Gulian, fiul magistratului Ionescu Iulian Gulian și al profesoarei Ionescu Elena Gulian, după cum atestă actul de naștere 304 din 1907, al Primăriei Giurgiu. Despre anii copilăriei și adolescenței se cunoaște mai puțin. Doar Colegiul Național Ion Maiorescu mai păstrează încă, tabloul promoției 1925-1926, care are în centru pe șeful acesteia, Emil Gulian și dintre colegi, cel mai cunoscut, distinsul profesor Marinel Marinescu. Alături, profesori de excepție: Savin Popescu, Dan Barbilian, Alexandru Cartojan. Cert este că după absolvirea liceului, Emil Gulian se mută cu familia în București, unde urmează studiile superioare.

Anul 1934 rămâne un moment de referință în activitatea sa literară marcând debutul său editorial. Institutul de arte grafice *Luceafărul*, cu sediul în București, strada Numa Pompiliu, nr.7-9, va edita volumul de versuri, deosebit de sugestiv intitulat *Duh de basm*, ilustrat de un mare grafician al timpului, Mac Constantinescu.

Volumul cuprinde câteva traduceri din lirica franceză contemporană poetului, dar și creații originale „de factură ermetică, care cultivă cu predilecție metaforele glaciațiunii, purității și maternității" (Ov.S. Crohmălniceanu).

Nota originală a volumului este dată de ciclul *Basme*, unde motivele fantastice tradiționale sunt investite cu sensuri abstracte.

„Temperamental", consemnează marele critic George Călinescu, în monumentala sa *Istorie a literaturii române de la origini până în prezent*, „poetul e un sentimental, cu înclinări spre feeric (baluri la care femei fardate, cu mantiile prețioase, sosesc în landouri întâmpinate de lachei înmănușați), nestăpân pe coloarea verbelor și care abia când prinde un amănunt prozaic, cum e fotoliul ros, găsește acel echilibru între aerian și terestru, ce este condiția poeziei".

Emil Gulian, însă, după cum remarcă Călinescu este un traducător lăudabil din Edgar Alain Poe.

„Gulian", apreciază și Vladimir Streinu în *Pagini de critică literară*, „traducând întâia oară masiv, a făcut cititorilor noștri un serviciu de cunoaștere dând în versiune românească poemele lui Edgar Poe, cel dintâi".

„Traducerea lui Gulian, pe care în versuri o socotim cea mai reușită din câte cunoaștem", după cum apreciază criticul Vladimir Streinu, îl va determina pe acesta să-și exemplifice pledoaria pentru a nega ideea de intraductibilitate în eseul *Poemele lui Edgar Poe în românește*, alăturând, comparativ originalul cu traducerea, menționând că „traducerea lui Emil Gulian ne întărește astfel convingerea noatră despre traductibilitatea poeziei în toate elementele ei. Dealtfel el, cum reiese din Prefață, va mai consemna criticul, și-a pus preliminar toate dificultățile traducerii, învingând pe acelea pe care le învinge talentul și luptându-se brav chiar cu celelate".

Iată doar cîteva considerente care stârnesc interesul pentru opera poetului giurgiuvean, ce se cuvine a fi adusă la lumina cunoașterii pentru a da strălucirea necesară a celui care, aici, pe malul bătrânului fluviu, a pătruns pe deplin sensul sunetelor sferelor.

Din păcate, în încleștarea ultimului război mondial, pe întinsul ținut rusesc, viața sa a fost frântă. Pentru soția sa, Hortance Maria Lucia Dejoiu, cu care se căsătorise abia cu șase ani în urmă, la 19 aprilie 1936, conform actului 413 al Primăriei sectorului 1 București, dispariția soțului a fost incredibilă. Trăind cu speranța unei întoarceri de pe front, abia peste 35 de ani, la 7 noiembrie 1977, judecătoria sectorului 2 București emite o hotărâre deliberativă de deces (numărul 3.742) prin care se consemnează ca dată a decesului lui Emil Gulian, pe baza unor documente militare și informații certe, 20 noiembrie 1942. Pe baza acestei hotărâri, se va elibera, la Giurgiu, actul de deces 35 din 28 ianuarie 1978.

În ciuda faptului că Poetul s-a stins din viață pe frontul îndepărtat, Emil Gulian se va lega prin moarte tot de orașul în care s-a născut și pe care l-a iubit. Se închide, astfel, cercul vieții lui Emil Gulian tot la Giurgiu.

Pentru consolare, / Plimbare- / Un turn provincial fără pretenții de stil, / Cu cercuri concentrice albă, / Lîngă el te înfășori circular / Și nu e nimic. / Dacă mergi mereu circular, / Te apropii, în timp, de moarte.

(*Giurgiu*)

Întâmplare sau nu, la împlinirea unui gând de a readuce acasă pe Poetul Emil (Gulian), a trudit, scormonind zeci de file îngălbenite de vreme, tot un Emil (Talianu), având alături sprijinul și generozitatea nepotului, care a oferit, necondiționat, spre a fi cercetate manuscrisele păstrate, și botezat, cum putea altfel, decât Emil (Achimescu-Gulian) !

Tipărituri românești la Sfântul Munte Athos

(urmare din pagina 15)

Cobzaru (din 2008, dar sosit la Athos din 1993).

Pagini folositoare celor interesați și instructive pentru cititori sunt cele referitoare la paraclisul *Chiliei „Sfântul Gheorghe" Livadogheni*, la procesul de restaurare, la corpurile de chilii, la catapeteasmă și pictură, la relicvariul și osuarul sfintei chilii.

Cu interes și mulțumire am aflat menționarea noastră referitoare la bibliografia superiorului Gherasim Sperchez. Prin articolele publicate de noi, menționate în volumul prezentat[3], am evidențiat și susținem în continuare locul de origine al monahului Gherasim ca fiind satul Mărtănuș din jud. Covasna, deși autorii volumului înclină spre alt loc natal, respectiv Zărnești, jud. Brașov. Argumentul nostru se află în *„actul de mulțumire*" (colecția familiei Mioara Dobrilă, originară din Mărtănuș), de fapt o scrisoare-felicitare de Paști datând din anul 1911(redată în copie în volum), în care autorul, chiar superiorul Gherasim Sperchez, notează: *„vă scriu Nepoată Ecaterina alu Costandin Bârlă din mărtănușu că sau primit în pustnicescul nostru schit milosteniea sau darul Dumneavoastră ce ați trimes din preună cu pomelnecu prin ucenicul nostru cel credincios Nil Monahul Clinciu pândza și banii 12 coți și 20 l(ei). Domnul Hristos să vă primească darul în altarul său cel mai presus de ceruri. Spune închinăciune și multă sănătate dela noi lu Bărbatu D-mitale și Leli(i) Paraschivii Maicăti(i) fosta soție lu Petrea Rențea asemenea și la tote neamurile Dumneavoastră ...*" Amănuntele referitoare la neamurile din Mărtănuș dovedesc originea monahului Gherasim. El se adresează nepoatei a cărei mamă este numită „lele" (mătușă), despre care știa că mai fusese căsătorită, știa inclusiv numele fostului soț. Nu ne miră adresarea la plural întâlnită frecvent la călugări, și în ziua de astăzi, chiar în cazul rudelor. Merită a se cerceta în continuare această problemă.

Se cuvine, chiar dacă a trecut un secol, ca noi, cei de astăzi, aflați oriunde în țară, să scotocim prin documentele de familie. De ce să nu sperăm că vom mai afla, tăinuit vremurilor, vreun act de mulțumire de la Athos ! ?

Partea a doua, *Tipărituri românești* la Chilia „Sfântul Gheorghe" Livadogheni (p. 123-510) este cea mai substanțială și mai ... migăloasă. De la început, remarcăm că tipăriturile de la *Chilia „Sfântul Gheorghe"* din Athos sunt numeroase și variate tematic. Ele trec de 1900 de volume, plus o colecție importantă de periodice. Autorii cărții le-au împărțit în următoarele categorii: Tipărituri între anii 1737-1830 (ceea ce reprezintă *Bibliografia Românească Veche*), apoi dintre anii 1831-1918 (*Bibliografia Românească Modernă*), dintre anii 1919-1945, dintre anii 1945-1989 și dintre anii 1990-2015, la care se adaugă tipărituri fără foaie de titlu, tipărituri bilingve, dicționare, albume, ghiduri și atlase, manuale, almanahuri, periodice, calendare și tipărituri dactilografiate / xeroxate. La fiecare se menționează anul apariției, autorul, titlul, locul tipăririi, însemnări (dacă există – unele foarte interesante pentru istorie, în special la cărțile vechi) și numărul curent. Un volum impresionant de muncă.

Cele 510 pagini, format A4, alcătuiesc un tom cu o prezentare grafică de excepție, copertă cartonată și supracopertă cu imaginea fotografiată a *Chiliei „Sfântul Gheorghe" Livadogheni* (fotograf Laurențiu Tătulescu, București), iar coperta interioară înfățișează o gravură a schitului realizată de arh. Corneliu Dan (1999). Menționăm și ilustrațiile interioare (icoane vechi, coperți, foto vechi) de o calitate ireproșabilă.

Volumul *Tipărituri românești în biblioteca Chiliei „Sfântul Gheorghe" Livadogheni, Capsala, Sfântul Munte Athos* și-a atins scopul științific propus, acela de a cerceta, de a evidenția și a demonstra existența unui important fond de carte românească în bibliotecile mânăstirilor de la Athos, de-a lungul unei perioade îndelungate de timp. Valoarea științifică este evidentă. Felicităm autorii, urându-le succes în a continua această minunată și plăcută lui Dumnezeu muncă de cercetare a istoriei și a credinței noastre ortodoxe.

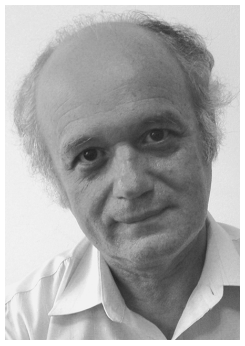
---

[1] Ediție a Chiliei „Sfântul Gheorghe" Livadogheni, Capsala, Sfântul Munte Athos, 2016, 510 p.

[2] V. Ionichie Bălan, *Vetre de sihăstrie românească (secolele IV-XX)*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., ediția a II-a, București, 2001, p. 365-366

[3] Luminița Cornea, *Adeverință de la Sf, Munte Athos din anul 1911*, în *Magazin de filatelie, cartofilie și numismatică*, nr. 5, iulie-august 2002; Idem, *Călugări din Mărtănuș-Covasna trăitori în Sfântul Munte Athos, la început de secol XX*, în *Grai românesc*, nr. 2 (55), 2012, p. 6; Idem, *Monahi și monahii din Arcul Intracarpatic*, în *Mesagerul de Covasna*, din 4 decembrie 2015.

Quo vadis Historia ? (I)



Emil Păunescu

Unii au pronosticat „sfârșitul istoriei” degeaba, mulți se întreabă încotro merge ea. Umil slujitor al muzei Clio, mărturisesc că domeniul istoriei este mult mai întins decât se crede îndeobște. Prezent în 1980, când București au găzduit un congres mondial, am văzut că titulatura oficială a aceluia (ca și a Comitetului Internațional organizator) era „de științe istorice”. Multe dintre disciplinele auxiliare ale istoriei au evoluat spectaculos în epoca ce a urmat celui de-al doilea război mondial, impunându-se ca științe de sine stătătoare, diversificându-se la rândul lor, intrând în dialoguri profitabile cu alte științe socio-umane. Nu mă voi aventura mai mult în teoretizarea fenomenului, pe care am dorit doar să-l semnalez, pentru mai buna înțelegere a ceea ce am observat de curând, la primul Congres Național al Istoricilor din România, desfășurat la finele lunii august în Cluj-Napoca.

Câteva observații generale

Vorbim despre **primul** congres al istoricilor români, în condițiile în care manifestări de o asemenea amploare ale acestei categorii profesionale nu au avut loc nici în România monarhistă, nici în cea comunistă, nici în sfertul de veac postdecembrist anterior inițiativei clujene. Aceasta spre deosebire de geografi de exemplu, care au avut asemenea întâlniri în toate perioadele menționate.

Principalul **organizator** a fost Universitatea „Babeș-Bolyai”, secondat de filiala clujeană a Academiei Române. Comitetul Național al Istoricilor din România, o organizație rareori vizibilă (revitalizată, probabil, de președenția academicianului Ioan Aurel Pop), a apărut și el pe afișul Congresului. În schimb, Societatea de Științe Istorice continuă să agonizeze, ca și alte O.N.G.-uri din domeniu.

Cât de **reprezentativ** a fost acest congres ? Aproape 40% dintre participanți au venit din partea gazdelor, mai mult ori mai puțin localnici. Vreo 20% au fost bucureșteni, peste 10% au provenit de la Iași și Sibiu, iar alte zece procente au fost români din afara granițelor (în principal de la Chișinău). Ceilalți congresiști au reprezentat peste 30 de orașe din toate provinciile istorice. Chiar dacă au lipsit destule personalități ale istoriografiei contemporane, unele chiar din Cluj-Napoca (și nu ne referim la absențele obiective !), putem considera că s-a atins o cotă de reprezentativitate mulțumitoare.

Din punct de vedere **tematic** s-au înregistrat 15 prelegeri în plen, vreo 50 de secțiuni (cu o medie de peste șapte comunicări fiecare) și aproape 20 de mese rotunde. Diversitatea tematicii a fost impresionantă, fiind însă suficient de echilibrată, ca urmare a compromisului dintre cererea orientativă a organizatorilor și oferta participanților.

Scopul principal al organizării Congresului a fost descris astfel în cuvântul de deschidere al profesorului Pop: „Menirea acestui congres este, între altele, dorința de reașezare pe baze sigure a prestigiului istoriei ca formă de cunoaștere a vieții omenirii și poporului român, de revigorare a cercetării științifice în domeniu, de reconsiderare a statutului istoricului în societate și de asigurare a statutului de disciplină școlară a istoriei, la toate clasele și profilurile, în acord cu importanța cunoașterii istorice”.

În cadrul manifestării a funcționat un **târg de carte** de specialitate, nu mai puțin de 16 edituri prezentând standuri și demonstrând o producție impresionantă. Au fost programate peste 20 de lansări de carte, cea mai importantă fiind rezervată chiar președintelui Congresului (Ioan-Aurel Pop, *Transilvania – starea noastră de veghe*, Editura „Școala Ardeleană”, Cluj-Napoca, 2016).

Programul general, extrem de dens, nu le-a permis participanților contactul cu prea multe dintre obiectivele cultural-turistice ale municipiului-gazdă. Impresiile lor fugare au fost însă, neîndoielnic, pozitive, după cum Congresul ca atare s-a încheiat cu un bilanț încurajator.

Centrul universitar Iași și-a asumat deja organizarea ediției următoare (în 2018), după cum s-a propus ca a treia și a patra ediție să aibă loc la București (în 2020) și Alba Iulia (în 2022).

În partea a doua a acestui articol voi reveni cu unele considerații personale, vizând plusuri și minusuri organizatorice, observații asupra situației „tagmei” istoricilor români, propuneri pentru viitor.

Troița eroilor

Marin UDROIU

Curtea bisericii „Sf. Gheorghe” din Cartojani, zidită la 1852 în zilele domnitorului Știrbei Vodă, este plină de lume. Au rămas în continuare cei ce luaseră parte la slujba de dimineață, dar au mai venit numeroși alți săteni, mulți însoțiți de copii și nepoți. Sunt invitați cu toții să participe la ceremonia de sfințire a Troiței Eroilor, ansamblu fixat în stânga intrării, orientat spre aleea ce vine dinspre școală și coboară imediat către necropola sătească.

Un comitet de inițiativă format din intelectuali născuți în această așezare de pe Drâmbovnic a convocat atenția publică pentru a marca scurgerea a 480 de ani de la atestarea documentară a numelui localității. La 7 iulie 7004 (1536) într-un hrisov domnesc semnat de voievodul Radu Paisie în cetatea de scaun de la Târgoviște apare pentru întâia oară denumirea Cârtojani.

Troița Eroilor a fost circumscrisă listei de obiective ale anului aniversar și iat-o consemnată ca realitate în preajma zilei de calendar din actul domnesc. Este compusă dintr-o cruce de mari dimensiuni din lemn, ornată cu însemne biblice și a fost executată de meșterul Teodor Bârsan din Bârsana-Maramureș, la comanda unui localnic, ambasadorul Neagu Udroiu, care a dăruit-o bisericii din satul natal.

Ansamblul în sine a comportat cheltuieli suplimentare, legate de aducerea Troiței din îndepărtatul ținut nordic, acoperite din fondul parohial cu participarea prin contribuție proprie a profesorului de matematică Ion Marin, născut în sat și retras la pensie în casa părintească. Pe două plăci de marmură albă sunt caligrafiate numele celor aproape două sute de ostași din Cartojani căzuți în tranșeele celor două războaie mondiale. Confecționarea plăcilor și afișarea numelor proprii se datorează meșterului pietrar Mihai Marian și fiicei sale, din comuna Săbăreni.

Edificarea ansamblului în curtea bisericii a fost preluată de preotul-paroh Ionel Andrei, care s-a dovedit extrem de devotat ideii și, totodată, un coordonator plin de abnegație și pricepere al lucrărilor de șantier. A avut alături, a văzut tot satul, pe părintele Marian Antone cu care face echipă de mulți ani în slujirea bisericii din Cartojani. S-au implicat efectiv în execuția operațiilor de ordin pur tehnic trebuincioase, cu dăruire și măestrie profesională de invidiat, sătenii Marin Stan sudor, Florin Păun mozaicar, Ștefan Geatără lăcătuș.

Slujba de sfințire a Troiței Eroilor a fost oficiată de către preoții Ionel Andrei, Marian Antone și colegul lor de la parohia vecină Sadina. În desfășuraea ei, ceremonia religioasă a inclus episodul, cu puternică încărcătură emoțională, în care au fost rostite unul după altul, în ordine alfabetică, numele tuturor eroilor căzuți pe front.

Cu gândul la ei și din dorința chemării lor în neuitare a și fost înfăptuit acest modest dar atât de puternic generator de emoții. De azi înainte, noi nepoții și strănepoții, rudele, prieteni ori simple cunoștințe, legați de întâmplarea de a le ști de nume, vom avea posibilitatea de a lăcrima cu gândul la ei. Neuitând nicio clipă că le-a fost dat să moară pe te miri unde, fără a avea parte de o lumânare la căpătâi înainte de a-și da duhul, cu atât mai puțin de creștineasca binecuvântare a preotului și fără a ști cineva unde le-a fost soarta să fie ascunși sub pământ. Noi le putem aprinde când dorim o candelă, ca și cum ne-am afla în dreptul lespedei care îi adăpostește de friguri și ploi. De ce nu le-am așeza alături de nume o floare culeasă special din iarba verde de acasă ori de pe câmpul străbătut cu piciorul de ei înșiși pe când aveau viața în față. Așa vom căuta să-i ajutăm să se simtă mai puțin singuri.

De toată isprava inițiativa școlii din sat de a nu lipsi de la eveniment. Dascăli – între aceștia preotesele Anton și Andrei, profesoara Mariela Trăncuță – au pregătit momentul literar artistic axat pe cultul eroilor. O încântare să vezi acel grup de elevi îmbrăcați în frumoase costume populare recitând, cântând, povestind !

Toamna Culturală Bolintineană 2016

Odată intrați în anotimpul nuanțelor arămii, când perele de Bolintin dau în pârg, ***Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*** pregătește tradiționalul festival cultural al sudului. Ajuns la cea de a patra ediție, cea din 2016 coincide cu aniversarea a douăzeci de ani de la prima apariție a revistei ***Sud***. Este încă un motiv pentru a ne bucura că spiritul autentic românesc supraviețuiește în acest colț de câmpie care este Bolintinul.

Festivalul TOAMNA CULTURALĂ BOLINTINEANĂ vă propune și vă invită să participați la următoarele evenimente:

15-16 octombrie – ***La pas prin Bolintin*** – preumblare ghidată de un cunoscător pe străzile pline de povesti ale Bolintinului istoric, acompaniată de gogoși calde și un vin tânăr. (ora 14.00-15.00)

21 octombrie – ***Dincotro Apocalipsa*** – dezbatere publică despre provocările lumii contemporane, susținută de d-nii Alexandru Mironov, Gheorghe Dragomir și moderată de dl Neagu Udroiu. (ora 13.00-14.30)

22 octombrie – **SUD 20 ANI** – manifestare complexă dedicată aniversării a douăzeci de ani de apariție a revistei *Sud*, cu participarea colaboratorilor mai vechi și mai noi, a cititorilor și susținătorilor și cu înmânarea unor însemne de recunoștință (ora 11.00-15.00):

- slujbă religioasă și depunere de coroane în memoria poetului D. Bolintineanu;
- dezvelirea plăcii dedicate memoriei bolintinenilor Ion și Constantin Carbarău;
- mini-concert de muzică clasică și jazz;
- simpozionul aniversar al revistei ***Sud***.

30 octombrie – ***Interferențe culturale franco-române*** – scriitori români și francezi își prezintă creațiile. Invitat special d-na Linda Bastide, Secretar General al Societății Poeților Francezi și redactor al rubricii de poezie „Poètes à vos plumes” în revista *Paris-Montmartre*. (ora 11.00-12.00)

26 noiembrie – ***Bolintin - Cartea orașului*** – lansarea lucrării monografice dedicate orașului Bolintin Vale. (ora 11.00-13.00)

Parteneri ai Asociației și revistei *Sud* întru buna desfășurare a evenimentelor vor fi:

Primăria și Consiliul Local Bolintin Vale;
Liceul Tehnologic „D. Bolintineanu”;
Școala Gimnazială Bolintin Vale;
Școala Gimnazială nr. 3, Palanca;
Biblioteca Orășenească Bolintin Vale;
Centrul de Etică și Strategii, sucursala Bolintin Vale;
Editura Rawex Coms București;
Editura Oscar Print București;
C54 Photography;
Restaurant Pensiune Traian Chiva.

Pentru informații și confirmarea participării:
e-mail – revistasud@yahoo.com
Facebook – *Bolintin Vale* și *Zona Bolintin*
telefon – 0720350555

Clubul de istorie

Ciprian NECȘUȚU

Sâmbătă, 17 septembrie 2016, într-o superbă zi, în care soarele ne-a desfătat cu lumina-i blândă de toamnă, împătimiții de istorie au avut o nouă întâlnire în cadrul Clubului de Istorie. Manifestarea, începută cu cinci ani în urmă, este organizată de Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu, care este formată din iubitori de cultură din mai multe localități din jurul Bolintinului din Vale (Dârvari, Florești, Palanca, Stoenești, Ogrezeni, Poenari, Hobaia, Crivina etc.), inclusiv din Capitală. Ediția despre care



Conacul Djuvara din Florești

vorbim, la invitația generoasă făcută de dl Marius Nițescu, primar al comunei Florești-Stoenești, el însuși unul dintre membrii Clubului, a avut loc la Florești, într-o locație cu totul deosebită. Este vorba despre fostul Conac Djuvara, monument istoric, astăzi aflat în proprietatea d-lui Gheorghe Balcan, un om care știe să aprecieze și să păstreze un ansamblu de această valoare. Adică, se poate spune că ansamblul arhitectonic Conacul Djuvara a avut norocul să intre în mâinile cele mai potrivite, care vor ști să-l readucă la viață și să-l ofere românului prețuitor de trecut. Desigur, ajutorul comunității locale este indispensabil, însă, din câte am văzut, se prefigurează o bună colaborare între prețuitorul de cultură și patrimoniu care este dl Balcan și inimosul administrator al destinelor localității, dl primar Marius Nițescu.

Această ediție a Clubului a debutat la Conacul Gavril Drugănescu de la Stoenești, unde am fost întâmpinați de maica



Domitorul Mavrocordat în biserica din Drugănești

stareță Filofteia Plăcintar, care ne-a oferit o foarte instructivă vizită ghidată prin această construcție brâncovenească. Parcul și zona, bine îngrijite de adevărate mâini de gospodari, dovedeau prețuirea arătată acestor vechi vestigii. La fel de interesantă a fost și vizita la biserica aflată în apropiere, ctitorie și gropniță a neamului Drugăneștilor, care ne-a impresionat prin culorile vii ale unei picturi peste care au trecut trei veacuri.

Următoarea oprire a fost la Conacul Djuvara, unde am fost întâmpinați cu o deosebită căldură și ospitalitate de dl. Gheorghe Balcan. Lucrările s-au desfășurat în sala de festivități, o mică bijuterie arhitectonică, o sală de teatru în miniatură aflată în inima clădirii.

După discursul de deschidere al d-lui primar Marius Nițescu și cel de bun venit al gazdei noastre, dl. Gh. Balcan, s-a trecut la „muncă". Primul punct avea să-l susțină dl Vasile Grigore, care, începând din secolul al XIII-lea, de la cneazul Ioan și până în secolul al XIX-lea, avea să facă o succintă trecere în revistă a istoricului satului Florești și a familiei boierilor Florescu. S-a propus, cu această ocazie, ca dată a primei atestări documentare a satului Florești anul 1477 și s-a reținut că unul dintre boierii Florești, Radu Florescu, fiul jupaniței Maria cea Bătrână, ar fi foarte posibil să fi fost frate vitreg cu marele domn al Unirii, Mihai Viteazul.

A urmat un moment de relaxare, după o încărcată expunere



Conacul Gavril Drugănescu din Stoenești

istorică, în care frații Ana și Raul Cârciumaru au susținut un miniconcert de chitară clasică, iar eleva Florentina Grigore a rostit versuri dedicate satului natal. Lor le-a urmat o prietenă de



Prof. Gianina Mehedințu și Marian Grigore împreună cu elevii înainte de începerea Clubului

suflet a Clubului de Istorie, membră a Uniunii Scriitorilor din România, poeta Victoria Milescu, care ne-a recitat câteva sensibile



Tabloul ctitorilor din biserica Drugănești

versuri dedicate anotimpului în care urmeaza să intrăm.

Pagina de istorie a fost reluată prin intermediul d-lui Ștefan Crudu, care a abordat un subiect mai puțin cunoscut, legătura de iubire dintre Luxița Florescu (ai cărei părinți stăpâniseră moșiile Florești și Palanca) și marele revoluționar pașoptist Nicolae Bălcescu. Fructul acestei iubiri, profesorul Bonifaciu Florescu, și-a avut și el locul în expunere.

După un alt moment, în care dl profesor Florin Iordache a dat o mostră de indubitabil talent literar și a relevat, încă o dată, temperamentul vulcanic al unui adevărat iubitor de neam românesc, am fost îndreptați către vremuri mai apropiate de noi. Expunerea d-lor Ciprian Necșuțu și Iulian Băcțel a surprins prin ineditul informațiilor și prin faptul că se referea tocmai la locul în care ne aflam, la Conacul Djuvara și foștii săi proprietari. Evocarea a stârnit nostalgie în rândul publicului, prin faptul că unele din personajele menționate de vorbitori își aveau în sală rude și cunoscuți. Într-o astfel de ipostază s-a găsit d-na prof. Raluca Nițescu, care a promis să întregească informațiile oferite cu altele noi.

Urmând drumul început, dl prof. Corneliu State a prezentat date inedite privitoare la proprietatea și familia unui binefăcător al satului Palanca, omul politic Ion Ionescu-Brăila, al cărui nume îl poartă principala stradă a satului. Chestiuni interesante, pe care, fără îndoială, orice locuitor cu spirit patriotic ar trebui să le cunoască și să le respecte. Alocuțiunea dumnealui a fost completată de eleva Adriana Păduraru, cu amintirile bunicii ei (Niculina Petre) din anii instaurării regimului comunist.

La final, am mai consemnat încă o ediție reușită, plină de informații inedite a Clubului de Istorie, de care s-au bucurat, pe



lângă cei mai înainte menționați, Andrei Gheorghe, Silvia Stancu, Erasmina Iuliana Porojan, Elena Maria Chelu, Nicolae Ciubuc, Ștefania Costache, Constantina Chiva, Marian Grigore, Gianina Mehedințu, Mioara Mănescu, Mirela și Vasile Dorobanțu, Sanda Man, Constantin Bărbuță, Niculae Stoica, Valerian Crețu-Taulescu, pr. Vasile Valeriu Dumitrescu, Constanța Crudu, Gheorghe Șerban, Marin Florin Valentin, Păun Stelian, pr. Lucian Neacșu și un numeros grup de elevi de la școlile din Florești,



După lucrările Clubului, o vizită în beciul brâncovenesc

Stoenești și Palanca. Vă invităm pe toți acei dintre dvs care iubiți istoria și aveți respect pentru neamul din care ne tragem, să vă alăturați nouă la următoarea ediție, de sâmbătă, 19 noiembrie 2016. Promitem să fie specială ! Ca de obicei, intrarea este liberă și vă așteptăm cu drag.

Întâlnirea de la Florești s-a încheiat așa cum se cuvine într-un conac boieresc, sub bolțile brâncovenești, unde vinul bun a curs în valuri iar bucatele au fost precum în cronici. De-asta ne-am și despărțit parcă mai „grei" și mai greu decât niciodată…

Mulțumim boier dumneavoastră !

Mersul târgului

Ștefan CRUDU

14.08.2016: *Riscuri asumate*

Există, pentru participanții la târg, destule riscuri. Pentru cumpărători, în mare, acestea ar fi: de a cumpăra marfă de calitate necorespunzătoare, de a înghiți praf și a inspira fum, de a-și umple încălțămintea de noroi, de a fi păcăliți la cântar, de a fi furați la înghesuială, de a nu (mai) găsi ceea ce caută și multe altele. Pentru vânzători, deși mai puține, există riscul suprem: acela de a fi surprinși de ANAF și a pierde tot. Se întâmplă cam de acum doi ani înaintea unei sărbători mai mari. Stolul de cerberi ai legalității fiscale, singura armată din această țară care se pretează la ofensivă și nu pierde nicio luptă, se abate mai ales peste sectorul carne și lactate, mai aprovizionat ca de obicei, făcând numeroase victime (confiscări și amenzi). Azi, legumele și fructele de vară au fost din belșug și de calitate. Varza, cam mică, 1 leu/kg. Vinete frumoase, tot 1 leu/kg. Pepeni verzi: 0,7 lei/kg. Ceapa, zisă românească: 1,5-2 lei/kg. Cartofii: 1 leu/kg. Verdețurile și alte zarzavaturi se expuneau pe tarabe în toată verziciunea lor. Surprinzător însă prețul la roșii: 3,5 lei/kg. La fel ardeii capia roșii. Unele doamne și-au cumpărat pentru zacuscă doar ceapa și vinetele, sperând ca altă dată să cumpere și roșii mai ieftine. Șansa de bulion este minimă în această situație: doar câteva borcane (pentru sarmalele de Crăciun) făcute pe aragaz. Nicio speranță pentru cantități mai mari, fabricate în căldări de aramă sau tuciuri de aluminiu pe pirostrii, în curte. Le trecem la trecut și tradiții pierdute. Ardeii grași, foarte frumoși, 1,5 lei/kg. Să sperăm la recolta a doua de roșii și să mai așteptăm până luna viitoare. Cerealele, mai ales porumbul (compromis 50-70% de secetă) se scumpesc la fiecare săptămână. Sfatul meu: tăiați cocoșii, curcanii și gâscanii. Mănâncă degeaba până la primăvară. Învățați de la albine (noaptea Sf. Bartolomeu) și de la văru' Marin.

21.08.2016: *Giganții tarabelor !*

O zi cu temperaturi foarte ridicate (încă). Și după ora 10:00 târgul era foarte animat. Cumpărătorii aveau ce și de unde alege. Marfă frumoasă și proaspătă. Prețuri în general convenabile la marea majoritate a legumelor și zarzavaturilor. Excepție tomatele (de culori și forme neobișnuite, mergând până la negre !) care se mențin la 3-3,5 lei/kg și ardeii capia roșii și gogoșarii roșii, la 3-4 lei/kg. În rest, cum am spus, acceptabil: vinete 1,5 lei/kg (la lichidare chiar 1 leu/kg – dacă iei tot stocul rămas), ardei grași 2 lei/kg, pepeni verzi 0,6-0,7 lei/kg, cartofi mari 1 leu/kg.

Ceea ce m-a surprins au fost dimensiunile exagerat de mari ale multora dintre acestea: vinete Aragon de circa 1 kg/bucata, roșii „Fantezia" – 3 buc/kg, ardei capia „ureche de elefant" exagerat de mari, pepeni verzi de la 10 la 15 kg/bucata, usturoi cu căței cât dulăul, morcovi cât coada de teslă etc. Explicația este simplă. Grădinarii folosesc numai semințe din import, hibrizi modificați genetic, „românești" fiind doar pentru că sunt cultivați la noi. La asta se adaugă tratamentele exagerate cu pesticide interzise deja de normele europene și folosirea la greu a îngrășămintelor minerale prin apă sau prin stropire cu îngrășăminte foliare care accelerează creșterea și înflorirea. Cineva a cumpărat roșii din Obor și le-a aruncat întrucât miroseau puternic a substanțe chimice. O grădinăreasă mi-a spus că roșiile se culeg verzi și apoi se stropesc cu o anumită substanță și în trei zile se înroșesc. Deci, iată ce mâncăm. Otrăvuri. Aici ar trebui să fie controalele, dar... Am luat un pepene galben de 3 kg „românesc" care într-adevăr era foarte gustos. Am vrut să iau semințe dar am constatat că erau atrofiate, seci, niciuna nefiind viabilă pentru a fi folosită. Concluzia: hibrid nemânesc. Nu știu ce urmări pot avea în timp la om, dar am citit în revista *Fermierul* că la iepurii care rod acești pepeni scade fertilitatea până la 10%, afectând specia. Om trăi și om vedea ! ? Și-așa s-a înmulțit lumea exagerat. La sectorul carne nu am mai găsit decât o bucată de pastramă. De frica ANAF, cumpărătorii interesați vin dis-de-dimineață, încă de la ora 6:00 și până la ora 8:00 se vinde aproape tot. Adaptare, nu-i așa ?

28.08.2016: *Operațiunea „cleștele"*

Spuneam acum o săptămână de riscul controalelor ANAF înaintea unor sărbători religioase mai mari, când târgul se umple de carne, păsări, lactate și brânzeturi. Și iată, parcă aș fi prevestit ceea ce s-a întâmplat azi. ANAF și-a modificat planul de acțiune. Nu a mai blocat incinta târgului la ora de vârf (8.00), ci a efectuat filtre totale, împreună cu efective impresionante de Poliție de la circulație și jandarmi, pe șosele de la ora 6.00 dimineața, oprind tot ce a intrat și ieșit la podul peste Argeș, la intrare Autostradă Km 30, la podul peste Sabar și chiar în Crivina, practic toate căile rutiere ce duceau spre Bolintin. S-au confiscat importante cantități de carne de vițel și porc, s-au dat amenzi foarte mari. Carnea confiscată s-a depozitat într-o cameră a A.D.P.-ului de lângă târg, urmând ca abia marți să fie preluată de PROTAN și incinerată. Desigur, până atunci va colcăi de larve și se va împuți. Probabil va fi fotografiată ca să se spună: „iată ce carne s-a confiscat". Păcat de animalele sacrificate în zadar. Sigur că apoi au intrat și controlat cam tot târgul: cereale, cherestea, legume. Este clar că această operațiune a fost planificată din timp și atent pregătită, cu monitorizarea desfășurării târgului. De altfel, cu o săptămână în urmă s-a acționat la magazinele din centru, dându-se amenzi uriașe și chiar suspendându-se activitatea (vezi „Dalia"). Și cu toate aceste acțiuni, planul la încasări al ANAF nu s-a îndeplinit pe țară (comunicat oficial de presă). Din păcate, aceste năvăliri în forță asupra micilor comercianți nu sunt eficiente. Să confiști mături, sticle cu lapte de la niște necăjiți care supraviețuiesc muncind din greu, nu vor reduce adevărata evaziune fiscală. Iar acești comercianți-producători care vin în târgul din Bolintin Vale nu vor să-și abandoneze mica afacere, ci doresc doar să li se ofere condiții corespunzătoare de desfacere a mărfurilor. În rest, legumele au susținut vânzările. Toate de calitate foarte bună în acest vârf de sezon, când în sfârșit au venit și ploile mult așteptate. Prețuri corecte, asemănătoare cu săptămâna trecută, dacă nu chiar puțin mai mici. Înainte de plecare unii și-au redus prețurile destul de mult. Capia roșii (mai mici, dar proaspeți și sănătoși) i-am luat cu 2 lei/kg. Deh, ofrande pentru îmbunarea celor care strică mersul firesc al târgului.

4.09.2016: *Ispite autumnale*

Prima duminică de septembrie s-a dovedit a fi ferită de factori perturbatori (ANAF). De aceea, activitatea s-a desfășurat sub auspicii favorabile unui comerț activ, în care părțile au avut fiecare de câștigat. Marfa variată, de calitate, proaspătă și relativ ieftină, s-a vândut aproape în totalitate. Vinetele au dispărut repede de pe tarabe (1 leu/kg). Ceapa, prezentă la prea mulți vânzători cu 1,5 lei/kg, m-a făcut să-mi pun întrebarea de ce atât de multă și ieftină. Petrică din Hobaia a zis că s-ar putea să aibă defecte (foi interioare afectate) și că vor să scape de ea. N-aș crede. Mai degrabă oferta mare a scăzut prețul. Gogoșari frumoși la maxim 3 lei/kg (spre final cu 2,5 lei), capia roșu cu 2 lei/kg au posibil aceeași explicație: abundență. Roșiile obișnuite 2 lei/kg. Până la urmă, am luat ceapa cu 1,3 lei/kg. Pepeni proaspeți cu 0,5 lei/kg. Ca și varza. Fiind ispitit așadar de multe, mi-am umplut papornița (pardon, mașina). Bine ai venit, toamnă !

11.09.2016: *Mini-prix în miez de zi*

Am ajuns la târg aproape de ora 11, după ce m-am strecurat cu greu prin centrul Bolintinului, plin de mașini și părinți cu copii de mână (ultimele achiziții pentru mâine – începutul școlilor). Surpriză însă. M-am învârtit de două ori până am găsit loc de parcare în exterior, de parcă ar fi fost zi de bâlci de Sf. Dumitru. Mașină lângă mașină, puhoi de cumpărători. S-au vândut la greu legumele pentru conserve și zacuscă: ardei capia și gras, gogoșari și castraveți. Oamenii umpluseră saci, nu sacoșe, cumpărând la disperare în cantități foarte mari. Prețuri la nivelul cel mai scăzut de până acum: cartofi 1 leu/kg; ceapă uscată 1,30 lei/kg; roșii 2 lei/kg; ardei gras 2 lei/kg; capia și gogoșari roșii 2-2,5 lei/kg; pepeni galbeni (ultimii) 1,5 lei/kg; pepeni verzi 0,5 lei/kg; castraveți 1,5-2 lei/kg; vinete 1,5-2 lei/kg etc. De parcă se revărsase cornul abundenței în târgul nostru. Cerealele 12 lei/dublu sau 35 lei/sacul de trei duble (stil nou). Un nene, fericit că rămăsese doar cu patru (patru) găini reformate (cam făzănițe, suple și aproape fără fulgi) din cele 100 aduse de dimineață, le lăsase la 5 lei/buc. Pomană rară, nu altceva. Deci marfă există, cumpărători așijderea (bolintinenii au bani, orice s-ar zice) dar trebuie – se impune – un târg amenajat corespunzător (și ca urmare, autorizat) ca să dispară stresul controalelor inopinate. Astfel, vor/vom avea toți de câștigat.

18.09.2016: *Din sac în sac*

Din nou aglomerație ca la bâlci. Străzile laterale sunt pline de mașini, încât ca să parchezi te depărtezi mult de intrări. Se cumpără cantități mari de legume. Nu cu sacoșa, ci cu sacul. Vinetele (2 lei/kg) au fost vedete azi. S-au vândut în totalitate și repede. Și celelalte legume s-au epuizat: gogoșari 3 lei/kg, capia 2,5-3 lei/kg, roșii 3-3,5 lei/kg. Ultimii ardei grași i-am luat cu 1,5 lei/kg. Producătorii, dar și intermediarii, nu își ascundeau satisfacția. Am văzut la final un „zid" înalt de cutii de carton goale (golite), suprapuse lângă autoutilitara unui negustor care urma să le urce în interior. Fuseseră pline cu legume și fructe. O demonstrație de cât câștigă, după așa vânzare, duminică de duminică. Ba și în alte zile, la alte târguri pe care le frecventează permanent. Cumpără de la producători sau de la „Angro"-uri și vând în târg(uri), unde plătesc doar 10 lei locul, plus eventual câteva pungi cu marfă mai aleasă pentru supervizorii târgului. Spre sfârșit, cei vizați și „atenționați" fac pachete pentru cei care asigură ordinea (în uniformă sau în civil). Îi văd că poftesc la multe (carne și ce-i mai trebuie omului). Mai laudă marfa unuia, mai întreabă dacă au un oarece produs (care este vizibil pe tarabă, evident) ca să știe ce trebuie oferit ca „atenție" (citește „taxă de protecție"). Puțin cu puțin, de la mulți se adună destul, nu-i așa ? Așadar, la spartul târgului, cerșetorii și „boșii" își umplu, unii sacii, alții portbagajele, la vedere. Asta văd, asta vă spun ! Însă vânzătorii astfel păgubiți trebuie să-și recupereze pierderea, mărind prețul. Această tehnică se perpetuează dinainte de '89. Metehne balcanice.

Dar cine credeți că nu a lipsit azi din târg ? Ați ghicit. Aritică, anticarul ambulant cu nelipsitele lui cărți expuse direct pe pământ și fixate contra vântului cu pietre. Care, la un moment dat a primit marfă proaspătă: carpete, peretare ș.a. Am cumpărat cu 40 lei un frumos macat galben de lână, într-o stare perfectă. Curat chilipir, coane Fănică !

25.09.2016: *Ziua ardeiului*

După temperaturi de vară (+32°C în sud), ploile abundente care au căzut începând de luni seara au fost binevenite pentru agricultură. Legumicultorii, în special, s-au bucurat pentru că nu trebuie să mai ude. Dar apa în exces își are reversul ei. Legumele crapă și se depreciază calitativ. De aceea s-au grăbit să culeagă cât mai repede și cât mai mult. Rezultatul: abundență de ardei gogoșari și capia care umpleau în grămezi mari toate tarabele. Preț uniform: 2,5 lei/kg. Deși m-am dus după ora 10.00, a fost dificil sa găsesc un loc de parcare. Și asta după ce am străbătut în salturi, ca la un veritabil test de off-road, porțiunea de cca. 300 de metri pe drumul județean (!) – str. Palăncii – în zona cartierului de spoitori. După mimica partenerilor de drum, chiar observam injurăturile. Se apropie Sf. Dumitru și nu se vede nicio intenție de reparare a străzilor Palăncii și Republicii, riverane târgului. Reamintesc importanța foarte mare a târgului pentru dezvoltarea economică a Bolintinului din Vale, dar și vechimea lui: înființat în octombrie 1875. Dacă mergem pe teoria conspirației, înseamnă că interese „antibolintinene" doresc dispariția micilor întreprinzători și producători locali și zonali, prin concentrarea comerțului în cele trei supermagazine centrale (două le știți, la al treilea au început lucrările pe str. Partizani).

Așadar, din nou cumpărători mulți. La fel ca acum o săptămână, s-au cumpărat toate vinetele, indiferent de calitate. Prețul a fost exagerat de mare: 2,5 lei/kg. Nea Petrică din Hobaia, plictisit să stea în picioare încă de dimineață, le dădea cu 1,5 lei. Sunt semne (zborul ciorilor la înălțime) că apropierea brumelor grăbește culesul legumelor din câmp, sensibile la temperaturi scăzute. Varza cu 0,8 lei/kg se vindea și ea pentru murat. Cam devreme, dar scapă gospodina de griji și are timp mai mult pentru serialele turcesti din grila de toamnă. Ultimii pepeni verzi (recoltați în septembrie 2016 !, conform unui afiș), cu cozile rupte ca sa nu se vadă că erau demult uscate – 0,6 lei/kg. Ne-am sastisit de ei, mâncăm prune de Vrancea (2,5 lei/kg) și struguri de masă (4-5 lei/kg). În exteriorul târgului, trei mașini cu număr de Vrancea ofereau struguri de vinificație în lădițe și/sau saci de plastic la 1,5 lei/kg. Foarte convenabil (producție foarte mare în acest an), în timp ce bolintinenii țin la preț cu soiul local (3 lei/kg). Gusturi și plăceri. Deși nu e momentul bilanțului, toamna se anunță bogată. Mulțumim Domnului și omului totodată. Ambii fac și desfac, unul în ceruri, altul pe pământ, dar și în târg !

Reviste primite la redacție

Litere, anul XVII, nr. 7-8 (196-197), iulie-august 2016, revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni. Director Tudor Cristea; Redactor șef Mihai Stan.

Actualitatea literară, anul VII, nr. 61, iulie 2016, revistă a Unirii Scriitorilor din România editată de Societatea Culturală Lugojpress. Director Nicolae Silade; Redactor șef Remus V. Giorgioni.

România literară, anul XLVIII, nr. 33, 5 august 2016, revistă a Uniunii Scriitorilor din România. Director Nicolae Manolescu; Redactor șef Răzvan Voncu.

Viața Românească, nr. 7, 2016, revistă a Uniunii Scriitorilor din România. Redactor șef Nicolae Prelipceanu; Redactor șef adjunct Daniel Cristea Enache.

Apostrof, anul XXVII, nr. 7 (314), 2016, revistă a Uniunii Scriitorilor din România. Redactor șef Marta Petreu; Redactor șef adjunct Irina Petraș.

Amurg sentimental, anul XXII, nr. 8 (256), august 2016, revistă de literatură, informare și divertisment. Director Ion Machidon.

Periscop, anul IX, nr. 2 (34), aprilie-iunie 2016, publicație editată de Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din Serviciul de Informații Externe. Redactor șef Ioan Popa.

Familia ortodoxă, nr. 9 (92), septembrie 2016. Redactor șef Mihai Cristea; Redactor șef adjunct Gheorghe Fecioru.

Revista poate fi procurată, în București: de la chioșcul de presă din Piața Romană (La Coloane) și de la sediul Editurii RAWEX COMS (Calea Griviței, nr. 403, Bl. R, sector 1); în Bolintin Vale: de la Librăria Traian Chiva și de la sediul redacției.

Cărțile se primesc pe adresa redacției (str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, Giurgiu), iar manuscrisele pe adresa de e-mail: revistasud@yahoo.com.

Revista "SUD" recomandă autorilor sudiști și din alte părți de țară Editura - RAWEX COMS, București, pentru publicarea unor volume de poezie, proză, teatru, eseu etc.

Indiferent de tiraj, pentru debutanți se oferă o reducere de 10%; pentru autorii publicați reducerea este de 5%.

Editor: Raluca Tudor
Telefon editură: 0720 773209
Consilier editorial: Vasile Grigorescu
Telefon revista "SUD": 0786 455702

DADA – ALTFEL

(urmare din pagina 8)

Revoluției, organizată de *Haak Museum* din Ludwigshofen și *Egal*, expoziție organizată de Muzeul de Artă al României.

Cele trei artiste de la *Haus Konstruktiv* sunt încadrate la etajele superior și inferior de două artiste contemporane, tocmai în scopul de a integra expoziția într-un cadru cât mai dens sub aspectul legăturilor și influențelor artistice, transmise între generații diferite.



Hannah Hoch

Cele două artiste din noua generație au prin opera lor o latură dadaistă, cu alte valențe desigur, la aproape un veac după erupția vulcanică Dada Zürich.

Ulla von Braudenburg își intitulează expoziția „Manchmal Ja, manchmal Nein !" (Câteodată da, câteodată nu !). Născută în 1974 în Germania, la Karlsruhe, s-a stabilit la Paris. Are o operă complexă și marcată de referiri la cultura istorică cu incursiuni în filmul alb-negru și deopotrivă Instalații și Performance, pictură murală și drawning, folosind un vocabular extras din lumea teatrului. Utilizând în opera sa umbre și oglinzi (simboluri și percepții) asociate cu texte suprareliste, încercând crearea de noi contexte ale artei. De altfel, chiar titlul sub care se desfășoară expoziția este preluat din comedia lui Cehov, *Platonov* (1880).

Britanica Jadie Murdoch, care face un bun acompaniament împreună cu celelalte prezențe la expoziția „Dada Altfel" și-a intitulat expoziția „Sss – Mm", titlu cu muzicalitate evident suprarealistă. Artista (născută în 1965), este o „prizonieră" a fotografiei. Apelând la diferite mijloace tehnice și la arhive, încearcă să construiască în propria viziune o lume modernă.

Lucrările de sinteză istorică a fotografiei abordate în recente lucrări, cum ar fi colaje din *Rotoreliefurile* (1926) create de Marcel Duchamp și Man Ray, ca și acelea de la Bar-Aubette ale Sophiei Taeuber-Arp. Ilustrativă în acest sens este combinarea fragmentelor de fotografii ale Elsei von Freytag-Loringhoven sau a celebrei cântărețe Josephine Baker.

În afara acestor două expoziții temporare, ca și cea a trioului din Dada Centenar, în *Haus Konstruktiv* există la ultimul etaj un spațiu asemenea Aubett-Bar din Strasbourg, sau a acelei cofetării din Rotterdam pictată de Theo van Doesburg, sau, de ce nu, a acelei incinte decorate de Raoul Dufy, având drept temă electricitatea.

Este vorba despre Rockfeller Dining Room, realizat de Fritz Glarner (1899-1972). După o serie de plecări cu familia, din Zürichul natal la Napoli, apoi la Chartres, din nou la Napoli și desăvârșirea studiilor la Paris, unde va avea relații cu Fernand Léjer, Piet Mondrien, Théo van Doesburg, Sonia și Robert Delaunay, Sophie Taueber-Arp sau Georges van Vantougerloo, va lua drumul Americii, căsătorindu-se cu o americancă. Se va reîntoarce la Paris și apoi va pleca din nou peste Ocean.

Este atras de spațiile largi, arhitecturale, pictând în 1963-64, după alte mari suprafețe acest Rockefeller Dining Room. Conceput pentru locuința politicianului Nelson A. Rockefeller, proiectată de arhitectul Wallace K. Harrison, i-a fost propusă pictura murală. A refuzat, pictând pe panouri din pânză, făcând în prealabil sumedenie de schițe în creion și deopotrivă studii de culoare. Dealtfel, pictura panourilor a permis demontarea lor și repoziționarea la ultimul etaj al muzeului din Zürich.

Ca și constructiviștii ruși sau mișcarea De Stijl, sau Bauhaus, Glarner a utilizat ideea integrării artei în viața cotidiană, dezvoltând ideea *Relational-Painting*, într-o polifonie simfonică a cromaticii. Această piesă deosebită a fost adusă și montată la Konstruktion Haus în 1980. Spre deosebire de Aubrett Bar, Glarner nu include în creația sa mobilier și lumini.

În Zürich, oraș cu o liniștită atmosferă, asigurată de neutralitatea Elveției în prima conflagrație mondială și-au găsit tihna creației numeroși oponenți ai războiului. Dada a avut un rol anarhic ca răspuns la ororile războiului, ca răspuns la viața clasei de mijloc față de arta tradițională, aici creându-se noi modele.

„Dada Altfel" se concentrează pe trei artiste de expresie germană: Sophie Taueber-Arp, Hannah Höch și Elsa von Freytag-Loringhoven, cu o semnificativă contribuție la mișcarea Dada, opera lor fiind o conotație la opera masculină a grupului Raoul Hausmann, Hans Arp, Man Ray, Marcel Duchamp, Tristan Tzara, Marcel Iancu. Expoziția celor „Trei Doamne ale Dada" reprezintă o combinație a numeroase opere din perioada 1916-1923, aflate pe teritoriul elvețian.

Sophie Taueber-Arp (1889, Davos – 1943, Zürich), creatoarea unei opere versatile, cu creații curajoase, se înscrie între artiștii novatori elvețieni ai secolului al douăzecilea. După căsătoria, în 1922, cu Hans Arp, va lucra alături de Kurt Schwitters și Hannah Höch în insula Rügen, unde în 1923 îi găsim și pe compatrioții noștri Arthur Segal și M.H. Maxy, care-l vizitează pe maestrul său berlinez Segal. Cu ocazia vizitei, stimulat fiind de prezența maestrului, va realiza pânze de o mare valoare, care vor fi expuse la cea de-a CXVIII-a (118) expoziție a Sturm-ului, iar Herwart Walden va păstra câteva dintre acestea pentru un lung turneu în nordul continentului.



Elsa von Freytag Loringhoven,
Enduring Ornament

Sophie Taueber-Arp, împreună cu pictorii germani, va efectua o călătorie în Italia, la Pompei și Roma, în 1926, vestigiile arheologice având o mare înrâurire asupra creației sale. Va lucra și cu Théo van Doesburg pentru Aubette și la Strasbourg, pictură de interior în cinematografe, teatre, restaurante. Din 1928 se retrage în studioul de lângă Paris.

Este o pioneră a dadaismului și a constructivismului concret. Artistă completă, ea s-a dedicat picturii, desenului, sculpturii, arhitecturii, design-ului, dansului și coregrafiei și istoriei artei. A predat la școala de design textil, în 1916, la Zürich; debutul sau coincide cu zorii mișcării Dada, care prin Galeria Dada, în 1917, prin Hugo Ball și măștile lui Iancu se desprinde prin originalitate și unde avea și Sophie Taueber să se remarce prin dans.

În 1918, alături de Hans Arp și alți artiști, semnează *Dada Manifesto*. Artista se angajează într-o artă abstract-geometrică, pentru desenul textil. În acest context, în cadrul expoziției Asociației sindicatului artiștilor elvețieni, va pune în scenă și va semna scenografia lucrării lui Carlo Gozzi, *The Stag King* (Regele Cerb), confecționând 18 marionete, dintre care opt vor fi prezentate în expoziția de față.

Trebuie subliniat că în paralel cu această participare la *Dada Altfel*, Sophie Taueber a fost reprezentată, alături de Hans Arp, într-o expoziție la Fundația Arp, de pe Valea Rinului, construcție muzeală ultramodernă, proiectată de celebrul arhitect american Richard Meier la Rolandseck, într-o fostă stație de cale ferată.

Hannah Höch (1889-1978), după studii de artă la Berlin, în 1915 a făcut cunoștință în orașul studiilor sale cu cercul avangardist și l-a cunoscut pe Raoul Hausmann. Din 1916 până în 1920 va desena pentru revista magazin *Ullstein Verlag*, desenele însoțindu-le de mici texte. În 1918, Höch, împreună cu Hausmann va face un fotomontaj, care va defini stilul viitoarelor sale lucrări.



Sophie Taeuber-Arp,
Marionette

Împreună cu George Grosz, John Heartfeald, Johannes Baader, Raoul Hausmann și Richard Huelsenbeck, vor înființa la Berlin „Club Dada", Hannah Höch fiind singura femeie membră a clubului.

Cea mai importantă acțiune din această perioadă a fost prima FAIR International Dada, din 1920, în care Höch expune fotomontaje și păpuși cusute cu mâna ei. În același an se va lansa și în „November Gruppe", la care în 1923 va participa în stagiul său berlinez și M.H. Maxy.

Elsa von Freytag Loringhoven (1874-1927), este considerată primul artist dadaist american, pionier al performance art. La 20 de ani a studiat arta dramatică la Berlin, având atunci primele „performance" în public. În contactul cu scena berlineză, a avut prilejul să aibă contact și să adopte drept model pe artistul Melchior Lechter. În 1901, căsătorindu-se cu arhitectul August Endell, va merge la München unde va lua contact cu „Circul Comic". Fascinată de principiul dionisiac, va deveni principala muză a acestui grup spiritual, cu care va venera extazul. Va divorța, se va recăsători o a doua oară, apoi a treia oară, cu baronul Freytag von Loringhoven. Va crea obiecte de *art work*, pe care le va intitula *Enduring Ornament*, creând adevărate *ready-made*. În 1914, artista are creații scenice remarcabile la New York. Devenirea sa ca poet, pictor, *performance creator*, este ilustrată printr-o activitate susținută și devine din ce în ce mai apropiată.

Performace, artă care nu rezistă în timp, a documentat-o cu fotografii.

A publicat în celebra revistă *The Litle Review* poeme vizuale (1918), care și astăzi inspiră numeroși artiști.

Important de amintit este faptul ca pornind de la lucrări mărunte, unele găsite pe stradă, lucruri gata făcute (*ready-made*), cum ar fi acel belciug găsit în drumul spre oficierul Stării Civile, pe care l-a intitulat operă de artă, acel ornament durabil (*Enduring Ornament*), devenit un simbol al artei sale.

Fără discuție, cel mai important punct al operei sale este acea „fântână", formată din două țevi interconectate, lucrare atribuită la început pictorului Morton Schanberg. S-a dovedit apoi că era o colaborare a Elsei cu Morton și după cum semnalează criticii de artă, ideea urinarului pe care M. Duchamp l-a expus și l-a intitulat „Fântâna", producând o explozie de indignare, a venit tocmai de la această mică piesă din două țevi.



Hannah Hoch

Din păcate, multe piese ale Elsei s-au pierdut, iar dintre *performance*-le ei ne-au rămas doar un număr de fotografii.

În mod mai evident sau mai puțin tenace, putem desprinde din opera celor trei artiste din perioada Dada, elementul scenic principal fiind Strada în forme de expresie, evenimentul, totul într-un protest continuu al omului din clasa de mijloc.

Deși baroneasă prin cea de-a treia căsătorie, Elsa va muri săracă la Paris, în 1927.

Artist prodigios, care s-a manifestat și a creat în diferite forme ale artei, creându-și operele în general noaptea, ziua căutând mijloacele materiale ale existenței, Elsa rămâne în istorie, ca și celelalte două artiste prezente la *Haus Konstruktiv*, cu o prezență vie în tumultul în care arta modernă se năștea.

Sud

Director fondator: Constantin Carbarău
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu (tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar general de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Corneliu State, Gabriel Dragnea, Ciprian Necșuțu, Geanina Mehedințu
Prelucrare imagini: Mircea Paraschiv

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică: Raluca Tudor
RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209

Tipar: Oscar Print

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.